



«Σχολή ανθρωπιστικών σπουδών»

«Σύγχρονες τάσεις στη γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς»

Διπλωματική Εργασία

«Η τρανσφοβία στην Ελλάδα και η αναπαράστασή της στα μέσα
δικτύωσης»

Αναστασία- Ιωάννα Παππά

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Αγγελική Αλβανούδη

Πάτρα, Φεβρουάριος 2025

Η παρούσα εργασία αποτελεί πνευματική ιδιοκτησία του/της φοιτητή/φοιτήτριας Παππά Αναστασίας – Ιωάννας που την εκπόνησε. Στο πλαίσιο της πολιτικής ανοικτής πρόσβασης ο συγγραφέας/δημιουργός εκχωρεί στο ΕΑΠ, μη αποκλειστική άδεια χρήσης του δικαιώματος αναπαραγωγής, προσαρμογής, δημόσιου δανεισμού, παρουσίασης στο κοινό και ψηφιακής διάχυσής τους διεθνώς, σε ηλεκτρονική μορφή και σε οποιοδήποτε μέσο, για διδακτικούς και ερευνητικούς σκοπούς, άνευ ανταλλάγματος και για όλο το χρόνο διάρκειας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η ανοικτή πρόσβαση στο πλήρες κείμενο για μελέτη και ανάγνωση δεν σημαίνει καθ' οιονδήποτε τρόπο παραχώρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας του συγγραφέα/δημιουργού ούτε επιτρέπει την αναπαραγωγή, αναδημοσίευση, αντιγραφή, αποθήκευση, πώληση, εμπορική χρήση, μετάδοση, διανομή, έκδοση, εκτέλεση, «μεταφόρτωση» (downloading), «ανάρτηση» (uploading), μετάφραση, τροποποίηση με οποιονδήποτε τρόπο, τμηματικά ή περιληπτικά της εργασίας, χωρίς τη ρητή προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του συγγραφέα/δημιουργού. Ο συγγραφέας/δημιουργός διατηρεί το σύνολο των ηθικών και περιουσιακών του δικαιωμάτων.



Η τρανσφοβία στην Ελλάδα και η αναπαράστασή της στα μέσα δικτύωσης

Αναστασία-Ιωάννα Παππά

Επιτροπή Επίβλεψης Διπλωματικής Εργασίας

Επιβλέπων Καθηγητής/Επιβλέπουσα
Καθηγήτρια:

Αγγελική Αλβανούδη

Συν-Επιβλέπων Καθηγητής/Συν-
Επιβλέπουσα Καθηγήτρια:

Κωνσταντίνος Κανάκης

Πάτρα, Φεβρουάριος 2025

«Ευχαριστίες»

*Θα ήθελα να εκφράσω την ειλικρινή ευγνωμοσύνη και εκτίμηση μου προς την επιβλέπουσα
καθηγήτρια για την καθοδήγηση και την πολύτιμη συμβολή της κατά τη διάρκεια της
εκπόνησης της διπλωματικής αυτής εργασίας. Θεωρώ τον εαυτό μου ευτυχή που μέσα από
το πρόγραμμα «Σύγχρονες τάσεις στη γλωσσολογία για εκπαιδευτικούς», μου δόθηκε η
ευκαιρία να εμβαθύνω σε ένα τόσο καίριο, κοινωνικά σημαντικότερο και πολυσύνθετο
ζήτημα. Η ολοκλήρωση της εργασίας αυτής, ασφαλώς, δεν θα ήταν το ίδιο υλοποιήσιμη
χωρίς την πολύτιμη στήριξη των ανθρώπων που με περιβάλλουν, με την ενθάρρυνση και την
παρουσία τους.*

1.Περίληψη

Η τρανσφοβία, η οποία αφορά μία μορφή διακρίσεων και κοινωνικής αποδοκιμασίας, αποτελεί ένα σύνθετο κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο ενώ παράλληλα αναδεικνύει τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν καθημερινά τα άτομα της τρανς κοινότητας. Χωρίς αμφιβολία αποκτά ιδιαίτερη σημασία η εξέτασή της στα εγχώρια ελληνικά πλαίσια λόγω των κοινωνικοπολιτικών και πολιτισμικών ιδιαιτεροτήτων της χώρας, καθώς και της σχετικά περιορισμένης δημόσιας συζήτησης γύρω από ζητήματα φύλου και σεξουαλικότητας. Η παρούσα διπλωματική εργασία επικεντρώνεται στην αναπαράσταση της τρανσφοβίας στον γραπτό λόγο, με στόχο την κατανόηση των μηχανισμών μέσω των οποίων ο τρανσφοβικός λόγος διαμορφώνεται, αναπαράγεται και ενισχύεται, ιδίως μέσα από δημοσιογραφικά κείμενα και σχόλια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Στο θεωρητικό πλαίσιο της εργασίας εξετάζονται θεμελιώδεις έννοιες όπως το βιολογικό και κοινωνικό φύλο, η ταυτότητα φύλου και η σεξουαλικότητα, η γλωσσική ευγένεια και αγένεια, καθώς και η ρητορική μίσους, με ιδιαίτερη έμφαση στη χρήση της γλώσσας στα ψηφιακά περιβάλλοντα. Η κατανόηση αυτών των εννοιών παρέχει τη βάση για την ανάλυση της γλώσσας που χρησιμοποιείται σε περιπτώσεις τρανσφοβικού λόγου, ενώ παράλληλα διαφωτίζει τον ρόλο της γλωσσικής ανάλυσης στη διερεύνηση φαινομένων κοινωνικών ανισοτήτων. Η μεθοδολογική προσέγγιση της έρευνας βασίζεται σε δύο καίρια θεωρητικά εργαλεία: την Κριτική Ανάλυση Λόγου (Critical Discourse Analysis, CDA) και τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (Systemic Functional Grammar). Η CDA, όπως έχει αναπτυχθεί από τον Fairclough, αποτελεί ένα ισχυρό εργαλείο για την ανάλυση του τρόπου με τον οποίο οι σχέσεις εξουσίας, ιδεολογίες και κοινωνικές ανισότητες ενσωματώνονται και διαδίδονται μέσω της γλώσσας. Παράλληλα, η Συστημική Λειτουργική Γραμματική, με την έμφαση που δίνει στις λειτουργίες της γλώσσας, προσφέρει τη δυνατότητα εντοπισμού συγκεκριμένων γλωσσικών χαρακτηριστικών που ενισχύουν τη ρητορική μίσους. Το υλικό της έρευνας περιλαμβάνει δημοσιογραφικά κείμενα και σχόλια από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης σχετικά με το περιστατικό επίθεσης κατά τρανς γυναίκας και του φίλου της στην Αθήνα, το οποίο αποτέλεσε αφορμή για έντονες αντιδράσεις και συζητήσεις. Η ανάλυση δεδομένων οργανώνεται με σκοπό να αποκαλύψει τις κυρίαρχες γλωσσικές στρατηγικές που χρησιμοποιούνται για την αναπαραγωγή τρανσφοβικών στερεοτύπων. Επιχειρείται, λοιπόν, ανάλυση του λόγου που συνοδεύει το περιστατικό της επίθεσης, η οποία και επικεντρώνεται σε επιμέρους

όψεις της γλωσσικής ανάλυσης, όπως τα ρητορικά σχήματα, γλωσσικές επιλογές όπως η ειρωνεία, σημεία στίξης κ.α. που αναδύουν στην επιφάνεια σχέσεις εξουσίας και κοινωνικές προκαταλήψεις. Τέλος, η εργασία στοχεύει να συμβάλει στη συνειδητοποίηση του ρόλου της γλώσσας ως φορέα κοινωνικών ανισοτήτων αλλά και ως μέσο ευαισθητοποίησης και αλλαγής. Τα συμπεράσματα που προκύπτουν ελπίζεται να προσφέρουν χρήσιμα εργαλεία τόσο για τους ερευνητές όσο και για τους φορείς χάραξης πολιτικής που επιδιώκουν την αντιμετώπιση της τρανσφοβίας σε κοινωνικό και θεσμικό επίπεδο.

Λέξεις – Κλειδιά

ΛΟΑΤΚΙ+, τρανσφοβία, αγένεια, ευγένεια

Trans phobia in Greece and it's impact in social media

Anastasia-Ioanna Pappa

Abstract

Transphobia is a complex social and cultural phenomenon, a form of discrimination and social disapproval, underlining the problems faced by people from the trans community in their everyday lives. Undoubtedly, its examination in the domestic Greek context is of particular importance due to the socio-political and cultural specificities of the country, as well as the relatively limited public debate on gender and sexuality issues. The given work touches upon the discussion of representation of transphobia in written discourses concerning how discourses of transphobia become created, reproduced, and re-enforced through peculiar journalistic texts and comments on social media. The paper's theoretical framework deals with basic notions such as biological and social gender, gender identity, and sexuality; linguistic politeness and impoliteness; hate speech; and the use of language in digital environments. Being aware of all these concepts provides not only the ground for properly analyzing the language of the transphobic discourse but also sheds light on what the role is that linguistic analysis can play in investigating phenomena of social inequalities. This research is methodologically embedded in two major theoretical tools: critical discourse analysis and Systemic Functional Grammar. Critical discourse analysis, first developed by Fairclough, forms a powerful tool for analyzing how power relations, ideologies, and social inequalities are embodied and propagated through language. Meanwhile, Systemic Functional Grammar, oriented toward the functions of language, offers the possibility to specify those linguistic features reinforcing hate speech. The research material consists of journalistic texts and comments from social media regarding the incident of an attack on a trans woman and her boyfriend in Athens, which caused intensive reactions and discussions. The data analysis is organized to show dominant linguistic strategies to reproduce the transphobic stereotype. An attempt at discourse

analysis, therefore, accompanying the incident of the attack, focuses on individual aspects of linguistic analysis, such as rhetorical patterns, linguistic choices like irony, punctuation marks, etc., that reveal power relations and social prejudices. This paper finally purports to raise awareness about the role of language as a vector of social inequalities but at the same time as a vehicle of awareness and change. It is expected that the conclusions reached will be of use in helping both researchers and policy makers in attempting to stem transphobia at both social and institutional level.

Keywords

LGPTQR+, Trans phobia, impoliteness, politeness

Περιεχόμενα

1. Περίληψη.....	v
Abstract	vii
Περιεχόμενα	ix
Συντομογραφίες & Ακρωνύμια.....	x
2. Θεωρητικό πλαίσιο	1
2.1 Βιολογικό και κοινωνικό φύλο	1
2.2 Ταυτότητα φύλου και σεξουαλικότητα.....	7
2.3 Η γλωσσική ευγένεια/αγένεια	9
2.4 Ρητορική μίσους και ψηφιακή επικοινωνία	14
2.5 Ο τρανσφοβικός λόγος στο διαδίκτυο.....	16
3. Μεθοδολογική προσέγγιση	21
3.1 Η Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ)	22
3.2 Η Συστημική Λειτουργική Γραμματική.....	25
3.3 Το υλικό της έρευνας	29
4. Ανάλυση δεδομένων	32
4.1 Το υλικό της έρευνας	32
4.1.1 Τα άρθρα της έρευνας και η ανάλυσή τους.	32
4.1.2 Παρουσίαση περιστασιακού από δημοσιογραφικές εκπομπές.....	50
4.2 Ανάλυση σχολίων διαδικτυακών χρηστών σχετικών με την επίθεση.....	52
4.2.1 Ανάλυση σχολίων διαδικτυακών χρηστών από δημοσιογραφικές ιστοσελίδες	52
4.2.2 Ανάλυση σχολίων χρηστών από βίντεο του YouTube	56
5. Συμπεράσματα	73
Βιβλιογραφία.....	75
Παράρτημα Α: «Στιγμιότυπα οθόνης, σχόλια χρηστών».....	82

Συντομογραφίες & Ακρωνύμια

Ακολουθούν κάποια παραδείγματα:

ΚΑΛ	Κριτική Ανάλυση Λόγου
ΛΟΑΤΚΙ+	Λεσβία Ομοφιλόφιλος Αμφιφυλόφιλος Τρανς Κουιρ Ιντερσεξ
ΨΕ	Ψηφιακή Επικοινωνία
ΣΛΓ	Συστημική Λειτουργία Γλώσσας

2. Θεωρητικό πλαίσιο

2.1 Βιολογικό και κοινωνικό φύλο

Η κοινωνία παραδοσιακά χωρίζει τους ανθρώπους σε δύο βασικές κατηγορίες, τους άνδρες και τις γυναίκες, καθορίζοντας με αυτόν τον τρόπο τον ρόλο αλλά και την κοινωνική τους θέση. Όμως με την πάροδο του χρόνου έννοια του φύλου έχει αλλάξει, παλαιότερα καθορίζονταν από μια αυστηρά βιολογική διάσταση ενώ τώρα αναγνωρίζεται ως μια πιο σύνθετη κοινωνική κατασκευή, η οποία περιλαμβάνει μια ποικιλία παραμέτρων που διαμορφώνονται μέσα από κοινωνικές, πολιτισμικές και ιστορικές διαδικασίες. Η μετάβαση αυτή αναλύεται κυρίως μέσω της φεμινιστικής θεωρίας, η οποία έθεσε το φύλο ως κεντρικό αντικείμενο προβληματισμού στην κοινωνική επιστήμη και τονίζει τη διάκριση μεταξύ του βιολογικού φύλου και του κοινωνικού φύλου. Ο τρόπος με τον οποίο κατασκευάζεται η έννοια του φύλου αποτελεί μια συνεχώς ρευστή εξελισσόμενη διαδικασία, η οποία έχει προκαλέσει έντονες συζητήσεις στον τομέα των κοινωνικών και ανθρωπιστικών επιστημών.

Το Δεύτερο φεμινιστικό κύμα, 1950- 1980, αποτέλεσε την αφετηρία για την αναγνώριση του φύλου ως κεντρικού θέματος σε πολλούς τομείς της ακαδημαϊκής έρευνας, ιδιαίτερα στις κοινωνικές και ανθρωπιστικές επιστήμες. Στο προσκήνιο εκείνη την περίοδο έρχονται επίσης, η έννοια του πατριαρχικού συστήματος που συντηρεί και αναπαράγει την καταπίεση των γυναικών. Ταυτόχρονα το φεμινιστικό κίνημα ενώνει τις δυνάμεις με την ΛΟΑΤ κοινότητα που παλεύει από την πλευρά της για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων. Όπως αναφέρεται από τους Κογκίδου και Πολίτη (2006), ο φεμινισμός δεν περιορίζεται σε μια γυναικοκεντρική θεώρηση του κόσμου, αλλά αντιθέτως ενσωματώνει διάφορες θεωρητικές προσεγγίσεις που αποσκοπούν στην κοινωνική αλλαγή μέσω της αναγνώρισης των εμπειριών των γυναικών και άλλων μειονεκτούντων κοινωνικών ομάδων. Ο φεμινισμός αποτελεί ένα δυναμικό σύνολο θεωρητικών ρευμάτων που επιδιώκουν την αποσιωπημένη προβολή των κοινωνικών μειονοτήτων και τη διεκδίκηση δικαιωμάτων ισότητας (Ρεθυμνιωτάκη, Μαροπούλου και Τσακιστράκη 2015). Μια από τις σημαντικές εξελίξεις αυτού του κύματος, ήταν η εισαγωγή του όρου «κοινωνικό φύλο» από την κοινωνιολόγο Ann Oakley. Ο όρος αυτός, όπως αναφέρουν οι Κογκίδου και Πολίτης (2006), αποσκοπεί στο να αποδεσμεύσει την ανάλυση του φύλου από τα στεγανά του

βιολογικού καθορισμού και να αναδειξεί τις κοινωνικοπολιτισμικές συνθήκες που διαμορφώνουν τις αντιλήψεις για το φύλο.

Ο όρος «βιολογικό φύλο» αναφέρεται στα φυσικά χαρακτηριστικά που συνδέονται με το φύλο, όπως τα ανατομικά, ορμονικά και γενετικά χαρακτηριστικά που διαχωρίζουν τα άτομα σε θηλυκά και αρσενικά (Ann Oakley, 1972). Αντιθέτως, το «κοινωνικό φύλο» περιγράφει τις κοινωνικές, πολιτισμικές και πολιτικές διαδικασίες που διαμορφώνουν τις ταυτότητες και τους ρόλους των φύλων. Αυτή η διάκριση αναδεικνύει τη σημασία των κοινωνικών δομών στην κατανόηση του φύλου και των συναφών ταυτοτήτων, πέρα από τα φυσικά χαρακτηριστικά των ανθρώπων. Ωστόσο, όπως επισημαίνουν οι Κογκίδου και Πολίτης (2006), η διάκριση μεταξύ βιολογικού και κοινωνικού φύλου συχνά παρουσιάζεται με έναν γραμμικό τρόπο, όπου το βιολογικό φύλο θεωρείται η βάση πάνω στην οποία επιδρούν οι κοινωνικές δυνάμεις για να διαμορφώσουν το κοινωνικό φύλο. Σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, το βιολογικό φύλο καθορίζει τις κοινωνικές σχέσεις και διαμορφώνει τις κατηγορίες των γυναικών και ανδρών με τα αντίστοιχα χαρακτηριστικά, όπως η κοινωνία τα έχει προσδιορίσει.

Αυτό το μοντέλο της γραμμικής διάκρισης μεταξύ των φύλων αντιμετωπίστηκε με αμφισβήτηση κατά τη διάρκεια των δεκαετιών του '80 και του '90. Πολλοί θεωρητικοί υποστήριξαν ότι η δίπολη διάκριση μεταξύ κοινωνικού και βιολογικού φύλου διαιωνίζει την ιδέα του βιολογικού φύλου ως βασικής συνιστώσας της κοινωνικής διάρθρωσης. Στην πραγματικότητα, οι διαφορές μεταξύ των φύλων δεν συνιστούν απλώς μια αναπαραγωγή των βιολογικών διαφορών, αλλά κοινωνικές κατασκευές που υπερβαίνουν τη βιολογική διάσταση (Μακρή Τσιπλάκου, 2003). Οι αναλύσεις αυτής της περιόδου επικεντρώθηκαν στη σύνδεση των δύο φύλων με τα κοινωνικά πλαίσια και τις πολιτισμικές αντιλήψεις, υπογραμμίζοντας ότι τα κοινωνικά φύλα είναι αποτέλεσμα πολιτισμικών πρακτικών και κοινωνικών διεργασιών που ξεπερνούν τις βιολογικές ανατομικές διαφορές.

Σύμφωνα με την προσέγγιση της Rubin (1975, Κογκίδου & Πολίτης, 2006) επισημαίνεται ότι η διάκριση μεταξύ κοινωνικού και βιολογικού φύλου δεν είναι απαραίτητα επαρκής για να εξηγήσει τις κοινωνικές σχέσεις και τις ανισότητες που συνδέονται με το φύλο. Η Rubin προτείνει ότι το κοινωνικό σύστημα φύλου λειτουργεί μέσα από ένα καταπιεστικό σύστημα, το οποίο συνδέει το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο μέσω κυρίαρχων πολιτισμικών κωδίκων που καθορίζουν αποδεκτές και μη αποδεκτές συμπεριφορές. Αυτό το σύστημα, όπως αναφέρει, διαχωρίζει τα φύλα σε κατηγορίες που είναι αμοιβαία

αποκλειόμενες, ενισχύοντας τις έμφυλες ιεραρχίες και τις καταπιεστικές δομές της κοινωνίας.

Παράλληλα, οι Yanagisako και Collier (1987) (Καντσά, 2012) υποστηρίζουν ότι το βιολογικό και το κοινωνικό φύλο δεν πρέπει να θεωρούνται απλώς αποτέλεσμα φυσικών διαφορών, αλλά κοινωνικές κατασκευές που διαμορφώνονται μέσω πολιτισμικών και κοινωνικών διαδικασιών. Σύμφωνα με την άποψη αυτή, η κοινωνία κατασκευάζει τις έννοιες του φύλου και τις σχετικές κατηγορίες μέσω των κοινωνικών και πολιτισμικών της πρακτικών, αποδίδοντας συγκεκριμένα χαρακτηριστικά στα άτομα ανάλογα με το φύλο τους. Η διαφοροποίηση του φύλου, με αυτή την έννοια, δεν είναι απλώς μια φυσική ανάγκη, αλλά μια κοινωνική κατασκευή με βαθιές πολιτισμικές και κοινωνικές ρίζες.

Στο πλαίσιο του τρίτου φεμινιστικού κύματος, το οποίο αναπτύχθηκε μέσα από τις κριτικές του φεμινιστικού μεταμοντερνισμού, η έννοια του φύλου αναλύεται ως μια συνεχώς μεταβαλλόμενη κοινωνική κατασκευή. Σε αντίθεση με τις στατικές και ομοιογενείς διπολικές κατηγορίες γυναικείου και ανδρικού φύλου, η κριτική του μεταμοντερνισμού επικεντρώθηκε στη δυναμική και τις αλληλεπιδράσεις που καθορίζουν την ταυτότητα του φύλου. Ειδικότερα, η γλώσσα θεωρείται ως το πεδίο μέσω του οποίου η υποκειμενικότητα και η εξουσία διαμορφώνονται και αναπαράγονται στην κοινωνία (Andermahr, Lovell & Wolkowitz, 2000, Αλβανούδη, 2012). Αυτή η μετατόπιση κατέστησε σαφές ότι η γλώσσα δεν είναι μόνο ένα εργαλείο επικοινωνίας, αλλά και ένας μηχανισμός που επηρεάζει τη διαμόρφωση της ταυτότητας και της κοινωνικής εξουσίας.

Επιπλέον, η Judith Butler, η οποία θεωρείται μία από τις κεντρικές μορφές της φεμινιστικής θεωρίας, εισήγαγε τη θεωρία της «επιτελεστικότητας» του φύλου. Στο έργο της «Αναταραχή φύλου: ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας» (2009), η Butler υποστηρίζει ότι το φύλο δεν είναι μια έμφυτη ιδιότητα, αλλά μια πράξη που επιτελείται επανειλημμένα μέσω των κοινωνικών πρακτικών. Για τη Butler, το κοινωνικό φύλο δεν είναι κάτι που «είμαστε», αλλά κάτι που «κάνουμε», και αυτό το «κάνω» εκφράζεται μέσω των καθημερινών κοινωνικών αλληλεπιδράσεων.

Συνεχίζοντας την ανάλυση του βιολογικού και κοινωνικού φύλου, είναι σημαντικό να εξετάσουμε τις σύγχρονες θεωρητικές προσεγγίσεις και τη σημασία της μεταμοντέρνας φεμινιστικής σκέψης στην κατανόηση του φύλου. Όπως αναφέρει η Butler (2009), το φύλο, μακριά από το να είναι μια αμετάβλητη βιολογική αλήθεια, είναι μια αναπαραγωγή

κοινωνικών, πολιτισμικών και ιστορικών πρακτικών που επαναλαμβάνονται. Αυτή η επιτελεσματικότητα μας βοηθά να κατανοήσουμε τη διαδικασία κατά την οποία το κοινωνικό φύλο ενσαρκώνεται μέσω επαναλαμβανόμενων πράξεων και ενεργειών, δημιουργώντας έτσι μια φαινομενική "σταθερότητα" γύρω από τις έμφυλες ταυτότητες. Η κεντρική θέση της Butler είναι ότι το φύλο δεν είναι μία δεδομένη και φυσική κατηγορία, αλλά ένας κοινωνικός κατασκευασμός που δημιουργείται μέσω της επαναλαμβανόμενης εκτέλεσης έμφυλων πράξεων που πραγματοποιεί το εκάστοτε άτομο. Καθώς το φύλο δεν είναι κάτι που είναι σταθερά «ενσωματωμένο» στο σώμα, αλλά μάλλον κάτι που «κάνουμε» και επιτελούμε, οι ατομικές ταυτότητες του φύλου διαμορφώνονται μέσω κοινωνικών διαδικασιών και εκφράσεων. Αυτό εξηγεί γιατί οι κοινωνίες δεν περιορίζονται σε δύο σταθερές κατηγορίες φύλου (άνδρας και γυναίκα), αλλά επιτρέπουν την ύπαρξη και άλλων ταυτοτήτων και εκφράσεων φύλου, όπως τις μη δυαδικές ή διαφυλλικές ταυτότητες. Η θεωρία της επιτελεσματικότητας του φύλου αποδομεί τον παραδοσιακό διαχωρισμό μεταξύ του «βιολογικού» και του «κοινωνικού» φύλου, προτείνοντας ότι αυτές οι κατηγορίες δεν είναι αυτονόητες και φυσικές, αλλά διαμορφώνονται και αναπαράγονται μέσω των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων και των πολιτισμικών παραδόσεων. Για παράδειγμα, οι κοινωνικές προσδοκίες για τη «θηλυκότητα» και την «αρρενωπότητα» διαμορφώνονται μέσω γλωσσικών και μη γλωσσικών πρακτικών και συμπεριφορών που εκφράζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι «παίζουν» με αυτές τις κατηγορίες.

Η Butler, όπως αναφέρθηκε, υποστηρίζει ότι το φύλο δεν είναι ούτε μια σταθερή ουσία, ούτε μια αμετάβλητη φυσική αλήθεια. Στην πραγματικότητα, οι ταυτότητες του φύλου κατασκευάζονται μέσω επαναλαμβανόμενων πρακτικών που αναπαράγονται κοινωνικά. Αυτή η θεώρηση έχει βαθιές συνέπειες για την κατανόηση των κοινωνικών ανισοτήτων και των περιορισμών που τίθενται στους ανθρώπους, ανάλογα με την αντίληψη του κοινωνικού φύλου. Για παράδειγμα, η συνεχής επιμονή στις δυαδικές κατηγορίες του άνδρα και της γυναίκας δημιουργεί περιορισμούς στις δυνατότητες των ανθρώπων να εκφράσουν ελεύθερα τις ταυτότητές τους και τις αντιλήψεις τους για το φύλο. Όπως σημειώνεται, η κοινωνία επιβάλλει ταυτότητες που περιορίζουν τις ατομικές δυνατότητες για ελεύθερη έκφραση του φύλου, ενώ επιπλέον εξαναγκάζει τους ανθρώπους να συμμορφώνονται με κοινωνικές νόρμες και πρότυπα.

Στην ίδια γραμμή σκέψης, η Judith Butler θέτει το ζήτημα της «παράστασης» και της «αποδόμησης» του φύλου μέσω κοινωνικών πρακτικών και γλωσσικών επιλογών. Η γλώσσα, λοιπόν, δεν είναι απλώς ένα εργαλείο για την περιγραφή του κόσμου, αλλά επίσης κατασκευάζει τον κόσμο μέσα από τις κοινωνικές αξίες που αναπαράγει. Έτσι, η γλώσσα που χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα φύλα ενσωματώνει τις κοινωνικές κατηγορίες και τα πρότυπα που καθορίζουν τις προσδοκίες μας για το τι σημαίνει να είσαι «άντρας» ή «γυναίκα», αναπαράγοντας τις κοινωνικές ιεραρχίες και τις δομές εξουσίας που συνδέονται με αυτές τις κατηγορίες. Αυτό το πλαίσιο της γλωσσικής επιτελεστικότητας αποτελεί τον ορισμό του τρανς φύλου, το οποίο αμφισβητεί τις παραδοσιακές κατηγορίες φύλου. Ειδικότερα, η θεωρία της επιτελεστικότητας ενθαρρύνει μια πιο φιλελεύθερη και ρευστή θεώρηση του φύλου, που επιτρέπει την αναγνώριση ποικίλων εκφράσεων και ταυτοτήτων πέρα από το δίπολο ανδρικό-θηλυκό. Αυτή η θεώρηση αναγνωρίζει ότι οι παλαιότερες κοινωνικές κατηγορίες του φύλου μπορούν να αμφισβητηθούν και να ανατραπούν, ενώ ταυτόχρονα ενσωματώνει την αντίληψη ότι η κοινωνία είναι αυτή που κατασκευάζει και αναπαράγει τα χαρακτηριστικά του φύλου (Butler, 2009).

Επιπλέον, η θεωρία του κοινωνικού φύλου του Michel Foucault, όπως αναπτύχθηκε στο έργο του «Η Ιστορία της Σεξουαλικότητας» (1976), προσφέρει μια επιπλέον διάσταση στην κατανόηση του φύλου, επικεντρώνοντας στην έννοια της εξουσίας και των κοινωνικών μηχανισμών που ελέγχουν και ρυθμίζουν τις έμφυλες ταυτότητες. Ο Foucault υποστηρίζει ότι το φύλο και η σεξουαλικότητα δεν αποτελούν φυσικές ή βιολογικές αλήθειες, αλλά διαμορφώνονται μέσα από κοινωνικές διαδικασίες και σχέσεις εξουσίας. Η εξουσία αυτή, σύμφωνα με τον Foucault, διαχέεται σε όλη την κοινωνία και διαμορφώνει τις έμφυλες ταυτότητες μέσω των πολιτισμικών και κοινωνικών προτύπων που αναπαράγονται μέσω θεσμών και πρακτικών όπως η οικογένεια, το σχολείο, το νοσοκομείο και τα μέσα ενημέρωσης. Η διάκριση μεταξύ βιολογικού και κοινωνικού φύλου, σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, αποκαλύπτει την κεντρική θέση του φύλου στην κοινωνική διακυβέρνηση και τη διαχείριση της σεξουαλικότητας ως μέσο εξουσίας.

Αυτές οι θεωρητικές προσεγγίσεις αποτελούν το πλαίσιο για την κατανόηση του φύλου ως ένα κοινωνικό και πολιτισμικό φαινόμενο που αναλύεται μέσω των σχέσεων εξουσίας και των κοινωνικών κατασκευών. Το βιολογικό φύλο δεν είναι απλώς το σημείο εκκίνησης για τη διαμόρφωση των κοινωνικών κατηγοριών του φύλου, αλλά ενσωματώνεται και

επαναδιατυπώνεται μέσω των πολιτισμικών και κοινωνικών πρακτικών που διαμορφώνουν τις καθημερινές αντιλήψεις και τη γλώσσα των φύλων. Η σύγχρονη φεμινιστική θεωρία και οι σπουδές φύλου, αποδεικνύουν ότι το φύλο δεν είναι ένα φυσικό αμετάβλητο γεγονός, αλλά μια δυναμική διαδικασία διαμορφωμένη από τις κοινωνικές σχέσεις και την εξουσία.

Στη σύγχρονη κοινωνιολογία, η θεώρηση του κοινωνικού φύλου καταδεικνύει πως οι κοινωνικές και πολιτισμικές δομές συμβάλλουν στο πώς τα άτομα κατασκευάζουν και εκφράζουν την ταυτότητά τους, δημιουργώντας χώρους για ποικιλία συμπεριφορών και εκδηλώσεων φύλου, οι οποίες μπορούν να αλλάζουν ανάλογα με τις κοινωνικές συνθήκες και το πλαίσιο (Καμπερίδου, 2010). Η έννοια της «κοινωνικής κατασκευής» της ταυτότητας του φύλου αμφισβητεί την καθολικότητα των χαρακτηριστικών που παραδοσιακά αποδίδονται στα φύλα και αναδεικνύει τη δυνατότητα ελεύθερης επιλογής και αυτοπροσδιορισμού (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2019). Σύμφωνα με αυτή τη θεωρητική προσέγγιση, τα άτομα δεν είναι παθητικοί αποδέκτες κοινωνικών προσδιορισμών, αλλά ενεργοί κατασκευαστές των ταυτοτήτων τους. Ειδικότερα, το φύλο δεν είναι μια στατική κατηγορία, αλλά μια δυναμική και διαρκώς εξελισσόμενη διαδικασία, η οποία αντανακλά τις συνεχείς αλληλεπιδράσεις μεταξύ του ατόμου και του κοινωνικού του περιβάλλοντος. Μέσω της γλώσσας και της επικοινωνίας, οι άνθρωποι διαμορφώνουν τις έμφυλες ταυτότητές τους και αναθεωρούν τις κοινωνικές τους σχέσεις, προσαρμόζοντας τις ανάλογα με τις συνθήκες που αντιμετωπίζουν.

Αυτή η εξελικτική και κοινωνική διάσταση του φύλου έχει οδηγήσει σε μια ευρύτερη αναγνώριση της ανάγκης για την απελευθέρωση από τα παραδοσιακά έμφυλα στερεότυπα και την προώθηση της ισότητας ανάμεσα στα φύλα. Ωστόσο, η αμφισβήτηση αυτών των στερεοτύπων εξακολουθεί να συναντά αντιστάσεις, ιδίως σε κοινωνίες όπου κυριαρχούν παραδοσιακές αντιλήψεις περί φύλου. Παρά την πρόοδο, η κατασκευή των φύλων παραμένει ένα πεδίο διεκδίκησης και κοινωνικής αλλαγής, με στόχο τη αποδόμηση των στερεοτυπικών ρόλων που περιορίζουν την προσωπική έκφραση και ανάπτυξη των ατόμων. Η συζήτηση αυτή, επομένως, ανοίγει νέες προοπτικές για τη μελέτη της γλώσσας και της επικοινωνίας, καθώς η διαχείριση της ταυτότητας φύλου και η κατασκευή των σχετικών κοινωνικών σημασιών μέσω του λόγου έχει βαρύνουσα σημασία για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αναπαράγονται οι έμφυλες ανισότητες και ταυτότητες στην κοινωνία μας.

2.2. Ταυτότητα φύλου και σεξουαλικότητα

Η ταυτότητα φύλου και η σεξουαλικότητα αποτελούν δύο βασικά στοιχεία της ανθρώπινης ύπαρξης που σχετίζονται άμεσα με την προσωπική, κοινωνική και πολιτισμική ταυτότητα. Η κατανόηση αυτών των εννοιών είναι ένα πολυσύνθετο ζήτημα, καθώς περιλαμβάνει την αλληλεπίδραση βιολογικών, κοινωνικών, και πολιτισμικών παραμέτρων. Στο πεδίο αυτό, οι θεωρητικές προσεγγίσεις ποικίλλουν, με τις δύο κύριες να είναι η ουσιοκρατική (essentialist) και η κατασκευαστική (constructionist) προσέγγιση (Λαμπροπούλου, 2014).

Η ουσιοκρατική θεώρηση του φύλου θεωρεί ότι οι ταυτότητες είναι παγιωμένες, αμετάβλητες με την ουσία των ατόμων. Στο πλαίσιο αυτό, οι έμφυλες ταυτότητες προκύπτουν από βιολογικά ή κοινωνικά χαρακτηριστικά, αποδίδοντας προκαθορισμένες ιδιότητες σε άνδρες και γυναίκες, όπως η ισχύς ή η αδυναμία αντίστοιχα (Μακρή-Τσιπλάκου, 2010). Αντίθετα, η κατασκευαστική θεώρηση αντιλαμβάνεται το φύλο ως δυναμική κοινωνική κατασκευή, που δημιουργείται μέσα από γλωσσικές και κοινωνικές αλληλεπιδράσεις. Τα άτομα, σύμφωνα με αυτή την προσέγγιση, είναι ενεργοί δημιουργοί των ταυτοτήτων τους, ενώ η γλώσσα διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στη διαμόρφωση της έμφυλης ταυτότητας (Αρχάκης & Λαμπροπούλου, 2011), (Ochs, 1992).

Η δυναμική του φύλου εκφράζεται μέσα από τις γλωσσικές επιλογές και την επικοινωνιακή συμπεριφορά των ατόμων. Παρόλο που υπάρχει χώρος για δημιουργία, οι επιλογές αυτές συχνά περιορίζονται από κοινωνικές και πολιτισμικές νόρμες (Αρχάκης & Τσάκωνα, 2011). Ένα παράδειγμα αυτής της προσέγγισης είναι η έννοια της ενδεικτικότητας (indexicality), η οποία αναδεικνύει τη σύνδεση της γλώσσας με τις κοινωνικές στάσεις και πράξεις, υποδεικνύοντας ότι η σχέση γλώσσας και φύλου είναι έμμεση και πολυδιάστατη (Καμηλάκη, Βραχιονίδου & Κατσούδα, 2016).

Η σεξουαλικότητα και η σεξουαλική ταυτότητα είναι όροι που συχνά χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν διαφορετικές πτυχές της ανθρώπινης εμπειρίας. Η σεξουαλικότητα περιλαμβάνει κάθε συμπεριφορά που σχετίζεται με τη σεξουαλική φύση του ανθρώπου, όπως επιθυμίες, φαντασιώσεις και συναισθήματα. Αντίθετα, η σεξουαλική ταυτότητα επικεντρώνεται περισσότερο στις προτιμήσεις των ατόμων, δηλαδή ποιοι άνθρωποι

προκαλούν ερωτική έλξη, διάθεση για ρομαντική σχέση κ.α.(Φωτιάδου, 2022). Στις παραδοσιακές θεωρήσεις, η σεξουαλική ταυτότητα βασίστηκε σε ένα διπολικό μοντέλο, διαχωρίζοντας τους ανθρώπους σε ετεροφυλόφιλους και ομοφυλόφιλους. Ωστόσο, οι σύγχρονες θεωρήσεις αναγνωρίζουν ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός είναι ρευστός και περιλαμβάνει μια ευρεία γκάμα ταυτοτήτων, όπως οι αμφιφυλόφιλοι, οι ασεξουαλικοί, οι πολυσεξουαλικοί, και οι πανσεξουαλικοί (Φωτιάδου, 2022). Ο όρος ΛΟΑΤΚΙ+ χρησιμοποιείται για να περιγράψει τα άτομα με διαφορετικούς σεξουαλικούς προσανατολισμούς, ενώ ο όρος «κουήρ» υπογραμμίζει την αντίσταση στις παραδοσιακές κατηγοριοποιήσεις (Μουζάκη, 2019).

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, η κοινωνία συνεχίζει να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην αποδοχή των μη ετεροφυλοφιλικών ταυτοτήτων. Τα άτομα της queer κοινότητας βιώνουν συχνά διακρίσεις και ρατσισμό, με χαρακτηριστικά παραδείγματα να περιλαμβάνουν την περιθωριοποίηση των ομοφυλόφιλων ανδρών κατά την επιδημία του AIDS στη δεκαετία του 1980 (Μουζάκη, 2019). Παρόμοιες πρακτικές διακρίσεων εντοπίζονται και στο πλαίσιο των ολοκληρωτικών καθεστώτων, όπως η προσπάθεια εξάλειψης ομοφυλοφίλων από στρατιωτικά και πολιτικά συστήματα. Στη ναζιστική Γερμανία, οι ομοφυλόφιλοι υπήρξαν θύματα συστηματικής καταδίωξης, με πολλούς να εξοντώνονται στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Η κοινωνική στάση της εποχής τους χαρακτήριζε ως ψυχικά ασθενείς, γεγονός που δικαιολογούσε απάνθρωπες και καταπιεστικές πρακτικές υπό το πρόσχημα της «θεραπείας» (Μοσχοβάκου & Ντάνη, 2018). Παρόλο που οι ακραίες αυτές πρακτικές έχουν εκλείψει, η προκατάληψη κατά της διαφορετικότητας παραμένει έως και σήμερα. Άτομα που ανήκουν σε σεξουαλικές μειονότητες συχνά έρχονται αντιμέτωπα με κοινωνικό αποκλεισμό, σχόλια γεμάτα κακεντρέχεια και στιγματισμό. Οι προσωπικές τους επιλογές θεωρούνται αποκλίνουσες από τα κοινωνικά στερεότυπα, με αποτέλεσμα να εδραιώνονται πεποιθήσεις που ταυτίζουν τη σεξουαλική τους ταυτότητα με κάτι αφύσικο (Μοσχοβάκου & Ντάνη, 2018). Αυτή η αρνητική αντιμετώπιση εκφράζεται τόσο μέσα από πράξεις βίας όσο και μέσω του λόγου, με τη μορφή της ρητορικής μίσους.

2.3. Η γλωσσική ευγένεια/αγένεια

Η γλώσσα αποτελεί ένα από τα πιο ισχυρά εργαλεία έκφρασης και αλληλεπίδρασης, με τη δύναμη να διαμορφώνει συναισθήματα, αντιλήψεις και κοινωνικές σχέσεις. Ο λόγος μπορεί να χτίσει ή να καταστρέψει γέφυρες επικοινωνίας (Culpeper & Hardaker, 2017). Η κοινωνιογλωσσολογία εξετάζει τις λεπτές ισορροπίες που διαμορφώνουν τη γλωσσική ευγένεια και την αγένεια, φέρνοντας στο προσκήνιο το πώς ο τρόπος έκφρασης καθορίζει τις σχέσεις και την αλληλεπίδραση των ανθρώπων (Κεκρίδου, 2022).

Στην καρδιά της θεωρίας για τη γλωσσική ευγένεια και αγένεια βρίσκεται η έννοια του «προσώπου», όπως αυτή εισήχθη από τον Erving Goffman (1967). Το πρόσωπο, σύμφωνα με τον Goffman, δεν είναι τίποτε άλλο από την εικόνα που επιδιώκει να προβάλλει κάθε άτομο στις κοινωνικές του αλληλεπιδράσεις. Είναι η δημόσια ταυτότητα, η οποία σχηματίζεται και συντηρείται από την αποδοχή και τον σεβασμό που λαμβάνει κανείς από το κοινωνικό σύνολο (Νάκα, 2020). Η έννοια αυτή, ωστόσο, δεν παραμένει στατική. Αντίθετα, είναι ευάλωτη, καθώς επηρεάζεται από τις συνθήκες και τις δυναμικές της κάθε περίπτωσης (Καραφώτη, 2014). Η διατήρηση του προσώπου συνδέεται άμεσα με την αυτοεκτίμηση και την κοινωνική σταθερότητα του ατόμου. Η επιτυχής προβολή και αναγνώριση του προσώπου ενισχύει την αυτοπεποίθηση, ενώ η υποβάθμισή του μπορεί να προκαλέσει συναισθήματα ντροπής και κοινωνικής απομόνωσης και αποκλεισμού (Goffman, 1967).

Οι Brown και Levinson (1987) συνέχισαν τις θεωρίες του Goffman, προσδιορίζοντας δύο διαστάσεις του προσώπου: το θετικό και το αρνητικό. Το θετικό πρόσωπο αντικατοπτρίζει την επιθυμία του ατόμου να γίνεται αποδεκτό και να απολαμβάνει την εκτίμηση του κοινωνικού περιβάλλοντος του, ενώ το αρνητικό πρόσωπο αφορά την ανάγκη του να διατηρεί την αυτονομία και την ελευθερία του από εξωτερικούς περιορισμούς και επιδράσεις (Φιλίππου, 2023). Η σύνδεση του προσώπου με τη γλωσσική ευγένεια έθεσε τα θεμέλια για την ανάλυση στρατηγικών που στοχεύουν στη διατήρηση αυτής της ισορροπίας. Οι Brown και Levinson ανέπτυξαν πέντε βασικές στρατηγικές γλωσσικής ευγένειας, οι οποίες εφαρμόζονται ανάλογα με την κοινωνική απόσταση, τη σχετική ισχύ των συνομιλητών και τον βαθμό της απειλής που εμπεριέχει μια γλωσσική πράξη (Καραφώτη, 2014).

- **Άμεση επιτέλεση (Bald on-record):** Χρήση ευθέως απειλητικών γλωσσικών πράξεων, όπως σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης. Παράδειγμα αποτελεί η εντολή «Βγες από το όχημα!» από αστυνομικό σε περίπτωση μη τήρησης του Κ.Ο.Κ.
- **Θετική ευγένεια (Positive politeness):** Προστασία του θετικού προσώπου μέσω φιλικών εκφράσεων ή ενδείξεων οικειότητας, όπως το «Έλα, κάτσε μαζί μας!» σε μια τυχαία φιλική συνάντηση.
- **Αρνητική ευγένεια (Negative politeness):** Μείωση της απειλής στο αρνητικό πρόσωπο με ευγενείς διατυπώσεις, π.χ., «Μήπως θα μπορούσες να μου δανείσεις την ζακέτα σου;».
- **Έμμεση καταγραφή (Off-record):** Υπονοούμενα αντί άμεσης απαίτησης, π.χ., «Μάλλον μας τελείωσε ο καφές...» αντί για «Μπορείς να αγοράσεις καφέ;».
- **Αποφυγή απειλητικής γλωσσικής πράξης (Withhold the FTA):** Παραίτηση από τη γλωσσική πράξη για αποφυγή απειλής. Παράδειγμα αποτελεί η απόφαση να μην εκφραστεί διαφωνία σε μια συζήτηση που πιθανόν θα μπορούσε να προκαλέσει ένταση.

Σε αντίθεση με τη γλωσσική ευγένεια, η αγένεια εκδηλώνεται όταν αγνοούνται ή παραβιάζονται οι στρατηγικές διατήρησης του προσώπου. Η γλωσσική αγένεια μπορεί να είναι είτε σκόπιμη, ως μέσο υποβάθμισης του συνομιλητή, είτε αποτέλεσμα έλλειψης προσαρμογής στους κοινωνικούς κανόνες επικοινωνίας (Κεκρίδου, 2022). Η επιθετικότητα, η ειρωνεία και η έλλειψη σεβασμού στις κοινωνικές αξίες συχνά χαρακτηρίζουν τις αγενείς συμπεριφορές.

Η γλωσσική ευγένεια και αγένεια αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της ανθρώπινης επικοινωνίας, αντικατοπτρίζοντας την προσπάθεια διατήρησης ή αποδόμησης των κοινωνικών σχέσεων. Η θεωρία του προσώπου, όπως αναπτύχθηκε από τους Goffman, Brown και Levinson, μας προσφέρει ένα πολύτιμο πλαίσιο ανάλυσης για τις γλωσσικές στρατηγικές που διέπουν τις διαπροσωπικές αλληλεπιδράσεις. Η παραβίαση αυτών των στρατηγικών, όπως συμβαίνει στη γλωσσική αγένεια, υπονομεύει τη σταθερότητα των κοινωνικών δεσμών, επισημαίνοντας τη σημασία της προσεκτικής επιλογής των γλωσσικών μας πράξεων. Η ίδια συνιστά ένα πολυεπίπεδο φαινόμενο, το οποίο υπερβαίνει τη στενή έννοια της γλωσσικής ευγένειας και διαδραματίζει καίριο ρόλο στις

ανθρώπινες αλληλεπιδράσεις. Ο Dynel (2015) υποστηρίζει ότι η αγένεια εκτελεί πολύπλευρες λειτουργίες που αφορούν τις κοινωνικές δυναμικές, ενώ η μελέτη της γνώρισε σημαντική εξέλιξη τη δεκαετία του 1990, αποκτώντας αυξημένο ερευνητικό ενδιαφέρον από το 2008 και έπειτα (Culpeper & Hardaker, 2017).

Η αγγλική βιβλιογραφία διαχωρίζει τον όρο «impoliteness» από το «rudeness», με τον πρώτο να χρησιμοποιείται ευρύτερα. Ο Culpeper (2010) προτείνει τον όρο «impoliteness», καθώς αντιπαρατίθεται στην «ευγένεια» («politeness»), και τον ορίζει ως αρνητική στάση που προκύπτει σε συγκεκριμένα κοινωνικά περιβάλλοντα. Αυτή η στάση χαρακτηρίζεται από συμπεριφορές που αποκλίνουν από τις κοινωνικά αποδεκτές ή αναμενόμενες νόρμες, προκαλώντας δυσάρεστα συναισθήματα στους συνομιλητές (Culpeper, 2010). Οι κοινωνικές νόρμες συνήθως διαμορφώνονται από θεσμικά πλαίσια, όπως ο στρατός ή οι εργασιακοί χώροι, όπου η μη τήρησή τους μπορεί να έχει κυρώσεις (Culpeper, 2010).

Η προσέγγιση της γλωσσικής αγένειας παρουσιάζει εννοιολογικές δυσκολίες. Ο Bousfield (2010) προτείνει τέσσερα βασικά κριτήρια για την ανάλυσή της: την πρόθεση του ομιλητή να προσβάλει, την κατανόηση των συνεπειών, την αντίληψη της προσβολής από τον αποδέκτη και την αντίδρασή του αποδέκτη (Culpeper & Hardaker, 2017). Η αγένεια μπορεί να είναι είτε σκόπιμη είτε ασυνείδητη, ανάλογα με την ερμηνεία του αποδέκτη (Culpeper κ.ά., 2003) ή και από προϋπάρχουσες σχέσεις μεταξύ ομιλητή και αποδέκτη. Η πολυπλοκότητα αυτή καθιστά τη διερεύνηση των προθέσεων ιδιαίτερα απαιτητική, ενώ ταυτόχρονα υπάρχει ο κίνδυνος λανθασμένων ερμηνειών (Culpeper κ.ά., 2003).

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η χρησιμοποίηση της αγένειας ως μέσου δημιουργίας οικειότητας ή χαλάρωσης μεταξύ συνομιλητών, για παράδειγμα μέσω σαρκαστικών σχολίων (Dynel, 2015). Παράγοντες όπως το πλαίσιο επικοινωνίας και οι σχέσεις μεταξύ των ατόμων καθορίζουν τη φύση και τη λειτουργία της αγένειας. Σε θεσμικά περιβάλλοντα, όπως τα μέσα μαζικής επικοινωνίας, η αγένεια χρησιμοποιείται συχνά για ειδικούς σκοπούς, όπως η αύξηση της τηλεθέασης ή στον στρατό για την επιβολή κύρους (Dynel, 2015· Τζάννε, 2021). Στον αντίποδα, η μελέτη της αγένειας σε ιδιωτικές συνομιλίες είναι περιορισμένη λόγω έλλειψης πρόσβασης στα δεδομένα, ενώ η ανάλυση δημόσιων σχολίων στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης έχει γίνει μια ευρέως αποδεκτή μέθοδος έρευνας (Dynel, 2015).

Η διαχείριση αγενών συμπεριφορών από τον αποδέκτη εξαρτάται από την υποκειμενική του κρίση. Ο Leech (1983) τονίζει ότι η αντίληψη του αποδέκτη είναι καθοριστική για την ερμηνεία της αγένειας (Culpeper, 2010). Συνηθισμένη μορφή αντίδρασης είναι η «αντιδραστική αγένεια», κατά την οποία ο αποδέκτης ανταποδίδει την προσβολή για να προστατεύσει την αξιοπρέπειά του (Culpeper & Hardaker, 2017). Ωστόσο, σε άλλες περιπτώσεις, ο αποδέκτης επιλέγει να αποδεχτεί την προσβολή ή να εκφράσει τα συναισθήματά του μέσω μη λεκτικών μέσων, όπως η θλίψη ή η ντροπή (Culpeper κ.ά., 2003, Culpeper, 2010). Παράγοντες όπως το κοινωνικό πλαίσιο και η φύση της σχέσης των συνομιλητών επηρεάζουν τις αντιδράσεις (Culpeper κ.ά., 2003). Τέλος, σε περιβάλλοντα με αυστηρές ιεραρχίες, οι αντιδράσεις είναι συνήθως περιορισμένες, ενώ λόγος εγγενώς προσβλητικός, όπως ο ρατσιστικός, παραμένει καταδικαστέος σε κάθε περίπτωση.

Οι στρατηγικές αγένειας σύμφωνα με τον Culpeper

Ο Culpeper (1996) αντλώντας έμπνευση από τη θεωρία ευγένειας, εισήγαγε στο πεδίο της γλωσσολογίας ένα σύνολο στρατηγικών αγένειας, για να εξετάσει τον τρόπο με τον οποίο οι γλωσσικές επιλογές μπορούν να πλήξουν την εικόνα του αποδέκτη. Στο έργο του αναλύονται πέντε κύριες στρατηγικές αγένειας, οι οποίες συμπληρώθηκαν αργότερα με τη χρήση του σαρκασμού, ενώ η εφαρμογή τους μπορεί να είναι συνδυαστική για την επίτευξη μεγαλύτερης έντασης στις αλληλεπιδράσεις (Culpeper & Hardaker, 2017).

Οι πέντε βασικές στρατηγικές:

1. **Άμεση εκτέλεση (Bald on-record):** Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει την πραγματοποίηση μιας απειλητικής γλωσσικής πράξης με απόλυτη ευθύτητα και σαφήνεια, χωρίς προσπάθεια μετριασμού. Για παράδειγμα, η εντολή «Ψόφα» αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα τέτοιας επιθετικής έκφρασης.
2. **Θετική αγένεια (Positive impoliteness):** Στόχος αυτής της στρατηγικής είναι η υπονόμηση της θετικής εικόνας του αποδέκτη, μέσω αδιαφορίας, αποκλεισμού ή έλλειψης κατανόησης. Οι βρισιές και η χρήση λέξεων ή και μη λεκτικών χειρονομιών που θίγουν προσωπικά θέματα, εντάσσονται σε αυτή την κατηγορία.
3. **Αρνητική αγένεια (Negative impoliteness):** Η αρνητική αγένεια επιδιώκει να πλήξει την αρνητική εικόνα του αποδέκτη, χρησιμοποιώντας ειρωνεία,

περιφρόνηση ή αποκλεισμό από την ομάδα. Για παράδειγμα, η φράση «Σιγά που θα τα κατάφερνες!» εκφράζει έντονη περιφρόνηση του αποδέκτη.

4. **Έμμεση αγένεια (Off-record):** Σε αυτή την περίπτωση, η αγένεια υπονοείται αντί να δηλώνεται ξεκάθαρα. Για παράδειγμα η φράση σε εργασιακό πλαίσιο «Οι νέοι τεμπελιάζουν», μπορεί να θεωρηθεί ως μια ειρωνική παρατήρηση που μπορεί να προσβάλλει κάποιους χωρίς να φανερωθεί η πρόθεση του ομιλητή.

5. **Αποχή από ευγενικές πράξεις (Withhold politeness):** Η μη πραγματοποίηση μιας αναμενόμενης ευγενικής πράξης συνιστά αυτή τη στρατηγική. Για παράδειγμα, η μη έκφραση ευχαριστίας για μια πράξη καλοσύνης μπορεί να θεωρηθεί αγενής συμπεριφορά.

Η έννοια του σαρκασμού ως στρατηγική αγένειας προστέθηκε μεταγενέστερα από τον Culpeper και περιλαμβάνει την ειρωνεία που χρησιμοποιεί στοιχεία ευγένειας για να υπονομεύσει τον αποδέκτη. Μέσω της ειρωνείας, ο ομιλητής εκφράζει περιφρόνηση ή υποτιμά τον αποδέκτη, όπως στη φράση: «Τα κατάφερες πάλι, μπράβο», όπου υπονοείται το αντίθετο (Culpeper κ.ά., 2017). Οι στρατηγικές του παρέχουν ένα πολύτιμο εργαλείο για την ανάλυση της γλωσσικής επιθετικότητας, υπογραμμίζοντας τη σημασία του συμφραζομένου, των σχέσεων και των προθέσεων των συνομιλητών στην κατανόηση των γλωσσικών πράξεων.

Η γλωσσική αγένεια η οποία και συναντάμε κατά κόρον στο ελληνικό Διαδίκτυο αντικατοπτρίζει την ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα. Ο αυξανόμενος αριθμός χρηστών στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης διευκολύνει την έκφραση προκλητικών και αγενών απόψεων. Ωστόσο, πολλές φορές οι ίδιες γλωσσικές επιλογές δεν έχουν πάντα ως σκοπό να προκαλέσουν αρνητικά συναισθήματα, μπορεί δηλαδή να αποσκοπούν στην οικειότητα, ανάλογα με τη σχέση και τον σκοπό της επικοινωνίας.

Η συνολική εικόνα δείχνει ότι η γλωσσική αγένεια εκδηλώνεται μέσω ποικίλων στρατηγικών, είτε για την κατασκευή ταυτότητας είτε ως μέσο επιβολής. Η ανάλυση αυτών των φαινομένων προσφέρει χρήσιμες γνώσεις για την κατανόηση της ψηφιακής συμπεριφοράς και της γλωσσικής δυναμικής στην ελληνική γλώσσα.

2.4. Ρητορική μίσους και ψηφιακή επικοινωνία

Η αλματώδης εξέλιξη της τεχνολογίας τις τελευταίες δεκαετίες έχει αλλάξει δραστικά τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι επικοινωνούν και αλληλεπιδρούν. Μέσω του διαδικτύου, δίνεται πλέον η δυνατότητα αλληλεπίδρασης μεταξύ ατόμων από διαφορετικές περιοχές του πλανήτη, δημιουργώντας έναν παγκόσμιο δίαυλο επικοινωνίας. Ωστόσο, η ευρεία χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης έχει φέρει στην επιφάνεια προκλήσεις που επηρεάζουν αρνητικά τον δημόσιο διάλογο, όπως είναι η εξάπλωση της ρητορικής μίσους. Αυτή η μορφή επιθετικού και προσβλητικού λόγου, η οποία στοχεύει στην περιθωριοποίηση ατόμων ή ομάδων, αποτελεί πλέον ένα διαδεδομένο χαρακτηριστικό της Ψηφιακής Επικοινωνίας.

Στο πλαίσιο της ΨΕ, η επικοινωνία βασίζεται κυρίως στον γραπτό λόγο, που συχνά εμπλουτίζεται με στοιχεία προφορικότητας, όπως τα emojis, οι συντομογραφίες κ.α. Αυτά τα χαρακτηριστικά λειτουργούν ως υποκατάστατα των εξωγλωσσικών και παραγλωσσικών στοιχείων που υπάρχουν στη διά ζώσης επικοινωνία (Κεκρίδου, 2022). Ο Crystal (2001) εισήγαγε τον όρο «netspeak» για να περιγράψει τη μοναδική γλωσσική μορφή που χρησιμοποιείται στις διαδικτυακές συνομιλίες, ενώ η Herring (1993) ανέδειξε το πώς παράγοντες, όπως το ίδιο το μέσο ή οι σχέσεις μεταξύ των συνομιλητών, επηρεάζουν τη δυναμική του ψηφιακού διαλόγου (Androutsopoulos, 2006).

Επίσης, το διαδίκτυο συχνά ενισχύει την τάση αποατομίκευσης των χρηστών, όπου τα άτομα υιοθετούν τις ιδέες και τις αντιλήψεις της ομάδας με την οποία ταυτίζονται, μειώνοντας την έμφαση στην προσωπική τους ταυτότητα (Bou-Franch & Garcés-Conejos Blitvich, 2014). Παρόλο που οι διαδικτυακές κοινότητες παρέχουν ευκαιρίες για διασύνδεση και ανταλλαγή απόψεων, συχνά χαρακτηρίζονται από επιφανειακές σχέσεις και περιορισμένη δέσμευση (Androutsopoulos, 2006). Αυτή η δυναμική μπορεί να οδηγήσει σε φαινόμενα πόλωσης, όπου οι χρήστες τείνουν να ενισχύουν την ομαδική τους ταυτότητα, απορρίπτοντας με ένταση οποιαδήποτε εναλλακτική ή αντιθετική άποψη.

Η ρητορική μίσους αποτελεί συχνά απόρροια της πόλωσης που εντοπίζεται στις διαδικτυακές αλληλεπιδράσεις. Εξ'ορισμού, περιλαμβάνει λεκτικές επιθέσεις και αρνητικές δηλώσεις προς άτομα ή ομάδες με βάση τη φυλή, τη θρησκεία, το φύλο, τη σεξουαλικότητα ή άλλες πολιτισμικές διαφορές. Η ανωνυμία, η οποία διευκολύνεται μέσω

της ΨΔΕ, επιτρέπει στους χρήστες να εκφράζουν απόψεις χωρίς φόβο συνέπειας, ενθαρρύνοντας την επιθετικότητα και τον διαδικτυακό εκφοβισμό (Κεκρίδου, 2022).

Επιπλέον, η γλωσσική επιθετικότητα περιγράφεται με όρους όπως το «flaming», που υποδηλώνει τον έντονο και προσβλητικό λόγο, και το «trolling», που αναφέρεται στη σκόπιμη πρόκληση αντιδράσεων μέσω προκλητικών σχολίων (Sagredos & Nikolova, 2021). Ενώ αυτές οι πρακτικές μπορεί αρχικά να φαίνονται ως μεμονωμένα περιστατικά, συχνά αντικατοπτρίζουν ευρύτερες κοινωνικές τάσεις, όπως η μισαλλοδοξία και η απουσία αποδοχής της διαφορετικότητας. Τα θύματα της ρητορικής μίσους είναι συνήθως άτομα ή ομάδες που αποκλίνουν από τις κοινωνικές νόρμες. Μπορούμε να αναλογιστούμε λοιπόν το βαθμό ρητορικής μίσους ειδικότερα σε τρανς άτομα, τα οποία αντιμετωπίζουν συχνά σεξιστικά, ρατσιστικά ή ομοφοβικά σχόλια.

Η ΨΔΕ λειτουργεί ως μέσο που διευκολύνει τη διάδοση της ρητορικής μίσους, εντείνοντας ταυτόχρονα τις συνέπειές της. Η εύκολη προσβασιμότητα και η δυνατότητα ανωνυμίας έχουν δημιουργήσει ένα περιβάλλον όπου οι χρήστες αισθάνονται ελεύθεροι να εκφράζουν ακραίες απόψεις. Παράλληλα, η αίσθηση του ανώνυμου ενθαρρύνει την απομάκρυνση από κοινωνικές νόρμες ευγένειας, οδηγώντας σε εκτεταμένες συγκρούσεις και περιθωριοποίηση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

Οι επιπτώσεις του φαινομένου εκτείνονται πέρα από το διαδίκτυο, επηρεάζοντας την κοινωνική συνοχή και τη συναισθηματική υγεία των θυμάτων. Ενισχύεται η αίσθηση αποξένωσης και περιθωριοποίησης, ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις παρατηρούνται ακόμη και φαινόμενα ριζοσπαστικοποίησης ή κοινωνικής απομόνωσης. Η αντιμετώπιση της ρητορικής μίσους στο διαδίκτυο απαιτεί συντονισμένη προσπάθεια από διάφορους φορείς, όπως οι πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, οι νομοθέτες και οι χρήστες. Η εισαγωγή αυστηρότερων κανονισμών για τη διαχείριση προσβλητικού περιεχομένου, η ενίσχυση της εκπαίδευσης στα δικαιώματα και την ισότητα, καθώς και η ανάπτυξη εργαλείων για την ανίχνευση και απομάκρυνση ρητορικής μίσους αποτελούν απαραίτητα βήματα. Ταυτόχρονα, η ευαισθητοποίηση των χρηστών σχετικά με τις επιπτώσεις της γλωσσικής επιθετικότητας και η ενθάρρυνση της ενεργούς συμμετοχής σε διάλογο που προάγει τον σεβασμό και την αλληλεγγύη μπορούν να συμβάλουν στη μείωση του προβλήματος.

Η ρητορική μίσους, ως προϊόν της ψηφιακής εποχής, αποτελεί ένα σύνθετο φαινόμενο με πολλαπλές επιπτώσεις. Παρά τις σημαντικές δυνατότητες που παρέχει η ΨΔΕ για τη

δημιουργία πολυφωνίας και την προώθηση του διαλόγου, οι καταχρηστικές της πτυχές υπονομεύουν την κοινωνική συνοχή και ενισχύουν τη μισαλλοδοξία. Η υιοθέτηση πολυεπίπεδων προσεγγίσεων για την αντιμετώπισή της κρίνεται ζωτικής σημασίας, καθώς η τεχνολογία συνεχίζει να διαμορφώνει την καθημερινή ζωή και τις κοινωνικές σχέσεις.

2.5. Ο τρανσφοβικός λόγος στο διαδίκτυο

Ο τρανσφοβικός λόγος αποτελεί ένα έντονο φαινόμενο στο σύγχρονο κοινωνικό και πολιτισμικό περιβάλλον, ειδικά μέσα στο πλαίσιο της διαδικτυακής επικοινωνίας. Οι εκφράσεις τρανσφοβίας αντικατοπτρίζουν στερεοτυπικές αντιλήψεις και κοινωνικές προκαταλήψεις που ενισχύουν τον αποκλεισμό και τη δυσφήμιση των τρανς ατόμων. Στο σύγχρονο ψηφιακό περιβάλλον, το φαινόμενο αυτό παρουσιάζει ιδιαίτερα ανησυχητική έκταση και μορφές, καθώς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και άλλες πλατφόρμες επικοινωνίας διευκολύνουν τη διάδοση τρανσφοβικών μηνυμάτων με τρόπους που επηρεάζουν βαθύτατα τη ζωή των τρανς ατόμων, τόσο σε προσωπικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

Οι LGBTQI+ ενδέχεται να εσωτερικεύσουν την ομοφοβία ή την τρανσφοβία, υιοθετώντας τις κοινωνικές αντιλήψεις ως δικές τους. Από μικρή ηλικία τα παιδιά αλλά και οι ενήλικες εκτίθενται διαρκώς σε μηνύματα από την εκκλησία, την πολιτική, το εκπαιδευτικό σύστημα, το διαδίκτυο, τους συνομηλίκους και την οικογένειά τους, τα οποία παρουσιάζουν την LGBTQI+ ταυτότητα ως ανήθικη, αμαρτωλή ή απαγορευμένη. Αυτές οι απόψεις σταδιακά αποτυπώνονται στη συνείδησή τους, δημιουργώντας βαθιά συναισθήματα ντροπής και ενοχής, τα οποία ενσωματώνονται στον τρόπο που σκέφτονται για τον εαυτό τους.

Ως αποτέλεσμα, πολλοί μαθαίνουν να θεωρούν τη σεξουαλικότητά τους ως κάτι λανθασμένο και επικίνδυνο να αποκαλυφθεί, φοβούμενοι τις ψυχολογικές, σωματικές, λεκτικές ή συναισθηματικές συνέπειες. Η κοινωνία συχνά επιβραβεύει τη σιωπή, ακούγονται συχνά εκφράσεις: «δεν με νοιάζει τι κάνεις στο κρεβάτι σου», «εγώ γιατί δεν κάνω straight παρέλαση δηλαδή;» κ.α. κάνοντας την απόκρυψη της ταυτότητάς τους αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους. Τα έντονα συναισθήματα ντροπής, φόβου και

μυστικοπάθειας οδηγούν σε απομόνωση, μοναξιά και την αίσθηση ότι είναι αβοήθητοι και χωρίς ελπίδα (Θεοφιλόπουλος- Σπίνου, 2015).

Όταν οι LGBTQI+ δυσκολεύονται να αποδεχτούν τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή/και την ταυτότητα φύλου τους, συχνά προσπαθούν να συμμορφωθούν με τα κοινωνικά στερεότυπα. Αυτό, όμως, μπορεί να ενισχύσει το αίσθημα απόρριψης του εαυτού τους, μειώνοντας την αυτοεκτίμηση και δημιουργώντας ένα αίσθημα κατωτερότητας. Η εσωτερικευμένη ομοφοβία ή τρανσφοβία αποτελεί ουσιαστικά μια βαθιά ριζωμένη ντροπή για την LGBTQI+ ταυτότητα, μια εσωτερίκευση των προκαταλήψεων που έχουν διδαχθεί να απορρίπτουν και να φοβούνται.

Η ILGA Europe διακρίνει την τρανσφοβία σε δύο κατηγορίες, υπάρχει η θεσμοποιημένη και η κοινωνική τρανσφοβία. Στην πρώτη κατηγορία η τρανσφοβία εκδηλώνεται μέσω νομικών κυρώσεων και ανύπαρκτων/ανεπαρκών μηχανισμών του κράτους (εκπαίδευση, νόμοι κράτους, ιατρικοί σύλλογοι, πολιτικός λόγος) για την καταπολέμηση της βίας και των διακρίσεων. Η κοινωνική τρανσφοβία εκδηλώνεται με τις μορφές φυσικής και άλλων μορφών βίας, ρητορικής μίσους, διάκρισης, απειλών, περιθωριοποίησης, κοινωνικού αποκλεισμού, εξωτικοποίησης, γελοιοποίησης και προσβολών (ILGA-Europe, 2014). Παρόμοια τοποθέτηση έχει και η TGEU, όπου η τρανσφοβία έχει πολλές μορφές έκφρασης όπως ο άμεσος ή και ο έμμεσος προσβλητικός λόγος (π.χ. «Που πας ρε τραβέλι!» και το λάθος άρθρο προσδιορισμού της ταυτότητας του ατόμου αντιστοίχως). Άλλες μορφές της είναι η σωματική και ψυχολογική παρενόχληση, η ρητορική μίσους, ο κοινωνικός αποκλεισμός από την εργασία, οικογένεια κ.α. Επιπλέον γίνεται αναφορά και για τη διακριτική κάλυψη περιστατικών βίας από τα ΜΜΕ. Περιλαμβάνει επίσης θεσμοθετημένες μορφές διακρίσεων και στιγματισμού του, όπως η μεταχείριση των ανθρώπων ως εγκληματίες, παιδεραστές ή ψυχικά ασθενών επειδή απλώς είναι τρανς ή εκφράζουν μια διακύμανση κοινωνικού φύλου (Transgender Europe-TGEU, 2011, σελ. 18).

Η τρανσφοβία, δηλαδή η προκατάληψη, η εχθρότητα ή η διάκριση ενάντια σε άτομα λόγω της ταυτότητας φύλου τους, εμφανίζεται μέσα από ποικίλες πρακτικές. Το διαδίκτυο αποτελεί έναν από τους κυριότερους χώρους έκφρασης αυτής της μορφής διακρίσεων. Η ανωνυμία που παρέχει το ψηφιακό περιβάλλον, η αμεσότητα των μηνυμάτων, καθώς και η δυνατότητα διάδοσης πληροφοριών σε ευρεία κλίμακα, καθιστούν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και τις διαδικτυακές πλατφόρμες έναν κύριο χώρο εκδήλωσης τρανσφοβικού

λόγου. Ο λόγος αυτός περιλαμβάνει συχνά επιθέσεις, υποτιμητικά σχόλια, καθώς και τη χρήση όρων ή φράσεων που αποσκοπούν στην περιθωριοποίηση ή την αμφισβήτηση της ταυτότητας φύλου των τρανς ατόμων.

Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα τρανσφοβικού λόγου είναι η πρακτική του "misgendering", δηλαδή η σκόπιμη ή μη χρήση λανθασμένων αντωνυμιών ή γραμματικού γένους για την αναφορά σε τρανς άτομα. Η πρακτική αυτή συνιστά μία από τις πιο διαδεδομένες και βλαπτικές μορφές τρανσφοβίας. Σύμφωνα με μελέτες, το misgendering υποτιμά όχι μόνο την ταυτότητα των τρανς ατόμων αλλά και την ίδια την ύπαρξή τους, ενισχύοντας το αίσθημα αποξένωσης και περιθωριοποίησης (Howansky et al., 2021). Στο ελληνικό πλαίσιο, τέτοιες πρακτικές έχουν καταγραφεί ακόμη και σε θεσμικούς χώρους, όπως η αστυνομία ή τα μέσα ενημέρωσης, όπου τρανς άτομα αναφέρονται με βάση το φύλο που τους αποδόθηκε κατά τη γέννηση τους, αγνοώντας τη δική τους αυτοπροσδιοριζόμενη ταυτότητα.

Επιπλέον, η διαδικασία της φυλομετάβασης αποτελεί συχνά στόχο τρανσφοβικών επιθέσεων. Τα τρανς άτομα που επιλέγουν να μοιραστούν τη δική τους εμπειρία μετάβασης στο διαδίκτυο, έρχονται συχνά αντιμέτωπα με κακοποιητικά σχόλια και προσβλητικούς χαρακτηρισμούς. Σχόλια που επικεντρώνονται στις ορμονοθεραπείες, στις χειρουργικές επεμβάσεις ή άλλες πτυχές της φυλομετάβασης, συνοδεύονται συχνά από μη τεκμηριωμένες απόψεις που αποσκοπούν στην απαξίωση και στον στιγματισμό των τρανς ατόμων (Carter, 2014).

Η τρανσφοβία στο διαδίκτυο εκδηλώνεται επίσης μέσα από τη ρητορική μίσους όπως αναλύθηκε και προηγουμένως, η οποία περιλαμβάνει λεκτικές επιθέσεις και προσβλητικές εκφράσεις που στοχεύουν στη μείωση της ανθρώπινης υπόστασης των τρανς ατόμων. Αυτού του είδους η ρητορική συχνά εκφράζεται σε πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης, όπου χρήστες, είτε ανώνυμα είτε επώνυμα, προωθούν μηνύματα που στιγματίζουν τα τρανς άτομα. Η ρητορική αυτή, σύμφωνα με τους Ασημακόπουλο και Σεραφή (2020), μπορεί να κατηγοριοποιηθεί ως παράνομος λόγος μίσους, όταν περιλαμβάνει άμεσες προτροπές για βία, αλλά και ως λανθάνων λόγος, όταν δεν παρακινεί άμεσα σε πράξεις αλλά συντηρεί στερεοτυπικές αντιλήψεις που διαιωνίζουν τις διακρίσεις.

Η διαχείριση της τρανσφοβίας στο διαδίκτυο παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις, τόσο σε επίπεδο κοινωνίας όσο και σε επίπεδο θεσμικών παρεμβάσεων. Η έλλειψη

αποτελεσματικών νομοθετικών πλαισίων και η ανεπάρκεια των υφιστάμενων μηχανισμών καταπολέμησης της ρητορικής μίσους συχνά επιτρέπουν την αναπαραγωγή τρανσφοβικού λόγου. Στην Ελλάδα, αν και έχουν γίνει βήματα προς τη θέσπιση νομοθετικών μέτρων κατά των διακρίσεων, παρατηρείται ότι τα μέτρα αυτά δεν εφαρμόζονται αποτελεσματικά.

Επιπλέον, η έλλειψη ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των κρατικών οργάνων, όπως της αστυνομίας, συχνά οδηγεί στην ανοχή ή και στη συγκάλυψη τρανσφοβικών πρακτικών. Η ανάγκη για θεσμικές παρεμβάσεις είναι επιτακτική. Είναι γεγονός πως έως το 2010 δεν υπήρξε κάποιο μέσο καταγραφής περιστατικών που να κατοχυρώνονται ως ρατσιστικές επιθέσεις, ενώ το 2011 δεν υπήρχε η δυνατότητα καταγραφής επιθέσεων κατά ΛΟΑΤΚΙ+ ανθρώπων. Το 2012 έγινε μόλις 1 καταγεγραμμένη επίθεση, ενώ την επόμενη χρονιά οι επιθέσεις ήταν 23. Σύμφωνα με την ECBI η ελλειπής καταγραφή περιστατικών βίας οφήλεται και στην έλλειψη κοινής κεντρικής βάσης δεδομένων για τα εγκλήματα μίσους (Θεοφιλόπουλος- Σπίνου, 2015).

Μέσα από στατιστική έρευνα της Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καταλαβαίνουμε πως πολλά άτομα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας στην Ελλάδα κρύβουν τον σεξουαλικό τους προσανατολισμό ή και το κοινωνικό τους φύλο στον εργασιακό τους χώρο. Η πλειονότητα νιώθει να περιθεροποιείται από τους θεσμούς του κράτους, όπως είναι η αστυνομία, η εκκλησία και το νομοθετικό πλαίσιο της χώρας. Επίσης από την έρευνα προκύπτει πως εξαιτίας αυτής της αίσθησης περιθωριοποίησης και την εσωτερικευμένη αλλά και εξωτερικευμένη τρανσφοβία που υπάρχουν στην Ελλάδα, τα τρανς άτομα δεν καταγγέλουν τις επιθέσεις που δέχονται. Αυτό γίνεται γιατί φοβούνται πως μπορεί να απελαστούν, γιατί δεν έχουν άδεια παραμονής στην χώρα ή γιατί πιστεύουν πως δεν θα τους αντιμετωπίσουν με σεβασμό και σοβαρότητα. Τέλος υπήρξε η παραπληροφόρηση πως για να καταχωρηθεί η καταγγελία το θύμα πρέπει να πληρώσει το ποσό των 100 ευρώ, γεγονός που αποθαρρύνει τα θύματα από το να ζητήσουν αστυνομική βοήθεια (Θεοφιλόπουλος- Σπίνου, 2015).

Η ενίσχυση των νομοθετικών πλαισίων για την καταπολέμηση της ρητορικής μίσους, η εκπαίδευση των χρηστών του διαδικτύου σχετικά με τα ζητήματα φύλου, καθώς και η προώθηση προγραμμάτων ευαισθητοποίησης αποτελούν κρίσιμα βήματα προς τη μείωση του φαινομένου. Επίσης, η ενδυνάμωση των τρανς ατόμων μέσω της παροχής νομικής και ψυχολογικής υποστήριξης μπορεί να συμβάλει στη διαχείριση των επιπτώσεων του τρανσφοβικού λόγου.

Σε κοινωνικό επίπεδο, είναι απαραίτητο να ενισχυθεί η δημόσια συζήτηση γύρω από τα ζητήματα της τρανς ταυτότητας, προκειμένου να μειωθεί η άγνοια και να καταπολεμηθούν οι προκαταλήψεις που συντηρούν την τρανσφοβία. Η εκπαιδευτική κοινότητα έχει επίσης ρόλο-κλειδί στην προώθηση της συμπερίληψης και της αποδοχής της διαφορετικότητας, μέσω της ενσωμάτωσης μαθημάτων για την ταυτότητα φύλου και τη σεξουαλικότητα στα σχολικά προγράμματα. Η αντιμετώπιση του τρανσφοβικού λόγου στο διαδίκτυο απαιτεί συντονισμένες δράσεις σε πολλαπλά επίπεδα. Μόνο μέσα από τη συνεργασία μεταξύ κρατικών φορέων, κοινωνικών οργανώσεων και της ευρύτερης κοινωνίας μπορούν να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που θέτει η τρανσφοβία και να προωθηθεί μια πιο δίκαιη και συμπεριληπτική κοινωνία.

3. Μεθοδολογική προσέγγιση

Η παρούσα έρευνα εστιάζει στην ανάλυση του λόγου, όπως αυτός αποτυπώνεται σε δημοσιογραφικά άρθρα και διαδικτυακά σχόλια σχετικά με ένα περιστατικό τρανσφοβικής επίθεσης που έλαβε χώρα στην Αθήνα. Ειδικότερα, εξετάζεται ο τρόπος με τον οποίο αναπαρίσταται το συγκεκριμένο περιστατικό στον γραπτό και διαδικτυακό λόγο, καθώς και οι ιδεολογικές και κοινωνικές προεκτάσεις αυτής της αναπαράστασης. Η μεθοδολογία που επιλέχθηκε στηρίζεται σε ένα διεπιστημονικό πλαίσιο, το οποίο συνδυάζει τη θεωρία της Κριτικής Ανάλυσης Λόγου (ΚΑΛ) και τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ), καθώς και την ανάλυση του υλικού που συλλέχθηκε από διάφορες πλατφόρμες μέσω κοινωνικής δικτύωσης και ειδησεογραφικούς ιστότοπους.

Η συγκέντρωση των δεδομένων επικεντρώθηκε σε άρθρα ειδησεογραφικών ιστοσελίδων, σχόλια χρηστών σε διαδικτυακές δημοσιεύσεις και βίντεο που κυκλοφόρησαν σε πλατφόρμες όπως το YouTube. Ο διαδικτυακός λόγος αποτελεί ένα ιδιαίτερα ενδιαφέρον πεδίο έρευνας, καθώς χαρακτηρίζεται από την υβριδική του φύση: συνδυάζει στοιχεία γραπτού και προφορικού λόγου, με συναισθηματικά φορτισμένες εκφράσεις και αλληλεπιδραστική δυναμική. Όπως αναφέρουν οι Deuze και Witschge (2017), η διάδοση της πληροφορίας στη σύγχρονη εποχή πραγματοποιείται κυρίως μέσω ψηφιακών μέσων, τα οποία επιτρέπουν την άμεση και μαζική επικοινωνία. Στο πλαίσιο αυτό, ο διαδικτυακός λόγος παρέχει σημαντικά δεδομένα για την κατανόηση κοινωνικών φαινομένων, όπως η τρανσφοβία.

Η ανάλυση των δεδομένων στοχεύει να αναδείξει τις ιδεολογικές δομές και προκαταλήψεις που ενσωματώνονται στα άρθρα και τα σχόλια. Όπως υποστηρίζει ο Fairclough (1992), ο λόγος αποτελεί κοινωνική πρακτική που προβάλλει και ταυτόχρονα διαμορφώνει τις κοινωνικές δομές. Με βάση αυτή την προσέγγιση, τα κείμενα που εξετάζονται δεν θεωρούνται απλά ως φορείς πληροφορίας, αλλά ως ενεργούς παράγοντες που συμβάλλουν στη διαμόρφωση της κοινής γνώμης και στην εδραίωση στερεοτύπων.

Παράλληλα, λαμβάνεται υπόψη η κοινωνικοπολιτισμική διάσταση των δεδομένων. Τα άρθρα και τα σχόλια τοποθετούνται σε ένα συγκεκριμένο επικοινωνιακό και πολιτισμικό πλαίσιο, το οποίο καθορίζει τη σημασία και την ερμηνεία τους. Οι τίτλοι των άρθρων, η γλώσσα που χρησιμοποιείται και οι αφηγήσεις των συντακτών αποκαλύπτουν τις

προθέσεις και τις ιδεολογικές τους κατευθύνσεις (Σιαπέρα & Παπαδοπούλου, 2023). Ταυτόχρονα, τα σχόλια των χρηστών αντικατοπτρίζουν τις κοινωνικές αντιλήψεις και τις πολιτισμικές τους προκαταλήψεις, παρέχοντας σημαντικά στοιχεία για την ανάλυση του τρανσφοβικού λόγου.

Σημαντικό στοιχείο της μεθοδολογικής προσέγγισης αποτελεί η ενσωμάτωση των εργαλείων της Συστημικής Λειτουργικής Γραμματικής, τα οποία διευκολύνουν την ανάλυση της γραμματικής δομής και των νοηματικών επιλογών που κάνουν οι συγγραφείς και οι σχολιαστές. Τα εργαλεία αυτά είναι ιδιαίτερα χρήσιμα για την ανάδειξη της υποκειμενικότητας και της ιδεολογικής φόρτισης των κειμένων, καθώς και για την κατανόηση των κοινωνικών σχέσεων που διαμορφώνονται μέσα από τη χρήση της γλώσσας.

Η επιλογή της συγκεκριμένης μεθοδολογίας στηρίχθηκε στη δυνατότητά της να εξετάζει πολυδιάστατα τον λόγο, συνδυάζοντας τη γλωσσική και την κοινωνιολογική ανάλυση. Η χρήση ποιοτικών δεδομένων από διάφορες πηγές προσφέρει τη δυνατότητα εξαγωγής συμπερασμάτων σχετικά με την επίδραση του δημοσιογραφικού και διαδικτυακού λόγου στη διαιώνιση ή την καταπολέμηση της τρανσφοβίας στην ελληνική κοινωνία.

3.1. Η Κριτική Ανάλυση Λόγου (ΚΑΛ)

Η Κριτική Ανάλυση του Λόγου (ΚΑΛ) αποτελεί μια διεπιστημονική μέθοδο που στοχεύει στη μελέτη των σχέσεων μεταξύ γλώσσας, ιδεολογίας και εξουσίας. Η ΚΑΛ δεν περιορίζεται μόνο στην περιγραφή των γλωσσικών επιλογών, αλλά εστιάζει στον τρόπο με τον οποίο αυτές οι επιλογές αντικατοπτρίζουν, διαμορφώνουν και ενίοτε νομιμοποιούν κοινωνικές ανισότητες. Το ερευνητικό πεδίο της ΚΑΛ περιλαμβάνει τον εντοπισμό και την κριτική ανάλυση των «κρυφών» ιδεολογικών μηνυμάτων που ενσωματώνονται στον λόγο, καθώς και τη διερεύνηση των σχέσεων εξουσίας που συνδέονται με την παραγωγή και κατανάλωσή του.

Η ΚΑΛ αναπτύχθηκε κυρίως από τον Norman Fairclough, ο οποίος, μέσω του τρισδιάστατου μοντέλου του (Fairclough, 1992), έθεσε τις βάσεις για τη μελέτη του λόγου ως κοινωνικής πρακτικής. Σύμφωνα με τον Fairclough, ο λόγος λειτουργεί σε τρία διασυνδεδεμένα επίπεδα: τη γλωσσική ανάλυση (μικροεπίπεδο), την ανάλυση του περικειμένου (μεσοεπίπεδο) και την ανάλυση των κοινωνικών και πολιτισμικών πλαισίων

(μακροεπίπεδο). Αυτή η πολυδιάστατη προσέγγιση επιτρέπει στους ερευνητές να εξετάζουν όχι μόνο τη γραμματική και το λεξιλόγιο, αλλά και το πώς τα γλωσσικά κείμενα συνδέονται με ευρύτερες κοινωνικές δομές και πρακτικές.

Η γλώσσα, όπως υποστηρίζουν οι Fairclough και άλλοι μελετητές, δεν είναι ουδέτερη. Αντίθετως, αποτελεί φορέα νοημάτων που συχνά φανερώνουν και διαιωνίζουν ανισότητες. Για παράδειγμα, τα ειδησεογραφικά κείμενα μπορεί να περιέχουν γλωσσικές επιλογές που, εσκεμμένα ή μη, παρουσιάζουν ένα γεγονός από συγκεκριμένη οπτική, επηρεάζοντας την κοινή γνώμη (Holmes, 2022). Αυτό γίνεται συχνά μέσω της συμπλοκής της είδησης με σχόλια. Ορισμένα από αυτά γίνονται ξεκάθαρα, ενώ άλλα παρουσιάζονται με τρόπο που οι αναγνώστες δεν μπορούν εύκολα να διαχωρίσουν τα γεγονότα από τις ερμηνείες των συντακτών των ειδήσεων. Η ΚΑΛ βοηθά στην αποκάλυψη τέτοιων στρατηγικών, φωτίζοντας τις ιδεολογικές λειτουργίες της γλώσσας.

Σύμφωνα με τον Kress και τον van Leeuwen (2010), η γλώσσα νοείται ως σημειωτικό σύστημα, ένα σύνολο εκφραστικών επιλογών που εξυπηρετούν συγκεκριμένες λειτουργίες. Η θεώρηση αυτή επηρεάστηκε έντονα από την Κριτική Γλωσσολογία της δεκαετίας του 1970, καθώς και από τη Συστημική Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) του Halliday. Η ΚΑΛ επικεντρώνεται στη λειτουργία της γλώσσας ως εργαλείου που ταυτόχρονα αποτυπώνει την κοινωνική πραγματικότητα αλλά και επηρεάζει στη διαμόρφωσή της (Κουτσογιάννης, 2011). Για παράδειγμα, η χρήση της φράσης «οι τρανς άνθρωποι προκαλούν αναστάτωση στην κοινωνία, ζητούν ίσα δικαιώματα.» αντί για «οι τρανς άνθρωποι διεκδικούν ίσα δικαιώματα». Η φράση «οι τρανς άνθρωποι προκαλούν αναστάτωση στην κοινωνία, ζητούν ίσα δικαιώματα.» μεταφέρει μια αρνητική και καταδικαστική χροιά, υπονοώντας ότι η ύπαρξή τους ή η ύπαρξη των τρανς ταυτοτήτων είναι κάτι που ταρασσει ή απειλεί την κοινωνική τάξη ή και τα δικαιώματα άλλων ατόμων. Αντίθετα, η φράση «οι τρανς άνθρωποι διεκδικούν ίσα δικαιώματα» επικεντρώνεται στην ιδέα της δικαιοσύνης και της ισότητας, προβάλλοντας τα δικαιώματα των τρανς ατόμων χωρίς να τα στιγματίζει και χωρίς να υπονοεί πως έτσι θα μειωθούν τα δικαιώματα άλλων. Αυτή η διαφορά στην ερμηνεία και στην επιλογή λέξεων μπορεί να διαμορφώσει διαφορετικά την κοινωνική αντίληψη για τα τρανς άτομα, ενισχύοντας είτε την αποδοχή και την κατανόηση είτε την περιθωριοποίηση και τον στιγματισμό τους.

Η ΚΑΛ αποτελείται από ορισμένες βασικές αρχές, οι οποίες προσφέρουν το θεωρητικό της υπόβαθρο. Καταρχάς, ο λόγος θεωρείται ότι έχει διττό ρόλο: αφενός, λειτουργεί ως

μέσο που αναπαριστά την πραγματικότητα, και ταυτόχρονα, διαμορφώνει αυτή την πραγματικότητα. Αυτό σημαίνει ότι οι γλωσσικές επιλογές δεν είναι ουδέτερες, αλλά εμπεριέχουν αξιακά και ιδεολογικά στοιχεία (Γούτσος, 2013). Για παράδειγμα, οι επιλογές ενός ομιλητή/τριας να χρησιμοποιήσει ενεργητική ή παθητική σύνταξη μπορούν να υποδηλώνουν διαφορετική απόδοση ευθύνης, όπως «Η εταιρεία απέλυσε τον υπάλληλο επειδή είναι τρανς» και «Ο υπάλληλος απολύθηκε λόγω του τρανς φύλου του.» Στην ενεργητική σύνταξη, η ευθύνη για την απόλυση αποδίδεται άμεσα στην εταιρεία, υπογραμμίζοντας την ενέργεια και την απόφαση που λήφθηκε από τη διοίκηση. Στην παθητική σύνταξη, το βάρος πέφτει στον υπάλληλο, δίνοντας την εντύπωση ότι η απόλυση οφείλεται άμεσα στην ταυτότητα του υπαλλήλου, η οποία παρουσιάζεται ως το αιτιατό γεγονός, το οποίο οδηγεί στην απόφαση. Με αυτόν τον τρόπο, δημιουργείται η αίσθηση ότι η απόλυση ήταν αναγκαία λόγω της προσωπικής του ταυτότητας, ενισχύοντας την ιδέα ότι η ιδιότητα αυτή είναι κάτι που πρέπει να αποφεύγεται ή να καταδικάζεται, κάτι που αποτελεί μια σεξιστική στάση.

Η έννοια της διακειμενικότητας είναι επίσης κεντρική στην ΚΑΛ. Όπως τονίζει ο Fairclough, τα κείμενα δεν λειτουργούν απομονωμένα, αλλά βρίσκονται σε διαρκή διάλογο με άλλα κείμενα και καταστάσεις (Στάμου, 2014). Για παράδειγμα, ένα πολιτικό άρθρο μπορεί να αναπαράγει ρητορικές στρατηγικές από προγενέστερα πολιτικά κείμενα, ενισχύοντας ή αμφισβητώντας τις κυρίαρχες ιδεολογίες. Η διακειμενικότητα αυτή επιτρέπει στους ερευνητές να αναγνωρίσουν τις σχέσεις, όμοιες ή διαφορετικές πεποιθήσεις που αναπαριστώνται, μεταξύ των κειμένων και των κοινωνικών δομών που τα περιβάλλουν.

Επιπλέον, ο ίδιος ενδιαφέρεται για την ανάλυση των «κρυφών» προθέσεων που μπορεί να υπάρχουν στα κείμενα. Σε πολλά είδη λόγου, όπως ο ειδησεογραφικός ή ο διαφημιστικός, οι ιδεολογικές σημασίες παρουσιάζονται έμμεσα, καθιστώντας δύσκολη την άμεση αναγνώρισή τους από τους αποδέκτες. Για παράδειγμα, σε τίτλους ειδήσεων όπως «Οι λαθρομετανάστες πλημμυρίζουν την Ελλάδα», οι μεταφορές και οι λεξιλογικές επιλογές, όπως είναι η λέξη «λαθρομετανάστες», δημιουργούν μια εικόνα απειλής, η οποία ενισχύει αρνητικά στερεότυπα χωρίς να το δηλώνει ρητά (Holmes, 2022).

Η ΚΑΛ έχει ευρύ πεδίο εφαρμογών και χρησιμοποιείται για τη μελέτη διαφόρων ειδών κειμένων. Ειδικότερα, οι αναλυτές επικεντρώνονται σε κείμενα όπου παρατηρούνται άνισες σχέσεις εξουσίας, φαινόμενα διακρίσεων ή ρητορικές μίσους (Μιχάλης, 2014). Για

παράδειγμα, στον πολιτικό λόγο εξετάζεται πώς οι γλωσσικές επιλογές προωθούν ή αποδομούν τις κυρίαρχες ιδεολογίες. Ομοίως, στον διαφημιστικό λόγο μελετάται πώς η γλώσσα χρησιμοποιείται για να επηρεάσει τους καταναλωτές, συχνά χωρίς την άμεση συνειδητοποίησή τους. Η ανάλυση του ειδησεογραφικού λόγου αποτελεί μία από τις κύριες εφαρμογές της. Όπως έχει παρατηρηθεί, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης συχνά εμπλέκουν το γεγονός με την άποψη, διαμορφώνοντας τις αντιλήψεις του κοινού (Στάμου, 2014). Για παράδειγμα, η χρήση συγκεκριμένων λεξιλογικών επιλογών, όπως «οικονομική κρίση» αντί «οικονομική ύφεση», μπορεί να επηρεάσει την αντίληψη του κοινού για το πρόβλημα και τις πιθανές λύσεις του, καθώς η πρώτη έκφραση είναι πιθανό να προκαλέσει περισσότερη αναστάτωση στον ακροατή. Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν, συμβάλλει στην αποκάλυψη αυτών των στρατηγικών, ενισχύοντας τη δυνατότητα των αναγνωστών να προσεγγίζουν τα κείμενα με κριτική ματιά.

3.2. Η Συστημική Λειτουργική Γραμματική

Η Συστημική-Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ), όπως αναπτύχθηκε από τον Halliday, αποτελεί ένα σημαντικό εργαλείο για την ανάλυση της γλώσσας, εστιάζοντας στις λειτουργίες της και στις επιλογές που καθορίζουν τη σημασία των εκφράσεων σε κοινωνικό και επικοινωνιακό πλαίσιο. Η ΣΛΓ δεν εξετάζει τη γλώσσα μεμονωμένα ή αυθαίρετα, αλλά ως μέρος ενός ευρύτερου συστήματος, όπου η παραγωγή και κατανάλωση κειμένων συνδέονται με τις κοινωνικές και πολιτικές συνιστώσες του περιβάλλοντος και του ιστορικοκοινωνικού πλαισίου (Fairclough, 1995). Η μελέτη της ΣΛΓ επικεντρώνεται κυρίως στη σχέση της γλώσσας με τον κόσμο και τις κοινωνικές σχέσεις. Στην αρχή της ανάπτυξης αυτής της θεωρίας, στις δεκαετίες του 1930 και του 1940, οι γλωσσολόγοι άρχισαν να δίνουν έμφαση στις λειτουργίες της γλώσσας, δηλαδή στο πώς η γλώσσα επιτελεί διάφορες λειτουργίες στον κόσμο και στις κοινωνικές σχέσεις. Από αυτή την κατεύθυνση γεννήθηκε η Συστημική-Λειτουργική Γραμματική (ΣΛΓ) του Halliday, η οποία προσδιορίζει τρεις βασικές διαστάσεις του γλωσσικού συγκειμένου που επηρεάζουν τις γλωσσικές επιλογές των ομιλητών: το «πεδίο», ο «τόνος» και ο «τρόπος επικοινωνίας». (Γεωργαλίδου, 2014)

Η έννοια του «πεδίου» (field) αναφέρεται στο περιεχόμενο του λόγου, δηλαδή στο τι συζητιέται ή αναπαρίσταται στο κείμενο, ποιο είναι το θέμα και ποιος ο στόχος της επικοινωνίας. Το «πεδίο» συνδέεται στενά με την ιδεοποιητική ή αναπαραστατική

λειτουργία (ideational/representational function), η οποία επικεντρώνεται στον τρόπο με τον οποίο ο ομιλητής ή ο συγγραφέας κατασκευάζει μια εκδοχή της κοινωνικής πραγματικότητας μέσα από τις γλωσσικές του επιλογές. Όταν κάποιος χρησιμοποιεί τη γλώσσα για να περιγράψει ή να αναπαραστήσει τον κόσμο γύρω του, το «πεδίο» βοηθά στο να κατανοήσουμε την αναπαράσταση αυτής της πραγματικότητας και τις διαδικασίες που συνδέονται με αυτήν.

Ο «τόνος» (tenor) αναφέρεται στις σχέσεις που επικρατούν μεταξύ των συμμετεχόντων στην επικοινωνία, δηλαδή ποιοι είναι οι συνομιλητές, ποιοι ρόλοι αναλαμβάνονται και πώς αυτές οι σχέσεις καθορίζουν τη γλωσσική συμπεριφορά. Ο «τόνος» συνδέεται με την διαπροσωπική λειτουργία (interpersonal function) της γλώσσας, η οποία αφορά τις σχέσεις, τις στάσεις και τη διεπίδραση ανάμεσα στους συνομιλητές. Μέσω της διαπροσωπικής λειτουργίας προσδιορίζεται πώς η γλώσσα χρησιμοποιείται για να δημιουργήσει ή να διατηρήσει τις σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων, όπως για παράδειγμα η χρήση γλωσσικών στοιχείων που εκφράζουν συμφωνία, αντίθεση ή άλλες συναισθηματικές καταστάσεις.

Ο «τρόπος» (mode) αφορά το είδος του λόγου και το κανάλι επικοινωνίας, δηλαδή αν η επικοινωνία είναι γραπτή ή προφορική, και τον τρόπο με τον οποίο οργανώνεται το μήνυμα. Ο τρόπος συνδέεται με την κειμενική λειτουργία (textual function), η οποία αφορά την οργάνωση του λόγου και τον τρόπο παρουσίασης των πληροφοριών μέσα στο κείμενο. Η κειμενική λειτουργία εξετάζει πώς οι πληροφορίες αναδιάτασσονται στην πρόταση και πώς αυτή η διάταξη βοηθά στην κατανόηση του μηνύματος από τον αποδέκτη.

Στην πράξη, η γλώσσα λειτουργεί μέσα από διαφορετικά επίπεδα και επιλογές που σχετίζονται με την αναπαράσταση του κόσμου και τις σχέσεις των ομιλητών. Η ιδεοποιητική/αναπαραστατική λειτουργία και η διαπροσωπική λειτουργία είναι οι δύο βασικές λειτουργίες της γλώσσας που μελετά η ΣΛΓ του Halliday, και αναλύονται μέσω συγκεκριμένων γλωσσικών συστημάτων.

Η ιδεοποιητική λειτουργία αφορά τη διαδικασία μέσω της οποίας ο ομιλητής/συγγραφέας κατασκευάζει την κοινωνική πραγματικότητα και τη συνδέει με τις γλωσσικές επιλογές του. Αυτή η λειτουργία επιτυγχάνεται μέσω του συστήματος της μεταβιβαστικότητας (transitivity), το οποίο αναλύει τις διαδικασίες που περιγράφονται στο κείμενο και τις

σχέσεις μεταξύ των συμμετεχόντων σε αυτές τις διαδικασίες. Οι διαδικασίες μπορούν να είναι υλικές (που περιγράφουν δράσεις που αλλάζουν τον κόσμο), νοητικές (που αφορούν τις σκέψεις ή συναισθήματα του ομιλητή) ή συσχετιστικές (που αποδίδουν γνωρίσματα σε οντότητες). Η μεταβιβαστικότητα επίσης περιλαμβάνει τις συμμετέχουσες οντότητες ή τα αντικείμενα και τα καταστασιακά στοιχεία, δηλαδή τις συνθήκες κάτω από τις οποίες λαμβάνει χώρα η διαδικασία. (Στάμου 2014)

Η διαπροσωπική λειτουργία αφορά τη σχέση μεταξύ των συμμετεχόντων στην επικοινωνία, την στάση που κρατά ο ομιλητής απέναντι στο μήνυμα και τους άλλους συμμετέχοντες. Αυτή η λειτουργία επιτυγχάνεται μέσω του συστήματος διάθεσης/τρόπου (mood), το οποίο καθορίζει τις στάσεις των ομιλητών απέναντι στο μήνυμα, χρησιμοποιώντας γλωσσικά στοιχεία όπως η προσωπική δείξη (personal deixis), οι πράξεις λόγου (speech acts) και οι μηχανισμοί αξιολόγησης (evaluation). Μέσω αυτών των στοιχείων, καθορίζεται η στάση του ομιλητή και η σχέση του με τους άλλους συνομιλητές ή την κοινωνική πραγματικότητα (Στάμου, 2014).

Η ΣΛΓ του Halliday παρέχει ένα χρήσιμο εργαλείο για την κοινωνιοπολιτισμική ανάλυση των κειμένων, καθώς επιτρέπει την κατανόηση των κοινωνικών και πολιτικών διαστάσεων της γλωσσικής επικοινωνίας. Ο Fairclough (1995) αξιοποιεί τη ΣΛΓ για να αναλύσει πώς οι γλωσσικές επιλογές του παραγωγού ενός κειμένου αντανακλούν τις ιδεολογικές και πολιτικές του πεποιθήσεις, όπως επίσης και τις επικοινωνιακούς του στόχους. Το γεγονός ότι η γλώσσα δεν είναι απλά ένα σύνολο αυθαίρετων συμβόλων αλλά ένα εργαλείο με πολιτισμικές και κοινωνικές αναφορές, δίνει στην ΣΛΓ τη δυνατότητα να προσφέρει μια βαθύτερη κατανόηση των κοινωνικών διαδικασιών που επηρεάζουν τη γλωσσική παραγωγή και κατανάλωση.

Η ιδέα ότι η γλώσσα επιτελεί διάφορες λειτουργίες (ιδεοποιητική, διαπροσωπική, κειμενική) επιτρέπει στους ερευνητές να αναλύσουν την παραγωγή κειμένων όχι μόνο από μια γλωσσική σκοπιά, αλλά και από μια κοινωνική και πολιτική. Έτσι, συνδυάζεται η γλωσσική ανάλυση με την κοινωνιοπολιτισμική κριτική, δημιουργώντας ένα πλαίσιο που επιτρέπει την κατανόηση των γλωσσικών επιλογών στο συγκεκριμένο ιστορικό και κοινωνικό πλαίσιο.

Μέσω της ιδεοποιητικής/αναπααραστατικής λειτουργίας, η γλώσσα αναπαριστά και διαμορφώνει την πραγματικότητα, αποτυπώνοντας τον κόσμο γύρω μας και καθορίζοντας

τις σχέσεις αιτίου και αποτελέσματος. Οι συμμετέχοντες στη διαδικασία της επικοινωνίας, οι δράσεις τους και οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εκτυλίσσονται οι διαδικασίες αποκαλύπτουν τη διάρθρωση των κοινωνικών ρόλων και τη θέση του ατόμου μέσα στην κοινωνία. Η χρήση της μεταβιβαστικότητας παρέχει συγκεκριμένα εργαλεία για να εντοπιστούν οι αιτίες των γεγονότων και οι ευθύνες που συνδέονται με αυτά, διευκολύνοντας τη μελέτη της κοινωνικής δομής και των εξουσιαστικών σχέσεων. Από την άλλη πλευρά, η διαπροσωπική λειτουργία του συστήματος διάθεσης/τρόπου επιτρέπει την ανάλυση των σχέσεων μεταξύ των ατόμων στην επικοινωνιακή πράξη. Η στάση του ομιλητή απέναντι στο μήνυμα, οι στρατηγικές αλληλεπίδρασης και η δυναμική των κοινωνικών σχέσεων αποτυπώνονται μέσω της γλώσσας, επισημαίνοντας τη διάσταση της εξουσίας, της επιρροής και της αξιολόγησης μέσα σε ένα συγκεκριμένο επικοινωνιακό πλαίσιο. Η γλώσσα, μέσω αυτών των εργαλείων, επηρεάζει την κοινωνική πραγματικότητα, είτε ενισχύοντας είτε αμφισβητώντας τις υπάρχουσες δομές εξουσίας.

Η κειμενική λειτουργία, η οποία σχετίζεται με την οργάνωση των πληροφοριών σε επίπεδο πρότασης, αποτελεί ένα ακόμα σημαντικό εργαλείο στην ανάλυση των γλωσσικών επιλογών. Η διάταξη των όρων στις προτάσεις, μέσω του συστήματος θέματος-ρήματος, βοηθά στην καλύτερη κατανόηση του μηνύματος, καθώς οργανώνει τις πληροφορίες κατά τέτοιο τρόπο ώστε να είναι πιο ευανάγνωστο και να ενισχύει την αποτελεσματικότητα της επικοινωνίας. Ο τρόπος με τον οποίο οι πληροφορίες αποκαλύπτονται ενδέχεται να επηρεάσει την αντίληψη του ακροατή ή αναγνώστη για το μήνυμα και τους εμπλεκόμενους.

Η προσέγγιση της ΣΛΓ προσφέρει ένα πολύτιμο εργαλείο για τη μελέτη και ανάλυση των κοινωνικών πτυχών της γλώσσας, καθώς ενσωματώνει τη γλώσσα μέσα στο κοινωνικό πλαίσιο, αναδεικνύοντας τη σύνδεσή της με την κοινωνική δράση, τις αξίες και τις ιδεολογίες που κυριαρχούν σε κάθε δεδομένη στιγμή και κοινωνία. Η εφαρμογή της ΣΛΓ σε κείμενα και επικοινωνιακές πρακτικές, με τη βοήθεια των διαρθρωτικών στοιχείων της, όπως η μεταβιβαστικότητα, η διάθεση και η οργάνωση των πληροφοριών, μπορεί να φέρει στο φως τις κοινωνικές και πολιτικές διαστάσεις που εμπλέκονται στην επικοινωνία. Οι θεωρίες που προκύπτουν από τη Συστημική-Λειτουργική Γραμματική έχουν εφαρμογές σε πολλούς τομείς της γλωσσικής ανάλυσης, όπως στη λογοτεχνία, τη διαφήμιση, τα μέσα ενημέρωσης. Ειδικότερα, στην ανάλυση κειμένων που σχετίζονται με πολιτική ή κοινωνική προπαγάνδα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να αποκαλύψει πώς οι γλωσσικές

επιλογές και η δομή του λόγου διαμορφώνουν και ενισχύουν κοινωνικές ή πολιτικές αφηγήσεις. Μέσω της ανάλυσης των λειτουργιών της γλώσσας, μπορούν να αποκαλυφθούν οι ιδεολογικές θέσεις που υποστηρίζονται μέσα από τα κείμενα, κατανοώντας έτσι τον τρόπο με τον οποίο οι πολιτικές ή κοινωνικές δυνάμεις διαμορφώνουν την αντίληψη του κοινού.

3.3. Το υλικό της έρευνας

Στην παρούσα εργασία επιλέξαμε να μελετήσουμε την αναπαράσταση της τρανσφοβίας στον γραπτό λόγο, εστιάζοντας σε δύο βασικούς άξονες: (α) τα δημοσιογραφικά άρθρα που περιγράφουν την επίθεση διεμφυλικής γυναίκας από οδηγό ταξί στην Αθήνα, (β) τα σχόλια των χρηστών που καταγράφηκαν κάτω από τα σχετικά άρθρα και βίντεο που κυκλοφόρησαν στο διαδίκτυο. Αυτή η προσέγγιση μας επιτρέπει να αναλύσουμε όχι μόνο την αρχική περιγραφή του περιστατικού από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, αλλά και τις απόψεις που διαμορφώνονται και εκφράζονται από το κοινό μέσα σε διαδικτυακές κοινότητες.

Τα δημοσιογραφικά άρθρα που επιλέχθηκαν για τη μελέτη προέρχονται από ελληνικές διαδικτυακές πλατφόρμες ειδήσεων, τόσο από μεγάλα και καταξιωμένα μέσα ενημέρωσης όσο και από μικρότερες ειδησεογραφικές ιστοσελίδες. Συγκεκριμένα, συλλέχθηκαν 7 άρθρα που δημοσιεύτηκαν τις ημέρες που ακολούθησαν το περιστατικό της 26ης Σεπτεμβρίου 2024, τα οποία και περιγράφουν την επίθεση που δέχθηκε η 33χρονη διεμφυλική γυναίκα από τον 55χρονο οδηγό ταξί, καταγράφοντας το χρονικό της επίθεσης, τη νομική εξέλιξη της υπόθεσης, καθώς και τις αντιδράσεις από την αστυνομία, τις οργανώσεις για τα δικαιώματα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας και το Σωματείο Οδηγών Ταξί.

Για την επιλογή των άρθρων λήφθηκαν υπόψη σημαντικοί παράγοντες, όπως η ποικιλία των μέσων, η επικαιρότητα αλλά και το περιεχόμενο. Έτσι, συμπεριλήφθηκαν άρθρα από διαφορετικές ειδησεογραφικές πηγές για την εξασφάλιση πολυφωνίας και αντιπαραβολής στις περιγραφές του περιστατικού. Τα άρθρα καλύπτουν το περιστατικό και τις άμεσες εξελίξεις εντός του πρώτου μήνα από την επίθεση. Επίσης, εξετάστηκε αν τα άρθρα περιέχουν αναφορές στη διεμφυλική ταυτότητα του θύματος, τον τρόπο περιγραφής του περιστατικού και τα σχόλια για τα κίνητρα της επίθεσης.

Η ανάλυση των άρθρων επικεντρώνεται αρχικά στη γλώσσα και τις αφηγηματικές τεχνικές καθώς εξετάζονται οι λέξεις και οι εκφράσεις που χρησιμοποιούνται για να περιγράψουν τη διεμφυλική ταυτότητα του θύματος, αλλά και τα χαρακτηριστικά της επίθεσης. Επίσης ο τόνος του κάθε άρθρου είναι σημαντικός, αναζητούνται ιδιαιτέρως ενδείξεις ουδετερότητας, υποστήριξης ή προκατάληψης. Τέλος, άξια σχολιασμού είναι η παρουσίαση των δραστών και των θυμάτων. Αναλύεται ο τρόπος με τον οποίο περιγράφονται τα πρόσωπα, ιδίως σε σχέση με την αναπαραγωγή στερεοτύπων εάν αυτά υπάρχουν ή την καταδίκη της πράξης.

Το δεύτερο σκέλος της μελέτης αφορά τη συλλογή και ανάλυση των σχολίων που αναρτήθηκαν κάτω από τα άρθρα και τα βίντεο σχετικά με το περιστατικό, τόσο σε ειδησεογραφικές πλατφόρμες όσο και στο YouTube. Η ανάλυση των σχολίων είναι κρίσιμη, καθώς αντικατοπτρίζει την κοινή γνώμη, τις αντιλήψεις και τις προκαταλήψεις που επικρατούν στην ελληνική κοινωνία. Συμπεριλήφθηκαν λοιπόν όσα περισσότερα σχόλια εδύνατο να εντοπιστούν, για την κάλυψη όσο το δυνατό ενός ευρύτερου φάσματος απόψεων. Επιλέχθηκαν σχόλια που εκφράζουν είτε υποστήριξη είτε αντίθεση προς το θύμα, καθώς και σχόλια που αποκαλύπτουν ρητά ή υπονοούν τρανσφοβικές απόψεις. Τα σχόλια καταγράφηκαν χωρίς καμία παρέμβαση στη γλώσσα, τη σύνταξη ή το λεξιλόγιο. Για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, τα ονόματα των χρηστών διαγράφηκαν και αντικαταστάθηκαν με γενικές αναφορές (π.χ., «Χρήστης 1», «Χρήστης 2»).

Η ανάλυση των σχολίων βασίζεται στις τακτικές αγένειας του Culpeper (1996) και σε εργαλεία κριτικής ανάλυσης λόγου (ΚΑΛ). Συγκεκριμένα, εξετάστηκαν η χρήση υποτιμητικής ή επιθετικής γλώσσας, καταγράφηκαν εκφράσεις που αναπαράγουν τρανσφοβικά στερεότυπα ή επιτίθενται στη διεμφυλική ταυτότητα του θύματος. Επιπλέον, οι θετικές και αρνητικές στάσεις, τα σχόλια χαρακτηρίστηκαν ανάλογα με τη στάση των χρηστών (υποστήριξη, αμφισβήτηση, ανοιχτή επίθεση). Ακόμη, σχολιάζονται οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ χρηστών, ο τρόπος με τον οποίο οι χρήστες αντιδρούν στα σχόλια άλλων χρηστών, δημιουργώντας διαλόγους που αναδεικνύουν τις ιδεολογικές συμφωνίες ή αντιπαραθέσεις.

Μεταξύ των σχολίων που συλλέχθηκαν, παρατηρήθηκαν σχόλια που εστιάζουν στην ταυτότητα του θύματος και την καθιστούν υπεύθυνη για την επίθεση, αντιπαραθέσεις σχετικά με το αν η προβολή του περιστατικού από τα μέσα είναι "υπερβολική" ή "απαραίτητη". Δυστυχώς τα υποστηρικτικά σχόλια που αναδεικνύουν την ανάγκη για

μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση σε ζητήματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων δεν παρατηρήθηκαν να είναι τα ίδια σε αριθμό με τα σχόλια μίσους γεγονός που καταδεικνύει την ελληνική παθογένεια.

Ο βασικός στόχος της ανάλυσης είναι να αναδειχθεί το πώς παρουσιάζεται η τρανσφοβία στα μέσα μαζικής ενημέρωσης μέσω της γλώσσας και του αφηγηματικού πλαισίου, πώς αναπαράγονται ή αμφισβητούνται τρανσφοβικές αντιλήψεις στον διαδικτυακό διάλογο αλλά και πώς διαμορφώνονται ιδεολογικές και κοινωνικές στάσεις απέναντι στη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα μέσα από τον γραπτό λόγο.

Η επιλογή του συγκεκριμένου υλικού μελέτης μας επιτρέπει να εξετάσουμε τη σύνδεση μεταξύ της δημοσιογραφικής αναπαράστασης και της κοινωνικής πρόσληψης ενός περιστατικού τρανσφοβικής βίας. Μέσα από την πολυεπίπεδη ανάλυση των άρθρων και των σχολίων, ευελπιστούμε να φωτίσουμε τις δυναμικές που διέπουν τη δημόσια συζήτηση γύρω από την τρανσφοβία στην ελληνική κοινωνία.

4. Ανάλυση δεδομένων

4.1. Το υλικό της έρευνας

Η ανάλυση της ειδησεογραφικής κάλυψης περιστατικών έμφυλης βίας, όπως η επίθεση κατά τρανς γυναίκας, αποτελεί ένα κρίσιμο εργαλείο για την κατανόηση του τρόπου με τον οποίο τα μέσα ενημέρωσης αναπαριστούν και διαμορφώνουν την κοινωνική αντίληψη για τις ευάλωτες ομάδες. Μέσα από τη γλωσσική επιλογή, τη δομή της αφήγησης και την εστίαση σε συγκεκριμένες πτυχές του γεγονότος, οι ειδήσεις δεν περιορίζονται στην παρουσίαση γεγονότων, αλλά συμμετέχουν ενεργά στην παραγωγή νοημάτων και στην εμπέδωση στερεοτύπων ή, αντίθετα, στην αποδόμησή τους. Στο παρόν υποκεφάλαιο, εστιάζουμε στη μεθοδολογική εξέταση 7 άρθρων που κάλυψαν το περιστατικό επίθεσης κατά τρανς γυναίκας, αναδεικνύοντας τα στοιχεία που αναπαράγουν ή αμφισβητούν τρανσφοβικά και ρατσιστικά αφηγήματα, προκειμένου να φωτίσουμε τις διαφορετικές οπτικές και στρατηγικές που υιοθετούνται από τα μέσα ενημέρωσης. Παρακάτω παραθέτουμε αυτολεξεί το περιεχόμενο των άρθρων και ακολουθεί σχολιασμός μετά το τέλος του καθενός.

4.1.1. Τα άρθρα της έρευνας και η ανάλυσή τους.

1^ο άρθρο: Πως έγινε η επίθεση του ταξιτζή σε βάρος της τρανς γυναίκας και του φίλου της.

The toc :
1

“Πώς έγινε η σοκαριστική επίθεση του ταξιτζή σε βάρος τρανς γυναίκας και του φίλου της - Στο νοσοκομείο η 33χρονη

Αφού είχε περάσει το αυτόφωρο, ο οδηγός ταξί παρουσιάστηκε στους αστυνομικούς και παραδέχθηκε ότι ήταν ο δράστης.

1 <https://www.thetoc.gr/koinwnia/article/pos-egine-i-epithesi-tou-taxitzi-se-baros-trans-gunaikas-kai-tou-filou-tis---sto-nosokomeio-i-33xroni/>

Εξιχνιάστηκε από την Αστυνομία, η επίθεση με ρατσιστικά χαρακτηριστικά που έγινε σε βάρος μιας 33χρονης διεμφυλικής γυναίκας και ενός 31χρονου φίλου της. Δράστης ένας 55χρονος οδηγός ταξί, που τους ξυλοκόπησε, τα ξημερώματα της περασμένης Πέμπτης (26 Σεπτεμβρίου) στο κέντρο της Αθήνας.

Σύμφωνα με όσα έχουν γίνει γνωστά, η τρανς γυναίκα και ο φίλος της διασκέδαζαν σε γκέι κλαμπ και έπειτα πήραν ταξί για να επιστρέψουν σπίτι. Όταν ο οδηγός κατάλαβε ότι επρόκειτο για διεμφυλική, κατέβασε και τους δύο από το όχημα και απαιτούσε το κόμιστρο. Πηγές της ΕΛΑΣ, αναφέρουν ότι ο οδηγός, αφού τους επιβίβασε, άρχισε να τους χτυπά με γροθιές και κλωτσιές.

Μετά το περιστατικό του ξυλοδαρμού και αφού είχαν περάσει τα όρια του αυτοφώρου, παρουσιάστηκε στους αστυνομικούς και έδωσε εξηγήσεις. Παραδέχθηκε ότι ήταν ο δράστης και τους λόγους που το έκανε. Η 33χρονη στην προσπάθειά της να ξεφύγει από τον 55χρονο, ο οποίος την ακολουθούσε, έπεσε σε τζαμαρία εισόδου πολυκατοικίας, με αποτέλεσμα αυτή να σπάσει και να την τραυματίσει, ενώ ο 31χρονος φίλος της ήταν πεσμένος στο έδαφος.

Η 33χρονη οδηγήθηκε σε νοσοκομείο, όπου υπεβλήθη σε χειρουργική επέμβαση και παραμένει νοσηλευόμενη.

Σε βάρος του οδηγού, που προσήχθη χθες το απόγευμα, σχηματίστηκε δικογραφία για απειλή και επικίνδυνη σωματική βλάβη με ρατσιστικά χαρακτηριστικά.

Η σχηματισθείσα δικογραφία θα υποβληθεί στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.”

Ο τίτλος και η αρχή επικεντρώνονται στην εξιχνίαση του περιστατικού, δίνοντας έμφαση στον δράστη και τα ρατσιστικά χαρακτηριστικά της επίθεσης. Ενώ παρέχουν μια σαφή εισαγωγή στο περιστατικό, δεν διαφωτίζουν επαρκώς τη σημασία του γεγονότος για τη γενικότερη κοινωνική κατάσταση (ρατσιστική βία, τρανσφοβία, έλλειψη προστασίας μειονοτήτων). Η χρήση της φράσης «επίθεση με ρατσιστικά χαρακτηριστικά» αναφέρεται επιφανειακά στα κίνητρα του δράστη, αλλά δεν διερευνά τη σημασία της τρανσφοβίας και της ρατσιστικής βίας στην ελληνική κοινωνία. Το άρθρο δεν εξηγεί πώς τέτοια περιστατικά συνδέονται με γενικότερες τάσεις έλλειψης προστασίας και δικαιωμάτων των LGBTQ+ ατόμων στην Ελλάδα. Η «εξιχνίαση» παρουσιάζεται ως κεντρικό γεγονός, αφήνοντας την ανάλυση της βίας, των αιτίων και των επιπτώσεων στη σκιά. Δεν γίνεται καμία αναφορά στις συστημικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα τρανς άτομα, όπως η δυσκολία πρόσβασης σε δικαιοσύνη ή η κοινωνική περιθωριοποίηση.

Η αναφορά στον δράστη ως "55χρονο οδηγό ταξί" εξανθρωπίζει, ίσως άθελα, τον θύτη, χωρίς να δίνεται το ίδιο ανθρώπινο πλαίσιο για τα θύματα. Του δίνει μια προσωπική ταυτότητα, ακόμη και ένα επαγγελματικό προφίλ, προσφέροντας μια μορφή εξανθρωπισμού. Αντίθετα, τα θύματα αναφέρονται μόνο μέσω της ταυτότητάς τους – «33χρονη διεμφυλική γυναίκα» και «31χρονος φίλος της» – χωρίς καμία αναφορά στην προσωπικότητά τους, το όνομά τους, ή τη δική τους αφήγηση. Αυτή η άνιση παρουσίαση ενδέχεται να δημιουργεί ασυνείδητη συμπάθεια προς τον δράστη, παρουσιάζοντάς τον με πιο προσωπική διάσταση. Αντίστοιχα αντικειμενοποιεί τα θύματα, εστιάζοντας στη ταυτότητά τους ως διεμφυλική γυναίκα και συνοδό φίλο, αφήνοντας έξω την ανθρώπινη πλευρά τους.

Ακόμη, η απουσία προσωπικών στοιχείων ή φωνών των θυμάτων (όπως δηλώσεις ή μαρτυρίες) περιορίζει την κατανόηση της πραγματικής επίδρασης της βίας στις ζωές τους. Δεν παρουσιάζεται ο ψυχολογικός αντίκτυπος, η τραυματική εμπειρία ή το ευρύτερο κοινωνικό τους πλαίσιο.

Η περιγραφή της βίας είναι γραμμική και καλά οργανωμένη, αλλά παραμένει αποστασιοποιημένη και επικεντρώνεται περισσότερο στη χρονική διαδοχή των γεγονότων και λιγότερο στην εξήγηση της κοινωνικής διάστασης. Για παράδειγμα, η φράση ότι «ο οδηγός κατάλαβε ότι επρόκειτο για διεμφυλική» απλώς καταγράφει το γεγονός χωρίς κριτική ματιά στις προκαταλήψεις ή τη ρητορική μίσους που μπορεί να οδήγησαν στη βίαιη αντίδραση. Δεν εξετάζεται η τρανσφοβική νοοτροπία του δράστη. Γιατί η αναγνώριση της διεμφυλικότητας οδήγησε σε τόσο βίαιη αντίδραση; Ενώ περιγράφονται λεπτομερώς οι πράξεις βίας (γροθιές, κλωτσιές, πτώση σε τζαμαρία), λείπει η προσπάθεια ανάλυσης των αιτιών ή της βαθύτερης σημασίας τους.

Η γλώσσα είναι κυρίως ουδέτερη, αλλά σε ορισμένα σημεία υπολείπεται της απαραίτητης ευαισθησίας. Αναφέρεται στη γυναίκα ως «διεμφυλική» χωρίς να χρησιμοποιεί άλλη ιδιότητά της. Το θύμα παρουσιάζεται περισσότερο ως «κατηγορία» παρά ως άνθρωπος. Αυτό μπορεί να ερμηνευθεί ως απρόσωπη και αντικειμενοποιητική προσέγγιση. Παράλληλα, η χρήση της φράσης «έδωσε εξηγήσεις» για τον δράστη υποδηλώνει μια σχετική εξισορρόπηση της θέσης του, λες και οι ενέργειες του δράστη είναι δυνητικά δικαιολογήσιμες ή τουλάχιστον εξηγήσιμες. Αντίθετα, η τρανσφοβική βία δεν μπορεί να εξισορροπηθεί ή να παρουσιαστεί ως απλό «γεγονός». Η έλλειψη ευαισθησίας

υποβαθμίζει το ανθρωπιστικό και συναισθηματικό βάρος της ιστορίας, ειδικά για τα θύματα.

Ακολουθεί το 2^ο και 3^ο άρθρο από την ίδια ιστοσελίδα:

News break (2 άρθρα)^{2 3} :

2ο άρθρο: «Προκαλούσαν λέει ο ταξιτζής που ξυλοκόπησε την τρανς γυναίκα και τον σύντροφό της.»

“ «Προκαλούσαν» λέει ο ταξιτζής που ξυλοκόπησε την τρανς και τον σύντροφό της

Τι φέρεται να είπε στους αστυνομικούς ο Αλβανός ταξιτζής

Τον γύρο των μέσων ενημέρωσης έκανε το βίντεο με τον ξυλοδαρμό μιας τρανς γυναίκας και του φίλου της στο κέντρο της Αθήνας από οδηγό ταξί.

Ο 55χρονος Αλβανός ταξιτζής που αφέθηκε ελεύθερος και θα δικαστεί για επικίνδυνες σωματικές βλάβες, απειλή και επίθεση με ρατσιστικά κίνητρα, φέρεται να υποστηρίζει ότι κατέβασε τους επιβάτες από το όχημα του γιατί ήταν προκλητικοί.

Ο οδηγός παρέλαβε την 33χρονη και τον φίλο της από το Γκάζι, μετά από νυχτερινή τους έξοδο και όταν έφτασαν στην οδό Λένορμαν τους ζήτησε να κατέβουν και να πληρώσουν το κόμιστρο για την απόσταση που είχαν διανύσει. Ωστόσο, η 33χρονη και ο φίλος της αρνήθηκαν να πληρώσουν οποιοδήποτε ποσό αφού ο οδηγός τους ανάγκασε να κατέβουν πριν φτάσουν στον προορισμό τους.

Η διαφωνία για το κόμιστρο έγινε αιτία να πιαστούν στα χέρια, με τον οδηγό ταξί να ξυλοκοπεί την τρανς, η οποία στη συνέχεια, στην προσπάθειά της να διαφύγει, έπεσε πάνω σε τζαμαρία και τραυματίστηκε. Σύμφωνα με το ioidiseis, φέρει ανοιχτό θλαστικό τραύμα δεξιού μαστού με ρήξη ενθέματος σιλικόνης και υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση.

Από πλευράς του ο οδηγός ταξί υποστήριξε ότι η αντίδρασή του να τους κατεβάσει από το όχημα ήταν απολύτως φυσιολογική, καθώς ήταν όπως είπε προκλητικοί. Επιμένει μάλιστα ότι έπρεπε να πληρώσουν το ποσό που είχε γράψει το ταξίμετρο για τη διαδρομή που είχαν κάνει. ”

2 <https://www.newsbreak.gr/ellada/721314/prokalloysan-leei-o-taxitzis-poy-xylokopise-tin-trans-kai-ton-syntrofo-tis/>

3 <https://www.newsbreak.gr/ellada/720321/odigos-taxi-xylokopise-agria-trans-sto-kentro-tis-athinas/>

3^ο άρθρο: Οδηγός ταξί ξυλοκόπησε άγρια τρανς γυναίκα στο κέντρο της Αθήνας:

Ο αλλοδαπός ταξιτζής συνελήφθη για βία με ρατσιστικά χαρακτηριστικά

Τον γύρο του ελληνικού διαδικτύου κάνει βίντεο-ντοκουμέντο από την επίθεση ενός οδηγού ταξί σε τρανς και έναν φίλο της στο κέντρο της Αθήνας.

Το περιστατικό σημειώθηκε την περασμένη Πέμπτη, όταν η 33χρονη τρανς μαζί με έναν φίλο της επιβιβάστηκαν σε ταξί. Σύμφωνα με πληροφορίες, κατά τη διάρκεια της διαδρομής, ξαφνικά, ο οδηγός σταμάτησε το όχημα και αποβίβασε τα δύο άτομα.

Ακολούθησε συμπλοκή με τον οδηγό να χτυπάει και τους δύο με κλωτσιές και μπουινιές, ενώ η τρανς έπεσε σε μια τζαμαρία, με αποτέλεσμα να τραυματιστεί και να μεταφερθεί στο νοσοκομείο.

Σε ανακοίνωση που εξέδωσε η αστυνομία, αναφέρεται ότι ο 55χρονος αλλοδαπός οδηγός συνελήφθη και σε βάρος του σχηματίστηκε δικογραφία για απειλή και επικίνδυνη σωματική βλάβη με ρατσιστικά χαρακτηριστικά.

Αναλυτικά η ανακοίνωση της αστυνομίας:

«Εξιχνιάστηκε, από το Τμήμα Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας της Διεύθυνσης Ασφάλειας Αττικής, επίθεση με ρατσιστικά χαρακτηριστικά σε βάρος 33χρονης διεμφυλικής γυναίκας και 31χρονου, από οδηγό ταξί, που σημειώθηκε πρώτες πρωινές ώρες της 26-9-2024 στο κέντρο της Αθήνας.

Ειδικότερα, οι ανωτέρω επιβιβάστηκαν σε ταξί και ο οδηγός του κατά τη διάρκεια της διαδρομής και έπειτα από μεταξύ τους συνομιλία, όπου έγινε αντιληπτή η ταυτότητα φύλου της 33χρονης, σταμάτησε το ταξί, τους αποβίβασε και εκδήλωσε επίθεση σε βάρος τους, χτυπώντας τους με γροθιές και λακτίσματα.

Η 33χρονη στην προσπάθεια της να διαφύγει από τον δράστη, ο οποίος την ακολουθούσε, έπεσε σε τζαμαρία εισόδου πολυκατοικίας, με αποτέλεσμα τη θραύση αυτής και τον τραυματισμό της, ενώ ο 31χρονος ήταν πεσμένος στο έδαφος.

Η 33χρονη οδηγήθηκε σε νοσοκομείο, όπου υπεβλήθη σε χειρουργική επέμβαση και παραμένει νοσηλευόμενη.

Αστυνομικοί της ανωτέρω υπηρεσίας που χειρίστηκαν προανακριτικά την υπόθεση, έπειτα από συνδυαστική αξιολόγηση δεδομένων και πληροφοριακών στοιχείων ταυτοποίησαν τον 55χρονο αλλοδαπό δράστη, τον προσήγαγαν απογευματινές ώρες της 29-9-2024 στην έδρα της Υπηρεσίας και σε βάρος του σχηματίστηκε δικογραφία για απειλή και επικίνδυνη σωματική βλάβη με ρατσιστικά χαρακτηριστήκα.

Η σχηματισθείσα δικογραφία θα υποβληθεί στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.”

Τα δύο άρθρα του News Break παρουσιάζουν σημαντικές ομοιότητες και διαφορές ως προς τη δημοσιογραφική αναπαράσταση του περιστατικού της τρανσφοβικής βίας, υποδεικνύοντας τις συστηματικές προκλήσεις της ελληνικής δημοσιογραφίας στην κάλυψη θεμάτων που αφορούν μειονότητες. Οι τίτλοι και των δύο άρθρων καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τη γενική κατεύθυνση της αφήγησης. Στο πρώτο άρθρο, ο τίτλος «“Προκαλούσαν” λέει ο ταξιτζής που ξυλοκόπησε την τρανς και τον σύντροφό της» δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη γραμμή υπεράσπισης του δράστη, αναπαράγοντας τον ισχυρισμό του με τη χρήση εισαγωγικών. Αυτό υπονοεί ότι η «προκλητική» συμπεριφορά των θυμάτων ενδέχεται να ήταν αιτία της βίας, αποδυναμώνοντας έτσι τη σοβαρότητα την φύση της επίθεσης που είχε ρατσιστικό. Αντίθετα, ο τίτλος του δεύτερου άρθρου «Οδηγός ταξί ξυλοκόπησε άγρια τρανς στο κέντρο της Αθήνας» είναι πιο περιγραφικός, εστιάζοντας στη βίαιη πράξη του δράστη. Ωστόσο, η χρήση της λέξης «ξυλοκόπησε άγρια» επιλέγει έναν εντυπωσιοθηρικό τόνο, που μπορεί να περιορίσει την κριτική κατανόηση του περιστατικού.

Η παρουσίαση των θυμάτων και στα δύο άρθρα είναι αποστασιοποιημένη και απρόσωπη. Η 33χρονη τρανς γυναίκα και ο 31χρονος φίλος της αναφέρονται χωρίς άλλα στοιχεία, κάτι που ενισχύει τη θεσμική τάση αποπροσωποποίησης των θυμάτων βίας. Ιδιαίτερα η ταυτότητα φύλου της γυναίκας προβάλλεται συνεχώς ως βασικό στοιχείο της αφήγησης, χωρίς όμως να συνοδεύεται από κάποια προσπάθεια να αναδειχθεί η προσωπικότητα, η φωνή ή η εμπειρία της. Αυτό δημιουργεί την εντύπωση ότι η τρανς ταυτότητα χρησιμοποιείται περισσότερο ως εργαλείο εντυπωσιασμού παρά ως αφορμή για την προώθηση της κατανόησης και της ενσυναίσθησης. Η συνεχής αναφορά στο ότι η γυναίκα είναι «τρανς» υποβαθμίζει την ανθρωπιστική διάσταση του περιστατικού, καθιστώντας την ταυτότητά της το κεντρικό σημείο του αφηγήματος αντί της ίδιας της βίας που υπέστη.

Αυτό που έχει επίσης ενδιαφέρον όμως είναι η περιγραφή του δράστη, καθώς και τα δύο άρθρα αναφέρουν την εθνικότητά του, αποκαλώντας τον «Αλβανό ταξιτζή» ή «αλλοδαπό οδηγό». Αυτή η επιλογή μπορεί να οδηγήσει στην ενίσχυση στερεοτυπικών αντιλήψεων που συνδέουν τη βία με τη μεταναστευτική ταυτότητα, αποπροσανατολίζοντας από το ρατσιστικό κίνητρο της πράξης. Επιπλέον, το πρώτο άρθρο δίνει έμφαση στη δικαιολογία του δράστη, παρουσιάζοντας αναλυτικά τη θέση του ότι τα θύματα «προκαλούσαν» και ότι η αντίδρασή του ήταν «φυσιολογική». Αντί να εστιάζει στην εγκληματική φύση της πράξης και την αιτία της, το άρθρο προβάλλει τη γραμμή υπεράσπισης του θύτη, κάτι που μειώνει την σοβαρότητα του περιστατικού. Στο δεύτερο άρθρο, η παρουσίαση του δράστη είναι πιο περιορισμένη, αλλά η συνεχιζόμενη αναφορά στην εθνικότητά του προσθέτει μια περιττή διάσταση στην ανάλυση της βίας.

Η περιγραφή της βίας και στα δύο άρθρα είναι γραμμική, επικεντρώνεται στις λεπτομέρειες της φυσικής σύγκρουσης (γροθιές, κλωτσιές, πτώση σε τζαμαρία), αλλά αποφεύγει να εξετάσει κριτικά την κοινωνική και πολιτισμική διάσταση της επίθεσης. Αν και η βαρύτητα της τραυματικής εμπειρίας γίνεται εμφανής μέσα από την αναφορά στους τραυματισμούς της τρανς γυναίκας (ρήξη ενθέματος σιλικόνης, χειρουργική επέμβαση), απουσιάζει οποιαδήποτε προσπάθεια ανάλυσης του γιατί τέτοιες επιθέσεις συμβαίνουν σε τρανς άτομα ή ποιο είναι το πλαίσιο της συστημικής βίας και της τρανσφοβίας στην Ελλάδα. Η αναφορά στο βίντεο-ντοκουμέντο υποδεικνύει την ύπαρξη αδιάσειστων αποδείξεων, αλλά η εμμονή στη διάδοση του βίντεο υποβιβάζει το περιστατικό σε θέαμα και περιορίζει τη συζήτηση γύρω από τη βία σε απλή «ενημέρωση».

Η γλώσσα που χρησιμοποιείται στα άρθρα είναι ουδέτερη, αλλά με εμφανή έλλειψη ευαισθησίας. Στο πρώτο άρθρο, η φράση «προκαλούσαν» για τη συμπεριφορά των θυμάτων αναπαράγει επικίνδυνα στερεότυπα που αποδίδουν μερική ευθύνη στα ίδια τα θύματα για τη βία που δέχθηκαν. Αυτό δημιουργεί ένα πλαίσιο όπου η βία δεν παρουσιάζεται ξεκάθαρα ως αδικαιολόγητη, αλλά ως ενδεχομένως κατανοητή αντίδραση στις «προκλήσεις». Στο δεύτερο άρθρο, αν και η γλώσσα είναι πιο συγκρατημένη, παραμένει στεγνή και αποστασιοποιημένη, αποτυγχάνοντας να μεταδώσει την ανθρώπινη διάσταση της εμπειρίας των θυμάτων.

Τέλος, η κοινωνική και νομική διάσταση του περιστατικού δεν αναδεικνύεται επαρκώς. Αν και τα δύο άρθρα αναφέρονται στη δικογραφία που σχηματίστηκε σε βάρος του δράστη και στις κατηγορίες για «ρατσιστικά χαρακτηριστικά», αυτή η πληροφορία

παρουσιάζεται απομονωμένη και τυπική, χωρίς να συνοδεύεται από ανάλυση της σημασίας της. Δεν γίνεται καμία προσπάθεια να συσχετιστεί η τρανσφοβική βία με τα γενικότερα φαινόμενα ρατσιστικής βίας ή να εξεταστεί αν οι αρχές χειρίζονται αυτές τις υποθέσεις με τον απαραίτητο σεβασμό προς τα θύματα και την ανάγκη προστασίας των μειονοτήτων.

Συνοψίζοντας, τα δύο άρθρα αντανακλούν τη γενική δυσκολία των ελληνικών ΜΜΕ να προσεγγίσουν ζητήματα μειονοτήτων με σεβασμό, ενσυναίσθηση και κοινωνική κατανόηση. Εστιάζοντας στις δικαιολογίες του δράστη, στην εθνικότητά του και σε λεπτομέρειες της βίας, χάνουν την ευκαιρία να αναδείξουν τη σημασία της υπόθεσης στο ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο της τρανσφοβίας και της ρατσιστικής βίας.

⁴
4^ο άρθρο: «Οδηγός ταξί- ρατσιστική επίθεση σε τρανς» Iefimerida :

“Ο οδηγός ταξί παραδέχθηκε τη ρατσιστική επίθεση -Κατάλαβε ότι είναι τρανς, τους κατέβασε και τους χτύπησε

Ο οδηγός ταξί που ξυλοκόπησε 32χρονη τρανς και τον φίλο της στο Γκάζι παρουσιάστηκε στην αστυνομία μετά το πέρας του αυτοφώρου.

Ο 55χρονος οδηγός ταξί παραδέχθηκε ότι επιτέθηκε στους επιβάτες και φέρεται να εξήγησε τους λόγους της πράξης του.

Σύμφωνα με πληροφορίες, η επίθεση με ρατσιστικό κίνητρο σημειώθηκε όταν η 32χρονη τρανς και ο φίλος της, που διασκέδαζαν σε γκέι κλαμπ, επιβιβάστηκαν στο ταξί του 55χρονου προκειμένου να γυρίσουν σπίτι. Κατά τις ίδιες πληροφορίες, όταν ο οδηγός κατάλαβε ότι η 32χρονη είναι τρανς, τους κατέβασε από το ταξί, απαιτώντας και τα χρήματά του. Αστυνομικές πηγές αναφέρουν ότι ο οδηγός άρχισε να χτυπά τους επιβάτες με γροθιές σε πρόσωπο, κεφάλι και σώμα. Η 32χρονη τραυματίστηκε στο στήθος στην προσπάθειά της να διαφύγει από τον δράστη, καθώς χτύπησε σε τζαμαρία εισόδου πολυκατοικίας, την οποία έσπασε. Τα θύματα διακομίστηκαν στο νοσοκομείο με σταθμό ΕΚΑΒ, που κλήθηκε από διερχόμενους.

4 <https://www.iefimerida.gr/ellada/odigos-taxi-ratsistiki-epithesi-se-trans>

Εις βάρος του οδηγού ταξί σχηματίστηκε δικογραφία για απειλή και επικίνδυνη σωματική βλάβη με ρατσιστικά χαρακτηριστικά.”

Στο ίδιο πάνω κάτω μήκος θα λέγαμε πως κινείται και το άρθρο της «iefimerida». Συγκριτικά με τα δύο παραπάνω άρθρα φαίνεται να είναι αρκετά ουδέτερο αλλά και ταυτόχρονα λιγότερο συναισθηματικά φορτισμένο τόνο. Παρότι περιγράφει τις βασικές λεπτομέρειες της υπόθεσης, η παρουσίαση χαρακτηρίζεται από περιορισμένη κοινωνική ανάλυση και έλλειψη ευαισθησίας απέναντι στα θύματα, ενώ η δομή του άρθρου φαίνεται να αποσκοπεί στην τυπική ενημέρωση του αναγνώστη παρά στην ανάδειξη της σοβαρότητας του περιστατικού και των συστημικών προβλημάτων που το συνοδεύουν.

Η αναφορά στον δράστη ξεκινά με τη δήλωση ότι «παραδέχθηκε ότι επιτέθηκε στους επιβάτες και φέρεται να εξήγησε τους λόγους της πράξης του». Παρότι αυτή η διατύπωση αναγνωρίζει την παραδοχή ενοχής, η χρήση της φράσης «εξήγησε τους λόγους της πράξης του» δημιουργεί έναν τόνο που, άθελά του, μπορεί να υπονοήσει ότι η βία είχε κάποια λογική ή αιτιολόγηση, χωρίς όμως να εξετάζεται κριτικά η κοινωνική διάσταση της τρανσφοβικής βίας. Επιπλέον, η σύνδεση της βίας με την «κατανόηση» από τον οδηγό ότι η 32χρονη είναι τρανς παρουσιάζεται με τρόπο που αφήνει περιθώρια να θεωρηθεί η ταυτότητα φύλου της ως η βασική αιτία της σύγκρουσης, αντί για το μίσος και τις προκαταλήψεις που τη συνοδεύουν.

Η αναφορά στη βία είναι λεπτομερής, αλλά επικεντρώνεται κυρίως στην περιγραφή των σωματικών τραυματισμών και της αλληλουχίας των γεγονότων, χωρίς να παρέχει ανάλυση για το κοινωνικό και πολιτισμικό πλαίσιο της τρανσφοβίας στην Ελλάδα. Το άρθρο περιγράφει ότι «ο οδηγός άρχισε να χτυπά τους επιβάτες με γροθιές σε πρόσωπο, κεφάλι και σώμα» και ότι «η 32χρονη τραυματίστηκε στο στήθος στην προσπάθειά της να διαφύγει από τον δράστη, καθώς χτύπησε σε τζαμαρία εισόδου πολυκατοικίας». Παρότι οι λεπτομέρειες αυτές υπογραμμίζουν τη σωματική βία και τον κίνδυνο που διέτρεξαν τα θύματα, δεν συνοδεύονται από κάποια περαιτέρω ανάλυση που να εστιάζει στη συναισθηματική και ψυχολογική διάσταση της εμπειρίας τους ή στο ευρύτερο φαινόμενο της ρατσιστικής βίας κατά τρανς ατόμων.

Η παρουσίαση των θυμάτων παραμένει ουδέτερη αλλά και αρκετά αποστασιοποιημένη. Η 32χρονη τρανς γυναίκα και ο φίλος της περιγράφονται κυρίως ως «επιβάτες» ή «θύματα»,

χωρίς αναφορά στα ονόματά τους ή στην προσωπική τους ιστορία. Η ταυτότητα φύλου της γυναίκας αναφέρεται επανειλημμένα ως στοιχείο που προκάλεσε τη βία, αλλά χωρίς να εξετάζεται η σημασία της ως μέρος της τρανς κοινότητας ή οι διακρίσεις που αντιμετωπίζει καθημερινά. Αυτή η προσέγγιση αντικειμενοποιεί τα θύματα και παραλείπει να αναγνωρίσει τη μοναδικότητα των εμπειριών τους, γεγονός που μειώνει την ενσυναίσθηση που μπορεί να νιώσει ο αναγνώστης.

Η χρήση της γλώσσας στο άρθρο είναι τυπική και ουδέτερη. Στο άρθρο δεν χρησιμοποιούνται φράσεις που αναπαράγουν στερεότυπα ή προκαταλήψεις, απουσιάζει η κριτική γλώσσα που θα μπορούσε να αναδείξει τη σοβαρότητα της τρανσφοβίας ως κοινωνικό φαινόμενο. Η λέξη «ρατσιστικά χαρακτηριστικά» χρησιμοποιείται τυπικά, ως νομικός όρος, χωρίς να συνοδεύεται από κάποια εξήγηση για το πώς αυτά τα χαρακτηριστικά συνδέονται με τις ευρύτερες κοινωνικές προκαταλήψεις κατά των τρανς ατόμων.

Η δομή του άρθρου και η επιλογή των πληροφοριών που παρουσιάζονται αντικατοπτρίζουν μια περιορισμένη κατανόηση της σημασίας του περιστατικού. Αν και γίνεται αναφορά στη δικογραφία που σχηματίστηκε εις βάρος του οδηγού ταξί, το άρθρο δεν αξιοποιεί αυτή την πληροφορία για να εξετάσει τη συστημική αντιμετώπιση τέτοιων περιστατικών από τις αρχές ή για να αναδείξει τις ελλείψεις στην προστασία των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων στην Ελλάδα. Επιπλέον, η αναφορά στο ότι οι δύο επιβάτες είχαν διασκεδάσει σε γκέι κλαμπ προηγουμένως προσθέτει μια λεπτομέρεια που δεν έχει άμεση σχέση με την επίθεση, αλλά ενδέχεται να ενισχύει έμμεσα τα στερεότυπα για τη «διαφορετικότητα» των θυμάτων.

Συνοψίζοντας, το άρθρο της «iefimerida» παρέχει μια περιγραφική καταγραφή του περιστατικού, αλλά αποτυγχάνει να αναδείξει τη βαθύτερη κοινωνική σημασία του. Παρότι αποφεύγει εντυπωσιοθηρικές φράσεις και εμφανή προκατάληψη, η ουδέτερη και αποστασιοποιημένη του προσέγγιση δεν είναι αρκετή για να αναδείξει τη σοβαρότητα της τρανσφοβικής βίας και των ρατσιστικών διακρίσεων. Απουσιάζει η κριτική ματιά που θα μπορούσε να τοποθετήσει το περιστατικό στο πλαίσιο της ευρύτερης κοινωνικής συζήτησης για τα δικαιώματα των τρανς ατόμων και την ανάγκη για ουσιαστική προστασία από τη βία και τις διακρίσεις.

5^ο άρθρο: «Ανακοίνωση για την επίθεση στην τρανς γυναίκα έβγαλε το σωματείο
ταξιτζιδων», Lubent⁵

“Οι ταξιτζήδες του 2024 δεν είναι όπως τους περιμένατε

Να πάρει θέση αποφάσισε μετά τα πρόσφατα γεγονότα το Σωματείο Οδηγών Ταξί Αθήνας. Αναφερόμαστε φυσικά στην άγρια επίθεση σε τρανς γυναίκα (και τον φίλο της) από τον οδηγό ταξί που τους πήρε στο αυτοκίνητό του, ο οποίος εξαγριώθηκε όταν αντελήφθη την ταυτότητα φύλου της.

Η κατάληξη ήταν η 33χρονη να πηγαίνει στο νοσοκομείο και ο 55χρονος να συλλαμβάνεται (εντέλει παραδέχτηκε ότι είχε ρατσιστικό κίνητρο). Στο Σωματείο αντελήφθησαν με τη σειρά τους ότι κάποιος πρέπει να εξανθρωπίσει τον χώρο των επιστημόνων της ασφάλτου (ή έστω να πει κάτι της προκοπής).

Έτσι, έβγαλαν ανακοίνωση όπου καταδικάζουν την ομοφοβία και τον ρατσισμό, αλλά ζητούν επίσης και από το κράτος να προσέξει το ποιος παίρνει άδεια ταξί (αναφέρονται στον τρόπο έκδοσης των αδειών). Αυτό αν θέλετε τη γνώμη μας λίγο δύσκολο να δώσει τη λύση στο θέμα της ομοφοβίας και του ρατσισμού στα ταξί, εκτός αν πάει να βγάλει άδεια ο Στέφανος Χίος ή ο Κασιδιάρης.

Σε κάθε περίπτωση, λένε τα εξής:

«Η ομοφοβία και ο ρατσισμός στο διαφορετικό δεν μας βρίσκει μόνο αντίθετους αλλά και πολέμιους μέχρι την εξάλειψη αυτών των αντιλήψεων. Ζητούμε συγγνώμη στον άνθρωπο που δέχθηκε την ανανδρή επίθεση από “συνάδελφο”.

Το ΣΟΤΑ Σωματείο Οδηγών Ταξί Αττικής έχει εξαντλήσει κάθε μέσο ώστε να γνωστοποιήσει στην κυβέρνηση τα λάθη της πολιτείας στον τρόπο έκδοσης ειδικών αδειών οδήγησης ταξί.

Βλέπετε δεν μπορεί ο οποιοσδήποτε να οδηγήσει και να μεταφέρει τον κόσμο μας.

Παρόλα αυτά η κυβέρνηση συνεχίζει να αδιαφορεί κλείνοντας το μάτι στην παραβατικότητα καθώς αυτό βολεύει τα επιχειρηματικά συμφέροντα τα οποία εξυπηρετεί και εξυπηρετείται.

Θα συνεχίσουμε μέχρι να ξεβουλώσει και το τελευταίο αυτι.»

Το 2024 μπορεί να μην έχουμε ιπτάμενα αυτοκίνητα, αλλά έχουμε woke ταρίφες.”

5 <https://lubent.tv/article/anakoinosi-gia-tin-epithesi-stin-trans-gynaika-evgale-to-somateio-taxitzidon-249215>

Το άρθρο της LUBENTV, γραμμένο με έντονα σαρκαστικό και καυστικό ύφος, αναδεικνύει την αντίδραση του Σωματείου Οδηγών Ταξί Αττικής (ΣΟΤΑ) σε ένα περιστατικό τρανσφοβικής και ρατσιστικής βίας, προβάλλοντας όμως περισσότερη έμφαση στην ειρωνεία και την κοινωνική κριτική παρά στην ουσιαστική ανάλυση του ίδιου του περιστατικού. Η δομή του άρθρου είναι σαφώς προσανατολισμένη στην κριτική τόσο προς το Σωματείο όσο και προς την πολιτεία, ενώ η κάλυψη του βίαιου περιστατικού λειτουργεί ως αφορμή για έναν ευρύτερο σχολιασμό των συστημικών προβλημάτων στον χώρο των επαγγελματιών οδηγών ταξί.

Η εισαγωγή αναφέρεται στο περιστατικό ως «άγρια επίθεση σε τρανς γυναίκα (και τον φίλο της)», ενώ τοποθετεί το γεγονός στο πλαίσιο των «πρόσφατων γεγονότων», δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι ο δράστης «εξαγριώθηκε όταν αντελήφθη την ταυτότητα φύλου της». Η περιγραφή είναι σύντομη και συνοδεύεται από την πληροφορία ότι η 33χρονη τραυματίστηκε και μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο, ενώ ο 55χρονος οδηγός συνελήφθη και παραδέχθηκε το ρατσιστικό κίνητρο της πράξης του. Παρότι οι βασικές λεπτομέρειες περιλαμβάνονται, η κάλυψη του ίδιου του περιστατικού παραμένει επιφανειακή και δεν συνοδεύεται από περαιτέρω ανάλυση για τη σοβαρότητα και τη συχνότητα τέτοιων περιστατικών τρανσφοβικής βίας.

Το άρθρο στη συνέχεια στρέφεται προς την ανακοίνωση του Σωματείου Οδηγών Ταξί, την οποία παρουσιάζει μέσα από έναν έντονα ειρωνικό φακό. Η χρήση φράσεων όπως «επιστήμονες της ασφάλτου» και «να πει κάτι της προκοπής» υπογραμμίζει τη δυσπιστία του συγγραφέα απέναντι στις προθέσεις του Σωματείου και αμφισβητεί τη σοβαρότητα της τοποθέτησής του. Ενώ το Σωματείο καταδικάζει την ομοφοβία και τον ρατσισμό, το άρθρο επισημαίνει την αναφορά του στον τρόπο έκδοσης αδειών ταξί ως άστοχη και ανεπαρκή για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Η σύνδεση που επιχειρεί το Σωματείο ανάμεσα στη διαδικασία έκδοσης αδειών και τη ρατσιστική βία παρουσιάζεται ως αβάσιμη και αποπροσανατολιστική.

Η παράθεση της ανακοίνωσης του Σωματείου είναι άμεση και συνοδεύεται από σχολιασμό που αμφισβητεί την ειλικρίνεια και την αποτελεσματικότητα των δηλώσεων. Φράσεις όπως «η ομοφοβία και ο ρατσισμός στο διαφορετικό δεν μας βρίσκει μόνο αντίθετους αλλά και πολέμιους» υπογραμμίζονται, αλλά ταυτόχρονα παρουσιάζονται ως τυπικές και ανεπαρκείς σε σχέση με την πραγματική δράση που απαιτείται. Η κριτική εντείνεται με την αναφορά στο ότι το Σωματείο επιρρίπτει ευθύνες στην κυβέρνηση για

την έκδοση αδειών, ενώ το άρθρο υπονοεί ότι αυτή η προσέγγιση αποσκοπεί στο να αποσπάσει την προσοχή από τις ευθύνες των ίδιων των επαγγελματιών οδηγών.

Το άρθρο καταλήγει με έναν σαρκαστικό σχολιασμό που συνδέει τη χρονιά 2024 με την ειρωνική παρατήρηση ότι «δεν έχουμε ιπτάμενα αυτοκίνητα, αλλά έχουμε woke ταρίφες». Αυτή η φράση καταδεικνύει την έντονη δυσπιστία του συγγραφέα απέναντι στην ειλικρίνεια των δηλώσεων του Σωματείου, ενώ παράλληλα υπογραμμίζει την ασυνέπεια ανάμεσα στις διακηρύξεις και τις πράξεις. Ο όρος «woke ταρίφες» λειτουργεί ως ειρωνική κριτική προς μια φαινομενική ευαισθησία που, σύμφωνα με το άρθρο, δεν συνοδεύεται από πραγματική δέσμευση για αλλαγή.

Συνολικά, το άρθρο της LUBENTV δεν επικεντρώνεται στην ουσία του περιστατικού, αλλά το χρησιμοποιεί ως αφορμή για να ασκήσει κριτική στον χώρο των οδηγών ταξί και στη στάση του Σωματείου. Η κάλυψη του περιστατικού βίας είναι περιορισμένη και συνοδεύεται από έντονο σαρκασμό και ειρωνεία, γεγονός που μειώνει την αίσθηση σοβαρότητας και ευθύνης απέναντι στο ίδιο το γεγονός και τα θύματά του. Παρότι η κοινωνική κριτική που ασκείται έχει βάσιμα σημεία, η έλλειψη ευαισθησίας και η αποφυγή μιας ουσιαστικής ανάλυσης για τη ρατσιστική βία και την τρανσφοβία περιορίζει τη δυνατότητα του άρθρου να συμβάλει εποικοδομητικά στη δημόσια συζήτηση για την προστασία των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων.

6

6^ο άρθρο: «Αθήνα- επίθεση σοκ ταξιτζή σε διεμφυλική γυναίκα και τοβ φίλο της», Megatv :

Εξιχνιάστηκε επίθεση σε βάρος τρανς γυναίκας από οδηγό ταξί που έλαβε χώρα νωρίς το πρωί της Πέμπτης στο κέντρο της Αθήνας.

Το τμήμα αντιμετώπισης ρατσιστικής βίας της ασφάλειας Αττικής κλήθηκε την περασμένη Πέμπτη το μεσημέρι να μεταβεί στο νοσοκομείο Ευαγγελισμός, όταν μία κοινωνική λειτουργός κάλεσε την αστυνομία.

Σύμφωνα με την καταγγελία της τρανς γυναίκας, η ίδια έπεσε θύμα διεμφυλικής βίας από οδηγό ταξί.

Τι συνέβη

6 <https://www.megatv.com/2024/10/01/athina-epithesi-sok-taksitzi-se-diemyfyliki-gynaika-kai-ton-filo-tis/>

Όπως αναφέρει η Αστυνομία, η 33χρονη με καταγωγή από την Βραζιλία μαζί με τον φίλο της επιβιβάστηκαν σε ταξί από το Γκάζι.

Ο 55χρονος οδηγός του, με καταγωγή από την Αλβανία, κατά τη διάρκεια της διαδρομής και έπειτα από μεταξύ τους συνομιλία, σταμάτησε το ταξί, τους αποβίβασε και εκδήλωσε επίθεση σε βάρος τους, χτυπώντας την γυναίκα με γροθιές.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με πληροφορίες ο οδηγός άνοιξε τις πόρτες και άρχισε να χτυπάει και τους δύο με γροθιές στο πρόσωπο, στο κεφάλι και στο σώμα.

Η 33χρονη στην προσπάθειά της να διαφύγει από τον δράστη, ο οποίος την ακολουθούσε, έπεσε σε τζαμαρία εισόδου πολυκατοικίας, με αποτέλεσμα τη θραύση αυτής και τον τραυματισμό της.

Υπάλληλος της καθαριότητας που είδε το περιστατικό, ενημέρωσε το ΕΚΑΒ. Υπήρχαν και άλλοι μάρτυρες μπροστά στο σκηνικό. Η αστυνομία μέσα από βίντεο που τραβούσε ένας άλλος αυτόπτης μάρτυρας, κατάφερε να εντοπίσει τις πινακίδες του ταξί και τελικά να καταλήξει στην σύλληψη του 55χρονου.

Εις βάρος του σχηματίστηκε δικογραφία ενώ ακολουθήθηκε η διαδικασία του αυτοφώρου.

Η σχηματισθείσα δικογραφία θα υποβληθεί στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Αθηνών.

Μάλιστα εξετάζεται εάν το κίνητρο της επίθεσης ήταν ρατσιστικό ή εάν ισχύει η πληροφορία ότι οι επιβάτες, αρνήθηκαν να πληρώσουν.”

Το άρθρο του Μεγατν αναπαριστά την τρανσφοβική επίθεση με ιδιαίτερη έμφαση στη γραφειοκρατική και αστυνομική διαχείριση του περιστατικού, διαφέροντας αμυδρά από άλλα ειδησεογραφικά σάιτ. Φαίνεται να εστιάζει ιδιαίτερα στην αφήγηση της αλληλουχίας των γεγονότων, περιγράφοντας με λεπτομέρειες τη ροή του περιστατικού. Αυτό φαίνεται μέσω της προσεκτικής επιλογής ρημάτων δράσης, όπως «σταμάτησε», «χτυπάει», «άνοιξε τις πόρτες» και «εκδήλωσε επίθεση». Αυτά τα ρήματα προβάλλουν έντονα τη δράση του θύτη, δίνοντας έμφαση στη σωματική βία και την επιθετικότητα. Η γλωσσική δομή ενισχύει την εικόνα της βιαιότητας, καθώς το υποκείμενο («ο οδηγός») παρουσιάζεται ως ο κύριος φορέας δράσης, ενώ τα θύματα εμφανίζονται ως παθητικά αποδέκτες της βίας. Αυτή η διάκριση υπογραμμίζει τη δυναμική θύτη-θύματος, χωρίς να υπονοεί ευθύνες ή να θολώνει το πλαίσιο της επίθεσης. Η αναφορά στην καταγωγή του δράστη («Αλβανός») και του θύματος («Βραζιλιάνα») εισάγει έναν διακριτικό παράγοντα

που μπορεί να επηρεάσει την ανάγνωση του περιστατικού. Ενώ αυτή η πληροφορία μπορεί να θεωρηθεί αναγκαία για την ταυτοποίηση, η έμφαση στην καταγωγή του δράστη ενδέχεται να προκαλέσει υποσυνείδητες προκαταλήψεις ή να μετατοπίσει την εστίαση από την τρανσφοβία στην εθνική ταυτότητα.

Ένα θετικό στοιχείο είναι η περιγραφή της αντίδρασης των μαρτύρων, όπως της υπαλλήλου καθαριότητας που ειδοποίησε το ΕΚΑΒ, και η αξιοποίηση του βίντεο από την αστυνομία. Αυτή η αναφορά υπογραμμίζει την κοινωνική ευθύνη των παρευρισκομένων και τη σημασία της τεκμηρίωσης σε περιπτώσεις ρατσιστικής βίας. Παράλληλα, η ύπαρξη άλλων μαρτύρων προσδίδει αξιοπιστία στη διήγηση των γεγονότων, χωρίς ωστόσο να γίνεται εκμετάλλευση της αφήγησης για δραματοποίηση.

Σε αντίθεση με τα προηγούμενα άρθρα που χρησιμοποιούν λέξεις όπως «βάρβαρη επίθεση» ή «άγρια βία», το Megatv αποφεύγει έντονες λέξεις. Η επίθεση περιγράφεται με όρους όπως «εκδήλωσε επίθεση», «χτύπησε με γροθιές» και «έπεσε σε τζαμαρία», αποδίδοντας τα γεγονότα με μη φορτισμένη γλώσσα. Ωστόσο, το άρθρο παραλείπει να δώσει φωνή στα θύματα. Ενώ περιγράφεται η «καταγγελία της τρανς γυναίκας», δεν περιλαμβάνεται κανένα άμεσο απόσπασμα ή δήλωση από την πλευρά της. Η απουσία της προσωπικής της μαρτυρίας στερεί από το κείμενο την ευκαιρία να αναδείξει την ανθρωπιά και την υποκειμενικότητα των θυμάτων, αφήνοντας την ιστορία ελλιπή από την άποψη της κοινωνικής ενσυναίσθησης. Αυτό αποδυναμώνει τη λειτουργία της γλώσσας ως μέσο ενίσχυσης της σύνδεσης του αναγνώστη με τα θύματα.

Η τελική αναφορά στη «σχηματισθείσα δικογραφία» και την Εισαγγελία Πρωτοδικών, αν και τυπική, προσδίδει έναν επίσημο τόνο που ενισχύει τη σοβαρότητα της υπόθεσης. Ωστόσο, η αναφορά ότι εξετάζεται «αν το κίνητρο της επίθεσης ήταν ρατσιστικό ή αν ισχύει η πληροφορία ότι οι επιβάτες αρνήθηκαν να πληρώσουν» δημιουργεί ένα πλαίσιο αμφισβήτησης που μπορεί να λειτουργήσει αποπροσανατολιστικά, θέτοντας υπό εξέταση την ευθύνη των θυμάτων.

Συνολικά, το άρθρο του Megatv είναι καλά οργανωμένο, με σαφή και κατανοητή αφήγηση των γεγονότων. Παρά τα θετικά του στοιχεία, όπως η έμφαση στη δράση και η αντικειμενική καταγραφή, υπάρχουν περιθώρια βελτίωσης, κυρίως όσον αφορά την ενσωμάτωση της φωνής των θυμάτων και την αποφυγή στοιχείων που ενδέχεται να ενισχύουν έμμεσα στερεοτυπικές αντιλήψεις.

7^ο άρθρο: «Ταξιτζής επιτέθηκε και τραυμάτισε τρανς γυναίκα μετανάστρια και τον φίλο της

7

– Σκληρό βίντεο»Κουτι της πανδώρας

Εκείνη, μάλιστα, για να γλιτώσει από τα χτυπήματα φαίνεται να τρέχει και να πέφτει επάνω σε γυάλινη είσοδο πολυκατοικίας περνώντας μέσα από τα σπασμένα γυαλιά

[ΠΡΟΣΟΧΗ: ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΣΚΛΗΡΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ] Μια σοβαρή υπόθεση τρανσφοβικής και ρατσιστικής επίθεσης ταξιτζή σε βάρος ενός ζευγαριού μεταναστών σημειώθηκε στο κέντρο της Αθήνας.

Συγκεκριμένα, τα στελέχη της Υποδιεύθυνσης Αντιμετώπισης Ρατσιστικής Βίας σχημάτισαν δικογραφία σε βάρος ενός 55χρονου οδηγού ταξί με τα αδικήματα της απειλής και της επικίνδυνης σωματικής βλάβης με την επιβαρυντική κατάσταση των ρατσιστικών κινήτρων.

Από την έρευνα των αστυνομικών ο 55χρονος ταξιτζής φέρεται να παρέλαβε τα ξημερώματα της Πέμπτης (26/09) μία τρανς γυναίκα, μετανάστρια από τη Βραζιλία με τον ομοεθνή φίλο της από το Γκάζι και στην οδό Λένορμαν να τους υποχρέωσε να αποβιβαστούν και να τους χτύπησε.

Η επίθεση είχε ρατσιστικό υπόβαθρο

Οι αστυνομικές αρχές ενημερώθηκαν το μεσημέρι της Πέμπτης από κοινωνική λειτουργό του νοσοκομείου «Ευαγγελισμός» για την τραυματισμένη διεμφυλική γυναίκα και άμεσα ξεκίνησαν τις έρευνές τους, καθώς θεωρήθηκε πιθανό -σύμφωνα με τα λεγόμενα των θυμάτων- η επίθεση να είχε ρατσιστικό υπόβαθρο.

Αρχικά εντόπισαν το σημείο της επίθεσης, όπου βρήκαν και βίντεο από κάμερα ασφαλείας, η οποία είχε καταγράψει το περιστατικό, αλλά και τους αυτόπτες μάρτυρες. Ένας από αυτούς έδωσε πληροφορίες για τον αριθμό κυκλοφορίας του ταξί και έτσι έφθασαν οι αστυνομικοί στην ταυτοποίηση τού 55χρονου οδηγού.

Ο φερόμενος ως δράστης απεικονίζεται στο βίντεο να χτυπά με πολύ άγριο τρόπο τον 31χρονο φίλο της διεμφυλικής γυναίκας με γροθιές και κλωτσιές, αλλά και την 33χρονη γυναίκα με τον ίδιο τρόπο, με αποτέλεσμα να χάσουν αμφότεροι την ισορροπία τους.

7 <https://www.koutipandoras.gr/article/taxitzis-epitethike-kai-travmatise-trans-gynaika-metanastria-kai-ton-filo-tis-skliro-vinteo/>

Εκείνη, μάλιστα, για να γλιτώσει από τα χτυπήματα φαίνεται να τρέχει και να πέφτει επάνω σε γυάλινη είσοδο πολυκατοικίας, περνώντας μέσα από τα σπασμένα γυαλιά.”

Το άρθρο από το «Κουτί της Πανδώρας» παρουσιάζει τη ρατσιστική και τρανσφοβική επίθεση με τρόπο που διακρίνεται για την ιδιαίτερη εστίαση στη βία και την αγριότητα της πράξης. Από γλωσσολογική σκοπιά, η αφήγηση δίνει έμφαση στην ένταση του περιστατικού μέσω της χρήσης περιγραφικών ρημάτων και εντυπωσιακών εικόνων, όπως «τρέχει», «πέφτει», «περνώντας μέσα από τα σπασμένα γυαλιά». Η επιλογή αυτών των ρημάτων και φράσεων δημιουργεί μια αίσθηση επείγοντος και συναισθηματικής φόρτισης, η οποία εντείνεται με τη χρήση της προειδοποίησης στην αρχή του κειμένου για «σκληρό περιεχόμενο».

Εντάσσει τα γεγονότα σε ένα πλαίσιο ρατσιστικού και τρανσφοβικού υποβάθρου, κάτι που επισημαίνεται ρητά και επαναλαμβάνεται μέσα από φράσεις όπως «τρανσφοβική και ρατσιστική επίθεση» και «η επίθεση είχε ρατσιστικό υπόβαθρο». Αυτή η επιμονή λειτουργεί για να κατευθύνει την ερμηνεία του αναγνώστη, αποσαφηνίζοντας την ιδεολογική διάσταση της επίθεσης, και παράλληλα τονίζει τη σοβαρότητα της πράξης. Η χρήση της φράσης «σύμφωνα με τα λεγόμενα των θυμάτων» διατηρεί μια ισορροπία, αναγνωρίζοντας ταυτόχρονα τη μαρτυρία των θυμάτων, δίνοντάς τους αξία και αφήνοντας χώρο για την έρευνα των αρχών.

Η περιγραφή των αστυνομικών ερευνών είναι λεπτομερής, με αναφορές στις ενέργειες εντοπισμού, όπως οι πληροφορίες από κάμερες ασφαλείας και αυτόπτες μάρτυρες. Αυτή η τεχνική καταγραφή προσδίδει στο άρθρο έναν τόνο εγκυρότητας και αξιοπιστίας. Παράλληλα, η αναφορά στη δικογραφία με την επιβαρυντική κατάσταση των ρατσιστικών κινήτρων ενισχύει την παρουσίαση της υπόθεσης ως σημαντικής και προσδίδει μια διάσταση δικαιοσύνης.

Η περιγραφή της πτώσης της γυναίκας σε γυάλινη πόρτα μπορεί να προκαλέσει συναισθηματική αντίδραση. Η έντονη έμφαση στο συμβάν μπορεί να δώσει ιδιαίτερη δραματικότητα, εστιάζοντας κυρίως στην εξέλιξη του περιστατικού. Παράλληλα, το άρθρο επικεντρώνεται στο συγκεκριμένο γεγονός χωρίς να αναλύει περαιτέρω τις ευρύτερες κοινωνικές διαστάσεις, όπως η τρανσφοβία ή ο ρατσισμός.

Η απουσία προσωπικών δηλώσεων από τα θύματα αναδεικνύει κυρίως τον ρόλο των αστυνομικών πηγών και των αυτοπτών μαρτύρων στην παρουσίαση του περιστατικού. Η

περιγραφή της πράξης μέσα από το βίντεο και οι λεπτομέρειες για τα χτυπήματα προσδίδουν αμεσότητα στην αφήγηση, μεταφέροντας το γεγονός στον αναγνώστη.

Η γλωσσική δομή του άρθρου δίνει έμφαση στη δραματικότητα του γεγονότος, χρησιμοποιώντας σύντομες προτάσεις και ενεργητική σύνταξη, διατηρώντας έτσι την ένταση στο κείμενο. Η λεπτομερής αφήγηση της επίθεσης συμβάλλει στην κατανόηση της σοβαρότητας της κατάστασης, ενώ παράλληλα τοποθετεί το περιστατικό στο επίκεντρο της προσοχής.

Η κάλυψη της υπόθεσης παρουσιάζει διαφορετικές προσεγγίσεις από τα μέσα ενημέρωσης. Ορισμένα εστιάζουν στην κοινωνική διάσταση του γεγονότος, ενώ άλλα επικεντρώνονται στις δηλώσεις του δράστη ή στην περιγραφή της επίθεσης. Η παρουσίαση του θέματος μπορεί να επεκταθεί περαιτέρω, συμπεριλαμβάνοντας στοιχεία που αφορούν τις κοινωνικές συνθήκες και τις προεκτάσεις του περιστατικού.

Ευτυχές γεγονός ότι τα αντανakλαστικά του Σωματείου Υποστήριξης Διεμφυλικών (ΣΥΔ), μια μη κυβερνητική οργάνωση που δραστηριοποιείται εθελοντικά για την προάσπιση των δικαιωμάτων και ελευθεριών των τρανς, φυλοδιαφορετικών και ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων, καθώς και των εργαζομένων στο σεξ, λειτούργησαν άμεσα, μέσα από δελτίο τύπου που εξέδωσε για να καταγγείλει την τρανσφοβική και ρατσιστική επίθεση που σημειώθηκε στο κέντρο της Αθήνας σε βάρος της διεμφυλικής γυναίκας.

Το Σ.Υ.Δ. επεσήμανε τη σοβαρότητα της υπόθεσης και κάλεσε τις αρμόδιες αρχές να δώσουν έμφαση στο ρατσιστικό κίνητρο με βάση την ταυτότητα φύλου, σημειώνοντας πως αντίστοιχες δικαστικές αποφάσεις στο παρελθόν έχουν καταδείξει τη σημασία της αντιμετώπισης τέτοιων περιστατικών. Παράλληλα, κατήγγειλλε την ευρύτερη διάχυση τρανσφοβικής και ρατσιστικής ρητορικής μίσους, η οποία υποδαυλίζεται συχνά από πολιτικά πρόσωπα και ενισχύει την κανονικοποίηση τέτοιων επιθέσεων. Επιπλέον, ζήτησε τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων, όπως η αναθεώρηση της αντιρατσιστικής νομοθεσίας ώστε να ποινικοποιείται αποτελεσματικά η ρητορική μίσους, ακόμα και αν δεν συνδέεται με συγκεκριμένη πράξη, καθώς και η ενίσχυση της προστασίας των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Καλεί επίσης την Πολιτεία να υιοθετήσει τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ και να ενισχύσει το θεσμικό πλαίσιο για την αντιμετώπιση των διακρίσεων εις βάρος ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων. Τέλος, εξέφρασε την αλληλεγγύη του προς την

τρανς γυναίκα και τόνισε την ανάγκη πλήρους διερεύνησης της υπόθεσης, καθώς και απόδοσης δικαιοσύνης για τα θύματα, σε ένα πλαίσιο που προάγει την ισότητα και την καταπολέμηση κάθε μορφής μίσους.

4.1.2. Παρουσίαση περιστατικού από δημοσιογραφικές εκπομπές

Επιλέχθηκαν 3 βίντεο με τα περισσότερα σχόλια. Το ένα πρόκειται για απλή αναμετάδοση του βίντεο από κάμερα που κατέγραφε το συμβάν,⁸ το δεύτερο από την εκπομπή: «Αλήθειες με τη Ζήνα» στο Star Tv⁹ και το τρίτο είναι από την εκπομπή «Ωρα Ελλάδος» στο Orentv.¹⁰

Ενδεικτικά πριν προχωρήσουμε στα σχόλια που εντοπίστηκαν, θα αναφέρουμε όσα ακούγονται σε ένα από τα βίντεο, από τον σχολιασμό των δημοσιογράφων, ώστε να αναλογιστούμε την αντίθεση που κυριρχεί ανάμεσα στην παρουσίαση του θέματος και την αντίδραση των χρηστών στο άκουσμά της. Ακούγονται κουβέντες που δείχνουν απόλυτη συμπερίληψη από τους παρουσιαστές και ενσυναίσθηση της κατάστασης, αφήνοντας παρόλα αυτά παντελώς αδιάφορη τη πλειονότητα των χρηστών-σχολιαστών η οποία εκφράζει αντίθετα συναισθήματα και ιδέες.

Δημοσιογράφος 1: Πάμε στο ρεπορτάζ βίας, όπως θα ονομάσουμε. Διότι παντού μιλάμε για βία πια, για περιστατικά βίας, μίσους, είναι πολλά, είναι πολλές εκφάνσεις

Δημοσιογράφος 2: Το πρώτο θέμα, πάμε να δούμε την Αναστασία, το πρώτο θέμα το οποίο αφορά την επίθεση ενός οδηγού ταξί σε δημοτικότητα

Δημοσιογράφος 1: Ακριβώς

Δημοσιογράφος 2: Και στον φίλο της όπου πραγματικά είναι σοκαριστικό το μίσος που βγάζει αυτός ο άνθρωπος σε άλλους ανθρώπους μόνο και μόνο για διαφορετικότητα. Τι του έκαναν; τι του έκαναν;

8 <https://www.youtube.com/watch?v=ANybuK9UZNU>

9 <https://www.youtube.com/watch?v=ly6Y02lx23E>

10 https://www.youtube.com/watch?v=f_7e8qA_NQ4

Δημοσιογράφος 1: Έλα ντε. Αναστασία, τι έχουμε μάθει; Βλέπουμε και τις εικόνες τώρα εμείς είναι σκληρές σας το λέμε

Ρεπόρτερ: Ναι και πραγματικά το βίντεο δείχνει την αγριότητα αυτής της ρατσιστικής επίθεσης. Ήταν περίπου το μεσημέρι της 26ης Σεπτεμβρίου όταν ενημερώθηκε η αστυνομία από κοινωνική λειτουργό του νοσοκομείο Ευαγγελισμός για το, για τη συγκεκριμένη τρανς γυναίκα η οποία νοσηλευόταν βαριά χτυπημένη στο νοσοκομείο οι αστυνομικοί πήγαν εκεί και προσπάθησαν να συνομιλήσουν μαζί της να δουν τι ακριβώς έχει συμβεί ήταν δύσκολη επικοινωνία γιατί δεν γνώριζε την ελληνική γλώσσα και μέσω τρίτου κατάφερε να τους περιγράψει τι είχε ζήσει το προηγούμενο βράδυ, ήτανε στο Γκάζι μαζί με έναν φίλο της ζήτησαν ταξί και κατά τη διάρκεια της διαδρομής ενώ συνομίλησαν με τον οδηγό σταμάτησε ο οδηγός, σταμάτησε το ταξί στο σημείο όπου και βρισκόμαστε στη Λένορμαν και αφού άνοιξε τις πόρτες τους ζήτησε να κατέβουνε κάτω και ξεκίνησε να χτυπάει και τους δύο με γροθιές τόσο στο πρόσωπο όσο και στο σώμα αρχισε να την τραβάει από τα μαλλιά

Δημοσιογράφος 2: Μισό λεπτό Αναστασία, τους παίρνει κούρσα τους βάζει μέσα και όταν τους βάζει μέσα στο ταξί καταλαβαίνει ότι ο ένας είναι, ότι είναι μιλάμε για τρανς άτομο για τρανς γυναίκα και ξαφνικά τους ανοίγει την πόρτα τους κατεβάζει και τους πλακώνει στο ζύλο; για αυτό μόνο;

Δημοσιογράφος 1: Αυτό λένε; Προηγήθηκε κάτι άλλο;

Ρεπόρτερ: Σύμφωνα με την καταγγελία, με τα όσα κατήγγειλε η γυναίκα αλλά σε συνέχεια φαίνεται να τα παραδέχτηκε και ο ίδιος οδηγός, αφού εντοπίστηκε προσήχθει και συνελήφθη και παραδέχτηκε την πράξη του, για αυτό το λόγο συνέβησαν όλα, ξεκίνησε να χτυπάει και τους δύο τόσο άγρια και μάλιστα όπως βλέπουμε και στο βίντεο, η τρανς γυναίκα για να καταφέρει να ξεφύγει από τα χέρια του οδηγού ταξί έφυγε, έπεσε πίσω, πάνω στην πόρτα της πολυκατοικίας, έσπασε το τζάμι πάνω της και τραυματίστηκε και στο θώρακα έχει, είχε γεμίσει αίματα Δημοσιογράφος 1: Το τσ το τσ

Ρεπόρτερ: Και μάλιστα ενημερώθηκε ασθενοφόρο ΕΚΑΒ, τους παρέλαβε από δω και μεταφέρθηκαν στο νοσοκομείο

Δημοσιογράφος 2: Έχουμε την εικόνα της πόρτας όπου η γυναίκα από τον τρόπο της παίρνει φορά αν το δείτε και στο βίντεο και καρφώνεται πάνω στην τζαμαρία για να γλιτώσουν απ τα χέρια του ο οποίος την έχει πιασει απο το μαλλί την έχει ριξει κάτω έχει ριξει το φύλο της κάτω τους βρίζει τους φωνάζει προφανώς έχει γίνει αν μπορείτε σε παρακαλώ κοιτάζτε εδώ είναι ο τύπος με το άσπρο με το οδηγός τον πιάνει και το σπρώχνει ο άλλος του λέει σταμάτα προφανώς (...) προσπαθεί να την προστατεύσει προφανώς τον σπρώχνει και κάτω, πάρ τον κάτω και μετά αρχίζει και βουτάει κοίτα τον (...) η γυναίκα η οποία για να γλιτώσει ρε παιδιά τρέχει στην πόρτα και καρφώθηκε..μάλιστα.

4.2.Ανάλυση σχολίων διαδικτυακών χρηστών σχετικών με την επίθεση

Τα σχόλια κάτω από διαδικτυακά άρθρα είναι μόλις 8 σε αντιθεση με του youtube τα οποία ξεπερνούν τα 60. Τα παρκάτω σχόλια αναπαράγονται με τον ακριβή τρόπο που τα δημοσίευσαν οι χρήστες, χωρίς καμία επεξεργασία (δηλ. δεν διορθώθηκαν ορθογραφικά/ συντακτικά λάθη κ.α.).

4.2.1.Ανάλυση σχολίων διαδικτυακών χρηστών από δημοσιογραφικές ιστοσελίδες

Στο σημείο αυτό θα εξεταστούν ενδεικτικά τα σχόλια χρηστών κάτω από ειδησεογραφικά άρθρα κάλυψης του περιστατικού και στην επόμενη υποενότητα τα σχόλια χρηστών κάτω από βίντεο αναμετάδοσης της είδησης στο youtube.

"Αφου ηταν αντρας γιατι δεν βαραγε πισω"

Στην περίπτωση που ως άντρας χαρακτηρίζεται η τρανς γυναίκα, τότε υπάρχει ειρωνικό και προσβλητικό ύφος, έτσι εντάσσεται στην 4^η κατηγορία στρατηγικής αγένειας του Colpeper, δηλαδή στην αρνητική αγένεια. Το σχόλιο εμπεριέχει έμφυλη ρητορική που αναπαράγει στερεοτυπικές αντιλήψεις για το φύλο. Χρησιμοποιείται η λέξη "άντρας" ως μέτρο σύγκρισης για τη φυσική δύναμη ή την "υποχρέωση" αντίδρασης σε σωματική επίθεση. Γλωσσολογικά, η ερώτηση προϋποθέτει πως ο χαρακτηρισμός "άντρας" φέρει μια αυτονόητη υποχρέωση να ανταποκριθεί κανείς με βία όταν του φέρονται βίαια, γιατί στερεοτυπικά ο άντρας πρέπει να ξέρει να αμύνεται σωματικά. Η τρανσφοβία αναπαρίσταται εμμέσως εδώ, καθώς η τρανς ταυτότητα του θύματος αγνοείται, και γίνεται προσπάθεια να τοποθετηθεί το άτομο σε ένα αυστηρό διπολικό φύλο. Μάλιστα ο σχολιαστής μειώνει το θύμα, παριστάνει πως δεν λαμβάνεται καν τοις μετρητοίς η επιλογή του ατόμου να ορίσει το φύλο του μιας και εφόσον γεννήθηκε "άντρας" αυτό υποτίθεται πρέπει να εξακολουθεί να είναι στη φύση του και κατεπέκταση και στη συμπεριφορά του. Πέραν του ότι κοινωνικά, προωθείται το τοξικό πρότυπο ανδρισμού υπονοώντας πως οι άντρες φέρονται αναλόγως βίαια σε σχέση με τις θηλυκότητες, εδώ ο χρήστης αρνείται να

αποδεχθεί την θηλυκή ιδιότητα στο τρανς άτομο ή ίσως βάζει τον φίλο της γυναίκας σε ρόλο προστάτη.

"Η τρανς δηλαδή είναι θηλυκού γένους και την αποκαλούν με θηλυκά χαρακτηριστικά της ιδιότητάς της? Σαν δεν ντρίπμαστε λέω εγώ που την αναφέρετε σαν γυναίκα. Μήτρα έχει? Όχι. Ε τότε δεν είναι γυναίκα. Είναι ένα κάποιο ουδέτερο γένος ως μεταλλαγμένο τεχνητά ον κατά την σάρκα του..."

Ο χρήστης φαίνεται με την έκφρασή: «Σαν δεν...γυναίκα» να προσπαθεί να υπονομεύσει την εικόνα τον συντακτών αλλά και άλλων ανθρώπων που αναγνωρίζουν την ταυτότητα της γυναίκας ενώ παράλληλα προσπαθεί να αποκλείσει τελείως το θύμα αποκαλώντας την μεταλλαγμένο τεχνητά ον. Το σχόλιο δηλαδή έχει χαρακτηριστικά θετικής και αρνητικής αγένειας. Περιγραφικά σχόλιο αποτελεί σαφή έκφραση τρανσφοβίας με πολλαπλά επίπεδα ρητορικής μίσους. Καταρχάς, χρησιμοποιείται η ερώτηση ως στρατηγική υποτίμησης, ενώ η λέξη "τρανς" εμφανίζεται ως ουσιαστικό, στερώντας της κάθε προσωπικότητα ή αυτοπροσδιορισμό. Η αμφισβήτηση της ταυτότητας φύλου βασίζεται σε βιολογικές παραμέτρους, όπως η "μήτρα", προσπαθώντας να αναιρέσει το δικαίωμα των τρανς ατόμων στον αυτοπροσδιορισμό. Κοινωνικά, η χρήση όρων όπως "ουδέτερο γένος" και "μεταλλαγμένο τεχνητά ον" προωθεί την απανθρωποποίηση, μετατρέποντας τα τρανς άτομα σε "παράξενα αφύσικα αντικείμενα". Πολιτικά, η ρητορική ενισχύει την πόλωση γύρω από τις τρανς ταυτότητες, λειτουργώντας ως εργαλείο αποκλεισμού από τις παραδεκτές κοινωνικές ομάδες.

"Εν ολίγοις δεν πλήρωσαν ΟΛΑ τα άλλα είναι σάλτσες."

Εδώ βλέπουμε πως παρουσιάζεται μια υποτιθέμενη οικονομική διάσταση του περιστατικού, υπομονεύοντας την εικόνα των θυμάτων ,ενώ ταυτόχρονα μειώνει κάθε άλλη πτυχή του ζητήματος ως "σάλτσες". Η χρήση κεφαλαίων στα "ΟΛΑ" ενισχύει την έμφαση στη δική του ερμηνεία. Ωστόσο, η απλοποίηση ενός περιστατικού που περιλαμβάνει πιθανές ρατσιστικές και τρανσφοβικές διαστάσεις καταδεικνύει κοινωνική αδιαφορία για τις βαθύτερες συστημικές καταπιέσεις που βιώνουν τα τρανς άτομα. Ακόμη, θα λέγαμε πως λειτουργεί ως μέσο αποσιώπησης της ρητορικής μίσους,

ανακατευθύνοντας τη συζήτηση σε μια υποτιθέμενη "αντικειμενική" βάση που υπονομεύει την βαρύτητα του περιστατικού, γι' αυτό και έχει ξακάθαρα χαρακτηριστικά θετικής αγένειας.

"Γιατί γίνεται αναφορά σε Αλβανό ταξιτζή: Αν ήταν γηγενής θα γράφατε Έλληνας ταξιτζής; Επίσης, να ευχαριστούν το Θεό που ο ταξιτζής δεν ήταν κανένας φανατισμένος μουσουλμάνος γιατί αυτοί δεν ανέχονται τέτοια."

Το σχόλιο ενδέχεται να εκφράζει την ενόχληση του χρήστη για τη χρήση του χαρακτηρισμού «Αλβανός ταξιτζής», καθώς αυτή η αναφορά μπορεί να θεωρηθεί ως προσπάθεια στιγματισμού του ταξιτζή με βάση την εθνικότητά του. Πιθανότατα, ο χρήστης αντιλαμβάνεται τον όρο «Αλβανός» ως έναν μη ουδέτερο χαρακτηρισμό που μεταφέρει αρνητική χροιά και κατηγορεί εμμέσως την εθνικότητα ως παράγοντα που σχετίζεται με τη συμπεριφορά του εμπλεκόμενου.

Είναι πιθανό ο χρήστης να έχει αλβανική καταγωγή, γεγονός που θα μπορούσε να εξηγήσει τη συναισθηματική φόρτιση και τη διαμαρτυρία του για τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιείται η εθνική ταυτότητα ως εργαλείο κατηγορίας. Η ερώτηση "Αν ήταν γηγενής θα γράφατε Έλληνας ταξιτζής;" αντικατοπτρίζει την αντίληψή του ότι οι δημοσιογράφοι γίνονται επιλεκτικοί στις πληροφορίες των δραστών ανάλογα με την καταγωγή, έτσι φανερώνεται ένα ακόμη μεγαλύτερο αίσθημα αδικίας, χαρακτηριστικό της έμμεσης αγένειας.

Παράλληλα, η αναφορά σε «φανατισμένους μουσουλμάνους» ενδέχεται να λειτουργεί ως ειρωνικό σχόλιο, προσπαθώντας να δείξει πώς η προσκόλληση σε εθνικές ή θρησκευτικές ταυτότητες οδηγεί σε προκαταλήψεις και αποκλεισμούς. Μια άλλη οπτική θα μπορούσε να ήταν πως ο χρήστης χαρακτηρίζει τους μουσουλμάνους ως άτομα που δεν ανέχονται καθόλου την ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, και πως αν ήταν ο δράστης μουσουλμάνος θα τους είχε κάνει κάτι χειρότερο από τον Αλβανό ταξιτζή. Επομένως αν το σχόλιο κριθεί ως ειρωνικό, τότε φαίνεται να θίγει τη γενικότερη κοινωνική τάση για σύνδεση της συμπεριφοράς με εθνοτικές ή θρησκευτικές ιδιότητες, καταδεικνύοντας την ανάγκη να αντιμετωπίζονται τα περιστατικά αυτά ως ατομικές πράξεις.

"Δεν καταλαβαίνεις ότι θέλαν να πληρώσουν σε είδος και όταν αυτός συμφώνησε για πίπα κατάλαβε ότι ήταν τραβελι και ζήτησε τα κούλουμα. Εν τω μεταξύ το τραβελι τέρμα ΧΑΖΗ αφού μπορούσε να τρέξει οπουδήποτε κουτουλισε στο τζαμι"

Τα πολλαπλά επίπεδα ρητορικής μίσους και προσβολής είναι ολοφάνερα, κατάστασεις που τοποθετούν το σχόλιο στην 1^η στατηγική αγένεια, δηλαδή στην άμεση εκτέλεση. Αρχικά, επιχειρεί να αποδώσει το περιστατικό σε μια φανταστική, υποτιμητική αφήγηση, η οποία στιγματίζει την τρανς ταυτότητα του θύματος και την παρουσιάζει ως «απάτη». Η φράση "να πληρώσουν σε είδος" προσπαθεί να στιγματίσει τα τρανς άτομα με κατηγορίες περί ανηθικότητας αναπαράγοντας στερεότυπα του στυλ ότι πιθανόν τα άτομα αυτά "έτσι είναι μαθημένα να επιβιώνουν", με "πληρωμένο σεξ" κ.ο.κ. Η χρήση του όρου "τραβέλι" υποτιμά το θύμα, ενώ η περιγραφή της φυγής ως "χαζή" επιτείνει την απαξίωση και τη γελοιοποίηση του, παράλληλα, προάγει την ιδέα ότι τα τρανς άτομα δεν αξίζουν σοβαρή αντιμετώπιση, εντείνοντας την περιθωριοποίησή τους. Αυτού του είδους η αφήγηση διαστρεβλώνει τα γεγονότα, προσδίδοντας έναν τόνο ενοχοποίησης του θύματος, που αποτελεί κοινή πρακτική στις περιπτώσεις ρητορικής μίσους.

"Πολύ καλά τους έριξε ζύλο αφού πολλοί ανώμαλοι έχουν ξεφύγει τελείως και προκαλούν δημοσίως χωρίς ντροπή και όρια την κοινωνία μετά την άμετρη προβολή και υποστήριξή τους από την σκοτεινή woke ατζέντα."

Το σχόλιο αυτό εκφράζει μια έντονη αντίδραση κατά της παρουσίας και του δημόσιου βίου της τρανς κοινότητας, συνδέοντας την πρόκληση που θεωρείται ότι προέρχεται από τα μέλη της με την έννοια της «ανωμαλίας» και την επιρροή που αποδίδεται σε μια ευρύτερη «woke ατζέντα». Η χρήση του όρου «ανώμαλοι» έχει σαφή αρνητική χροιά, αποτυπώνοντας μια απέχθεια απέναντι σε όσους εκφράζουν ή ζουν διαφορετική σεξουαλική ή φύλο-συγκεκριμένη ταυτότητα, με σκοπό να τους αποδώσουν μια επικίνδυνη φύση. Ο όρος αυτός εντείνει τη στιγματιστική αντίληψη ότι η παρουσία των τρανς ατόμων στην κοινωνία υπονομεύει την «κανονικότητα» και τη «σταθερότητα» της κοινωνικής τάξης.

Επίσης με την πρόταση: «προκαλούν δημοσίως χωρίς ντροπή και όρια την κοινωνία» εκφράζει με έντονο τρόπο την υποτίμηση του ως προς τα θύματα, θύγοντας την αξιοπρέπεια τους. Έχει δηλαδή έντονα χαρακτηριστικά θετικής αγένειας σε αυτό το

σημείο, ενώ το υπόλοιπο σχόλιο του έχει και στοιχεία άμεσης αγένειας, καθώς φαίνεται πως δικαιολογεί την πράξη του δράστη.

Επιπλέον, το σχόλιο θέτει σε αμφισβήτηση τη «woke ατζέντα», η οποία συνήθως αναφέρεται σε κοινωνικές και πολιτικές κινήσεις που επικεντρώνονται στη δικαιοσύνη και την ισότητα για τις παραδοσιακά περιθωριοποιημένες ομάδες. Ο χρήστης την περιγράφει ως «σκοτεινή», προσδιορίζοντας την ως ένα επικίνδυνο, αόρατο και υποκινητικό στοιχείο που, κατά την άποψή του, ευνοεί και προωθεί την κοινωνική «ασυδοσία» και την αποδοχή της «ανωμαλίας» εις βάρος της παραδοσιακής κοινωνικής τάξης, εγκρίνοντας μια θεωρία συνωμοσίας που κατηγορεί τη φιλελεύθερη πολιτική για τη "διαφθορά" της κοινωνίας.

Η βία που περιγράφεται («πολύ καλά τους έριξε ξύλο») φαίνεται να δικαιολογείται από την αντίληψη του χρήστη ότι οι τρανς άνθρωποι και η «woke» κουλτούρα έχουν ξεπεράσει τα όρια και την «ηθική τάξη», κάνοντάς τους στόχους για εκδίκηση και τιμωρία. Αυτό συνιστά μια επικίνδυνη αντίληψη, που συνδέει τη βία με την «υπεράσπιση» της κοινωνικής τάξης και αποκαλύπτει την ύπαρξη ακραίων αντιλήψεων σχετικά με την ανάγκη προστασίας της «κανονικότητας». Γλωσσολογικά, το σχόλιο είναι γεμάτο φορτισμένους όρους, όπως "ανώμαλοι" και "σκοτεινή", που ενισχύουν το αίσθημα απειλής. Και εδώ θα λέγαμε πως ενθαρρύνεται η περιθωριοποίηση των τρανς ατόμων και κάθε μορφή διαφορετικότητας. Το σχόλιο γίνεται όπλο για τη συντήρηση μιας αντιδραστικής ατζέντας που αρνείται τα δικαιώματα των ΛΟΑΤΚΙ+ ατόμων.

4.2.2. Ανάλυση σχολίων χρηστών από βίντεο του YouTube

Σχόλια στο YouTube:

"Δικάζεται χωρίς να μάθετε τα γεγονότα, λάθος ντροπή να αλλάξετε επάγγελμα."

Ο χρήστης εκφράζει την αγανάκτηση του χρήστη απέναντι σε αυτούς που σχολιάζουν ή κρίνουν το περιστατικό, πιθανότατα χωρίς να έχουν όλα τα στοιχεία. Η λέξη "δικάζεται" υπονοεί ότι οι κριτικές που γίνονται λειτουργούν σαν πρόχειρες καταδίκες. Ο χρήστης δείχνει την απέχθειά του για αυτήν τη στάση, φτάνοντας στο σημείο να προτείνει στους δημοσιογράφους να "αλλάξουν επάγγελμα". Ο τόνος και οι εκφράσεις που χρησιμοποιεί είναι επικριτικές και ειρωνικές, θέλωντας να υπερασπιστεί τον ταξιτζή τον οποίο και οι

παρουσιαστές καταδικάζουν για τη βίαιη πράξη του. Κάνει δηλαδή χρήση έμμεσης αγένειας, δείχνοντας με έμεσο τρόπο προσβολή προς τους δημοσιογράφους.

"Μηπως είχε περίοδο η τρανς και είχε νεύρα;;;"

Είναι πασιφανής η σαρκαστική και έντονα προσβλητική διάθεση του χρήστη. Υπονοεί ότι το τρανς άτομο δεν είναι "πραγματική γυναίκα", αναπαράγοντας στερεότυπα και προκαταλήψεις για την ταυτότητα φύλου. Η αναφορά στην "περίοδο" είναι ειρωνική και δείχνει πλήρη έλλειψη σεβασμού προς τη φύση της τρανς ταυτότητας, στοχεύοντας να μειώσει το άτομο με βάση την έμφυλη ταυτότητά του. Το σχόλιο αντικατοπτρίζει τρανσφοβία ενώ παράλληλα δείχνει και διάθεση υποτίμησης ως προς τις θηλυκότητες και την γυναικεία φύση. Η χρήση ειρωνείας με σκοπό την περιθωριοποίηση του ατόμου αποτελεί χαρακτηριστικό παράδειγμα της αρνητικής αγένειας.

"Μα ο άνθρωπος δεν άντεξε με το θράσος της ανωμαλίας. Οι ανώμαλοι αν δεν διορθώνονται, να κρύβονται. Είναι συχαμερο να τους αντικρίζουμε."

Αυτό το σχόλιο είναι ανοιχτά τρανσφοβικό και γεμάτο μισαλλοδοξία. Η φράση "το θράσος της ανωμαλίας" δείχνει ότι ο σχολιαστής θεωρεί τις τρανς ταυτότητες "ανωμαλίες" που έχουν το θράσος να υπάρχουν ή να διεκδικούν ορατότητα. Η πρόταση "να κρύβονται" αποκαλύπτει μια βαθιά επιθυμία αποκλεισμού και περιθωριοποίησης αυτών των ατόμων από τη δημόσια σφαίρα, ενώ παράλληλα είναι και άμεση εκτέλεση αγένειας. Το σχόλιο αποπνέει έντονο μίσος και αγανάκτηση, ενώ η χρήση λέξεων όπως "συχαμερό" ενισχύει τη ρητορική του αποκλεισμού. Το περιεχόμενο είναι εξαιρετικά προσβλητικό και υποδηλώνει έλλειψη κατανόησης ή αποδοχής της διαφορετικότητας.

"Δημοσιογραφικά υπαλληλάκια..."

Το σχόλιο αυτό είναι σύντομο, αλλά εξίσου δηκτικό. Ο όρος "υπαλληλάκια" χρησιμοποιείται υποτιμητικά για να υποδείξει ότι οι δημοσιογράφοι δεν λειτουργούν ανεξάρτητα, αλλά εξυπηρετούν συμφέροντα, πιθανόν μεροληπτικά. Υπονοείται ότι δεν υπάρχει αμεροληψία στην κάλυψη του περιστατικού και ότι οι δημοσιογράφοι

αναπαράγουν μια συγκεκριμένη αφήγηση χωρίς έλεγχο ή ανάλυση. Παρόλο που το σχόλιο δεν προσδιορίζει ποια ακριβώς αφήγηση κατηγορεί, η γενική αποδοκιμασία προς τη δημοσιογραφία είναι εμφανής. Ο τόνος είναι υποτιμητικός και σαρκαστικός, γεγονός που κατατάσσει το σχόλιο στην 2^η κατηγορία του Culper, την θετική αγένεια. Προφανώς θεωρεί την υπερασπιστική γραμμή προς το θύμα άδικη, ίσως και να θίγεται από αυτή.

"έλεος τόσα γίνονται αυτό τον πείραξε ελεοοοοοοος"

Ο σχολιαστής εδώ υποβαθμίζει τη σοβαρότητα του περιστατικού, θεωρώντας ότι υπάρχουν άλλα, πιο σημαντικά ζητήματα που θα έπρεπε να τραβήξουν την προσοχή. Όπως και στο παραπάνω σχόλιο ο χρήστης έχει στοιχεία θετικής αγένειας στον λόγο του. Η επανάληψη του "ελεοοοοοος" προσθέτει έναν σαρκαστικό τόνο και δείχνει ότι ο χρήστης θεωρεί υπερβολική την ενασχόληση με αυτό το περιστατικό. Ενδεχομένως να αισθάνεται ότι η κάλυψη ή η αντίδραση είναι δυσανάλογη σε σχέση με τη σημασία του γεγονότος.

"Ρε παιδιά αυτοί οι άνθρωποι είναι εγκλωβισμένοι ψυχολογικά κ νοητικά στο.....δεν ξέρω τί μου γίνεται.... είναι κρίμα.....μην τους χτυπάτε κιόλας....ας αποδεχτούμε ότι ζούμε την εποχή του παραλόγου....."

Ο χρήστης φαίνεται να προσπαθεί να εκφράσει μια κάποια κατανόηση, αλλά το κάνει με έναν τρόπο που υπονομεύει τη σοβαρότητα της κατάστασης. Η φράση "είναι εγκλωβισμένοι ψυχολογικά και νοητικά" αναπαράγει τη λανθασμένη αντίληψη ότι οι τρανς ταυτότητες αποτελούν κάποιο είδος ψυχολογικής ή νοητικής "διαταραχής", απόψεις που η ιατρική κοινότητα τις έχει απορρύνει. Ενώ το "είναι κρίμα" μπορεί να υποδηλώνει οίκτο, το σχόλιο παραμένει ελαφρώς υποτιμητικό και δεν καταφέρνει να δείξει πραγματική κατανόηση ή και αποδοχή. Η αναφορά στην "εποχή του παραλόγου" δείχνει δυσφορία απέναντι στις κοινωνικές αλλαγές, χωρίς όμως να εκφράζει ανοιχτή εχθρότητα, είναι πιθανό να του φαίνεται παράλογη και η βία.

"Δεν μας απασχολεί αν είναι τρανς, μπαρνς ή εξωγήινος ο τρανς, το θέμα είναι γιατί τσακώθηκαν. Ο ταξιτζής καλά έκανε και αμύνθηκε αφού πρώτος ο κιτρινομπλουζάκιος πάει

να του επιτεθεί και ποιος ξέρει τι θα γινόταν αν έπεφτε κάτω ο ταξιτζής και ήταν από πάνω τους 2 άντρες ξέρω γω. Πολλά γίνονται την νύχτα και ο ταξιτζής ήξερε τι έκανε."

Σ' αυτό το σημείο παρατηρούμε τον σχολιαστή να επικεντρώνεται στη δικαιολόγηση της βίας, υποστηρίζοντας πως ο ταξιτζής "καλά έκανε και αμύνθηκε". Αν και δηλώνεται πως η ταυτότητα φύλου δεν έχει σημασία, ο τρόπος με τον οποίο περιγράφεται το περιστατικό υποδηλώνει μεροληψία υπέρ του ταξιτζή, ενώ γίνεται υποθέσεις για τις προθέσεις και τις ενέργειες των άλλων. Φράσεις όπως "ποιος ξέρει τι θα γινόταν" δημιουργούν έναν υποθετικό φόβο, ενώ η αναφορά σε "πολλά γίνονται τη νύχτα" ενισχύει την αίσθηση απειλής. Η υπόνοια που δημιουργείται είναι χαρακτηριστικό πάραδειγμα έμμεσης αγένειας, καθώς συνδέει αυτά που μπορεί να πάθει κάποιος που εργάζεται νύχτα, με μια επίθεση που προκλήθηκε από τον ίδιο τον εργαζόμενο. Συνολικά, το σχόλιο ελαχιστοποιεί τις ευθύνες του ταξιτζή και νομιμοποιεί τη βία ως προληπτική αντίδραση, ενώ ταυτόχρονα δεν αναγνωρίζει την ταυτότητα της γυναίκας από την στιγμή που αναφέρει «...2 άντρες...».

"ο τραβεστι δεν πλήρωσε την κουρσα και ο γκομενος της χτυπησε τον αλλοδαπο ταξιτζη"

Εδώ χρησιμοποιείται υποτιμητική γλώσσα, με τον όρο "τραβεστί", ο οποίος είναι απαξιωτικός. Το σχόλιο παρουσιάζει ως δεδομένο ότι το τρανς άτομο δεν πλήρωσε την κούρσα, χωρίς καμία αναφορά σε στοιχεία, ενισχύοντας στερεότυπα περί παραβατικότητας. Επιπλέον, η εστίαση στον "γκόμενό της" και στη βία προς τον ταξιτζή προάγει μια αφήγηση που ενοχοποιεί αποκλειστικά τους άλλους, αγνοώντας πιθανές εναλλακτικές εξηγήσεις ή την πολυπλοκότητα της κατάστασης. Άρα καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως ο συντάκτης έχει έντονα τα στοιχεία της αρνητικής αγένειας στον λόγο του.

"Αφού διάβασα και είδα σε πολλές ιστοσελίδες την συγκεκριμένη είδηση... Έλληνες ΛΟΑΤΚΙ, επιτέθηκαν σε αλλοδαπό ταξιτζή με ρατσιστικά κίνητρα. Τους σάπισε στο ξύλο. (Ο αληθινός τίτλος)"

Είναι άξιο απορίας το ότι παρουσιάζεται μια παραπλανητική αφήγηση, υποστηρίζοντας ότι η επίθεση έγινε από το τρανς άτομο και τον σύντροφό του προς τον ταξιτζή με

"ρατσιστικά κίνητρα". Η φράση "τους σάπισε στο ξύλο" υποδηλώνει αποδοχή και ικανοποίηση για την πράξη βίας, σαν να το ευχαριστήθηκε στο άκουσμά του, σαν να το άξιζαν τα θύματα και νιώθει μία κάποια δικαίωση από αυτό για την τελική έκβαση ενώ η χρήση του όρου "αληθινός τίτλος" δίνει την εντύπωση μιας υποτιθέμενης "αποκάλυψης" της αλήθειας, παραβλέποντας την ανάγκη για τεκμηριωμένες πληροφορίες.

"βρε πως τους πετσοκοψες έτσι!!!!!"

Η χρήση της λέξης "πετσοκόψες" είναι υποτιμητική και χλευαστική, υποδηλώνοντας ευχαρίστηση για την άσκηση βίας. Το σχόλιο δεν προσφέρει καμία ανάλυση ή στοιχείο για το περιστατικό, εστιάζοντας μόνο στο να ενισχύσει μια αφήγηση που υποστηρίζει τη χρήση βίας ως μέσο δικαίωσης.

"Χα0000000οςζςζςζς"

Χωρίς συγκεκριμένο περιεχόμενο, αναδύεται εντόνως η αδιαφορία και η έλλειψη σοβαρότητας απέναντι σε ένα περιστατικό βίας, ωστόσο δεν είναι ξεκάθαρη η θέση του. Αν δηλαδή ο χρήστης θεωρεί χάος την επίθεση ή τις αντιδράσεις των άλλων χρηστών. Ωστόσο, το χιουμοριστικό ύφος υποβαθμίζει τη σοβαρότητα της κατάστασης και, μέσω της έμμεσης γελοιοποίησης, αρνείται να λάβει υπόψη τις συνέπειες για τα εμπλεκόμενα άτομα.

Στα δύο παραπάνω σχόλια υπάρχει έντονα το ειρωνικό στοιχείο με ξεκάθαρο τρόπο, άρα και τα δύο αποτελούν εκφράσεις που ανήκουν στην αρνητική αγένεια, ενώ παράλληλα θα μπορούσαν να ανήκουν και στην άμεση εκτέλεση αγένειας.

"Εγώ πάλι είδα δύο άτομα να φωνάζουν έντονα (προφανώς τον έβριζαν) σε ένα τρίτο άτομο, αυτά τα δύο άτομα να σηκώνουν χέρι πρώτοι στο τρίτο άτομο κι αυτ... Διαβάστε περισσότερα"

Ο χρήστης επιλέγει να βασίζεται σε μια προσωπική αφήγηση του περιστατικού, παρουσιάζοντας το ταξιτζή ως θύμα που αντέδρασε σε επίθεση. Η χρήση της λέξης "προφανώς" για τη φραστική επίθεση δείχνει υπόθεση και όχι επιβεβαιωμένη πληροφορία.

Η εστίαση στην αρχική επίθεση από τα άλλα δύο άτομα προσπαθεί να δικαιολογήσει τη βία, δημιουργώντας μια αφήγηση αυτοάμυνας για τον ταξιτζή.

"Όλα καλά αλα θα μας πιτε τη προηγιθικε κατι του κανανε"

Το σχόλιο υιοθετεί έναν πιο ουδέτερο τόνο, εκφράζοντας απορία για τα γεγονότα που οδήγησαν στη σύγκρουση. Ωστόσο, η φράση "κάτι του κάνανε" υπονοεί ότι η βία ήταν αποτέλεσμα κάποιας πρόκλησης από την πλευρά του τρανς ατόμου ή του συντρόφου του, υποδηλώνοντας προκατάληψη και την ανάγκη να βρεθεί δικαιολογία για την πράξη του ταξιτζή. Η υπονόμηση του περιστατικού γίνεται με τρόπο που στους υπόλοιπους χρήστες τους δημιουργεί την εικόνα πως όντως κάτι προηγήθηκε, που είναι στιχείο έμμεσης αγένειας.

"Ο τύπος με το μπλε πουκάμισο δεν θέλει να δεχθεί ότι υπάρχει κίνητρο ρατσισμού πισο από την αντίδραση του οδηγού ταξί."

Ο σχολιαστής υποδεικνύει την άρνηση αποδοχής του ρατσιστικού κινήτρου πίσω από την επίθεση του οδηγού ταξί. Εδώ, ο χρήστης εκφράζει τη δυσαρέσκεια του για την άρνηση της αναγνώρισης ενός υποκείμενου κοινωνικού προβλήματος, το οποίο σε αυτή την περίπτωση είναι ο ρατσισμός ή η τρανσφοβία. Επικεντρώνεται στην υποκειμενικότητα της αντίληψης του άλλου, υποστηρίζοντας ότι η άρνηση να αποδεχτεί κάποιος την ύπαρξη προκατάληψης αποδυναμώνει την προσπάθεια καταπολέμησης των διακρίσεων. Αυτή η θέση μπορεί να ερμηνευτεί ως μια προσπάθεια να μεταφερθεί η ευθύνη στην κοινωνική πραγματικότητα, αμφισβητώντας την ηθική στάση του ατόμου που αρνείται την ύπαρξη προκαταλήψεων.

Η γλωσσική χρήση στον χαρακτηρισμό «ο τύπος με το μπλε πουκάμισο» παραπέμπει σε μια εξειδικευμένη ταυτοποίηση του άλλου, που καθιστά την αντίθεση πιο προσωπική και συγκεκριμένη. Εδώ, ο χρήστης χρησιμοποιεί έναν απλό, καθημερινό τόνο για να αναδείξει τη συναισθηματική απόσταση του άλλου από το φαινόμενο της προκατάληψης και της βίας, γεγονός που ενισχύει την κριτική του στάση. Αυτή η γραφή λειτουργεί καταλυτικά στη δημιουργία αντιπαραθέσεων, υπογραμμίζοντας την ασυμφωνία στην κοινωνική αντίληψη.

"Ψευδείς ειδήσεις"

Εξαιρετικά επικριτικό σχόλιο, χωρίς όμως να διευκρινίζει ποιο μέρος της είδησης θεωρεί ψευδές. Η έλλειψη επιχειρημάτων ή αναφορών μειώνει την αξιοπιστία του σχολιαστή και λειτουργεί περισσότερο ως απόρριψη παρά ως ανάλυση.

"Πολύ φοβάμαι πως όλη αυτή η υπερπροβολή και υπερεκθεση των λοατκι θα γεννήσει κι άλλα τέτοια περιστατικά. Φοβάμαι μήπως κλάψουν μανούλες."

Εδώ υποδηλώνεται φόβος ότι η αυξημένη προβολή της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας προκαλεί κοινωνικές εντάσεις. Αν και ο σχολιαστής εκφράζει ανησυχία, ο τρόπος που συνδέει την "υπερπροβολή" με τη βία είναι προβληματικός, καθώς μεταθέτει έμμεσα την ευθύνη για τέτοιες καταστάσεις στα ίδια τα θύματα.

"Ρατσιστικό κίνητρο λέει ο άλλος!!!! Σύνελθε ανόητε, κάτι έχει συμβεί, δεν αποφάσισε ξαφνικά ο ταρίφας να τους δέρνει. Αν ήταν Ρατσιστής δεν θα τους έβαζε καν στο ταξί."

Όπως είδαμε και σε άλλα σχόλια ο χρήστης απορρίπτει την πιθανότητα ρατσιστικού κινήτρου, υποστηρίζοντας ότι ο ταξιτζής δεν θα δεχόταν αρχικά τους επιβάτες αν ήταν ρατσιστής. Ωστόσο, η λογική αυτή αγνοεί το γεγονός ότι οι προκαταλήψεις μπορεί να ενεργοποιηθούν κατά τη διάρκεια μιας αλληλεπίδρασης και δεν εξηγεί τη χρήση βίας. Ο τόνος είναι ειρωνικός και εριστικός και εκδηλώνεται και με τη χρήση σημείων στίξης όπως τα πολλά θαυμαστικά, χαρακτηριστικά που υπάρχουν στην αγένεια. Επιτίθεται άμεσα λεκτικά σε β πρόσωπο προστάζοντας τον ομιλητή να συνέλθει, συνοδευόμενη προσταγή από υποτιμητικό χαρακτηρισμό.

"Φυσικά και πρέπει να τιμωρηθεί παραδειγματικά απο την στιγμή που ασκησε βία και ποσο μαλλον σε ενα άτομο που πηγε να τους χωρίσει και στη συνέχεια στο τράνς άτομο. και εγω με την γιαγιά μου να ήμουν πάλι θα μας έδερνε..."

Το σχόλιο παρουσιάζει μια διττή γλωσσική λειτουργία: από τη μία διατυπώνει μια ηθική καταδίκη της βίας, ενώ από την άλλη εμπεριέχει έναν λανθάνοντα υποβιβασμό του

θύματος, υπονοώντας ότι η βία είναι τόσο τυχαία που θα μπορούσε να ασκηθεί και εναντίον οποιουδήποτε. Η χρήση της λέξης "παραδειγματικά" υποδεικνύει απαίτηση για αυστηρή τιμωρία, κάτι που εντάσσεται στη ρητορική της ευγένειας μέσω της επίκλησης δικαιοσύνης. Ωστόσο, η χρήση προσωπικής εμπειρίας ("και εγώ με τη γιαγιά μου...") λειτουργεί ως στρατηγική οικειοποίησης του λόγου, επιτρέποντας στον ομιλητή να προσδώσει κύρος και συναισθηματική βαρύτητα στην επιχειρηματολογία του. Η αναφορά στο "τρανς άτομο" δείχνει αποδοχή της ταυτότητας φύλου, αλλά η μη χρησιμοποίηση όρων όπως "γυναίκα" υποδηλώνει ίσως υποσυνείδητη αποστασιοποίηση.

"Έτσι απλα τους πλακωσε στο ξυλο;;; Δε νομίζω κατι του εκαναν σίγουρα....."

Για ακόμη μία φορά η διατύπωση περιέχει λογική αμφισβήτηση και έμμεση δικαιολόγηση της βίας μέσω της προϋπόθεσης πρόκλησης ("κάτι του έκαναν σίγουρα") και της προβολής υπαιτιότητας στο θύμα, κάτι που αποτελεί χαρακτηριστικό ρητορικής μίσους. Η λογική αυτή δικαιολογεί τη βία υπό συνθήκες, εδραιώνοντας μια κουλτούρα ανοχής σε τέτοιες συμπεριφορές. Αυτό το σχόλιο αναδεικνύει τη διάχυτη καχυποψία απέναντι στα θύματα και τη χρήση του *ad hominem* συλλογισμού για να ενισχυθεί η αμφισβήτηση, κάτι που ευθυγραμμίζεται με τη ρητορική της αγένειας και συγκεκριμένα της θετικής αγένειας. Το σχόλιο λειτουργεί ως προσπάθεια «μετατόπισης της ενοχής» (*guilt shift*), η οποία ενισχύει την ήδη υπάρχουσα τρανσφοβία, επαναλαμβάνοντας τη λογική της αμφισβήτησης της εμπειρίας του θύματος.

"Γιατί γελάτε έναν άνθρωπο ξυλοκοπουν δεν είναι αστείο ούτε για γέλια ΝΤΡΟΠΗ"

Το σχόλιο αυτό εισάγει την έννοια της γλωσσικής ευγένειας μέσω της επίκλησης του ανθρωπισμού, εκπροσωπεί έναν λόγο που προσπαθεί να αποδομήσει την κανονικοποίηση της βίας. Επικεντρώνεται στην ανθρώπινη διάσταση του θύματος και απορρίπτει τη χιουμοριστική απόδοση της επίθεσης. Η λέξη «ντροπή» λειτουργεί ως έντονη καταδίκη και ενισχύει το ηθικό φορτίο του μηνύματος, αποδίδοντας ευθύνη στο κοινό που γελά. Η χρήση ερωτηματικής πρότασης ("Γιατί γελάτε;") υπογραμμίζει τη δυσφορία και το σοκ απέναντι στη βία, ενώ η τελική πρόταση "Ντροπή" αποτελεί ηθική επίπληξη. Το σχόλιο

λειτουργεί ως προσπάθεια αποδόμησης της τρανσφοβικής ρητορικής προτάσσοντας μία φωνή λογικής.

"-(χρήστης 1) Ελα κατι θα του έκαναν δεν μπορεί χωρίς λόγο να έγινε αυτο

- (χρήστης 2) Anoite

- (χρήστης 3) Σκάσε"

Η υπόθεση αιτιότητας δικαιολογεί έμμεσα τη βία, αντικατοπτρίζοντας την πολιτισμική διάσταση της victim-blaming ρητορικής. Η χρήση της λέξης "κάτι" υποδηλώνει την τάση υποβιβασμού της σοβαρότητας του περιστατικού. Έπειτα η χρήση ενός μονολεκτικού σχολίου που χαρακτηρίζει τον προηγούμενο χρήστη ως "ανόητο" συνιστά μορφή γλωσσικής αγένειας όμως αντικρούεται με τον σκοπό και το ρόλο αυτής καθώς επιχειρείται προς υπεράσπιση όσων προσβάλλει το σχόλιο του προηγούμενου χρήστη. Ο επόμενος χρήστης επιτίθεται άμεσα και ευθέως στον δεύτερο χρήστη διατάσσοντάς τον να σκάσει. Το σχόλιο δεν προσφέρει κανένα επιχείρημα και εξυπηρετεί μόνο τη διακοπή του διαλόγου.

Και σε αυτόν τον διάλογο υπάρχει ένας χρήστης που υπονοεί πως έγινε κάτι που προκάλεσε την βία, γίνεται με έμμεσο τρόπο, οπότε και εδώ έχουμε έμμεση αγένεια. Ο τρίτος χρήστης μονολεκτικά προστάζει σε κάποιον από τους παραπάνω χρήστες να "σκάσει", αυτή η εντολή είναι χαρακτηριστικό παράδειγμα άμεσης εκτέλεσης.

"-Δεν πάμε καθόλου καλά, σε μεγάλη κρίση η κοινωνία μας. Αυτός ο άνθρωπος έκανε τον ταξιτζή,για νονός της νύχτας κάνει.

-Pesta"

Το σχόλιο υποδηλώνει την αγανάκτηση του χρήστη για την ηθική και κοινωνική κατάπτωση. Ο χαρακτηρισμός "νονός της νύχτας" υπονοεί ότι η συμπεριφορά του ταξιτζή παραπέμπει σε εγκληματική δράση, αποδίδοντάς του σκοτεινές προθέσεις και έλλειψη επαγγελματισμού. Εδώ βλέπουμε μια γενικότερη κοινωνική κριτική που ξεφεύγει από την ατομική πράξη και εστιάζει στην ευρύτερη κοινωνική κατάσταση. Ενώ η σύντομη και επιδοκιμαστική απάντηση στο προηγούμενο σχόλιο ο χρήστης επικροτεί την άποψη για

την κοινωνική κρίση και τη συμπεριφορά του ταξιτζή, ενισχύοντας την καταδίκη της πράξης.

"Ο λόγος ήταν ο σεξουαλικός προσδιορισμός του τρανς ατόμου!!! Ομοφοβικός!"

Βλέπουμε το άτομο να εστιάζει στο βασικό κίνητρο της επίθεσης, που ο χρήστης πιστεύει ότι ήταν η ομοφοβία. Η χρήση του όρου "σεξουαλικός προσδιορισμός" φανερώνει επίγνωση των ζητημάτων ταυτότητας φύλου, ενώ η τελική καταδίκη ως "ομοφοβικός" δείχνει ξεκάθαρη τοποθέτηση ενάντια στις προκαταλήψεις που οδήγησαν στο περιστατικό.

"Γυναίκα;"

Σύντομο σχόλιο που υποδηλώνει αμφισβήτηση της ταυτότητας φύλου του τρανς ατόμου, καθιστά σαφές ότι ο χρήστης πιθανώς αρνείται να αναγνωρίσει τη θηλυκή ταυτότητα του ατόμου, κάτι που αποτελεί συχνή μορφή μικροεπιθετικής συμπεριφοράς προς τρανς άτομα.

"Θύμα είναι ο φίλος της τελικά..είναι καλά ο άνθρωπος; ;; το καθίκι ο ταξιτζής; ;τον έπιασαν; ;;"

Ο σχολιαστής αλλάζει λίγο την οπτική γωνία και δείχνει ενδιαφέρον για την υγεία του συντρόφου του τρανς ατόμου, παράλληλα με την αγανάκτηση για την πράξη του ταξιτζή. Η χρήση αρνητικού χαρακτηρισμού ("το καθίκι") δείχνει ξεκάθαρη καταδίκη της βίας.

"Re Paidia einai krima an tous xtypise gia kati poly sovato pou kai pali den xreiazetai Ayto pou egine."

O kathenas an einai antras an einai gynaika an einai metanastis an einai oudetero filo prepei na toys sevomaste... Olos o kosmos vriskete se Mia yperentasi apo mikra Paidia mexri ilikiwmenous to vlepoume kathimerina.. O poy mporoume na eimaste ligo egratis

kai as min mas aresei... O sevasmos ston synathtwpo.. Einai panta ygeia gia olo ton kosmo... Min to ksexname..."

Ο χρήστης προσπαθεί να αποφορτίσει την ένταση του περιστατικού και να υπενθυμίσει την αξία του σεβασμού στον συνάνθρωπο. Σε επίπεδο ευγένειας και αγένειας (politeness theory), το σχόλιο επιδιώκει τη θετική ευγένεια, καθώς εστιάζει στις ανθρώπινες σχέσεις και στην κοινή ανάγκη για σεβασμό. Η χρήση παραδειγμάτων όπως "άντρας", "γυναίκα", "μετανάστης", "ουδέτερο φύλο" αποτυπώνει την πρόθεση του συντάκτη να συμπεριλάβει όλες τις ταυτότητες, προβάλλοντας έτσι έναν αντι-τρανσφοβικό λόγο. Παράλληλα, η αναφορά στην "υπερένταση" λειτουργεί ως κοινωνικό σχόλιο, αποδίδοντας τη βία σε συλλογικά αίτια, αποφεύγοντας όμως την ευθύνη προς συγκεκριμένους φορείς. Σύμφωνα με τα κριτήρια του Culperer, λείπουν στοιχεία αγένειας, ενώ υπάρχει μια προτροπή για αυτοσυγκράτηση που προάγει την κοινωνική συνοχή.

"Το τι έγινε μέσα στο ταξί το ξέρεις ρε πουστακι"

Εδώ παρατηρείται ευθεία επίθεση που συνιστά πράξη ρητορικής μίσους. Η χρήση του όρου «πουστακι» αποτελεί μειωτικό χαρακτηρισμό, στοχεύοντας να μειώσει την αξιοπρέπεια του θύματος και να ενισχύσει τις ήδη υπάρχουσες προκαταλήψεις απέναντί του. Σύμφωνα με το μοντέλο του Culperer για την αγένεια, το σχόλιο αυτό εμπίπτει στην κατηγορία της «ευθείας απειλής» προς το θετικό πρόσωπο (positive face) του θύματος, ενώ συγχρόνως αποτελεί παραβίαση και του αρνητικού προσώπου του, καθώς προσβάλλει την προσωπική του ελευθερία να ζει χωρίς να δέχεται προσβολές για την ταυτότητά του.

Η χρήση της ερώτησης λειτουργεί παραπλανητικά, καθώς υπονοεί πως το θύμα ευθύνεται για τη βία που υπέστη, ενισχύοντας τις ανισότητες και διαιωνίζοντας τα στερεότυπα κατά της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Στα συμφραζόμενα της ΚΑΛ, το σχόλιο αυτό εκφράζει ένα ηγεμονικό ιδεολογικό πλαίσιο που επιχειρεί να επιβάλει τον αποκλεισμό της διαφορετικότητας.

"Γιατί δεν λέτε ότι είναι Πακιστανός ο ταξιτζής??"

Το σχόλιο μετατοπίζει τη συζήτηση από τη φύση της βίας στο ζήτημα της εθνικότητας, υποδηλώνοντας μια ξενοφοβική στάση. Η ερώτηση ενισχύει την προκατάληψη ότι οι

αλλοδαποί διαπράττουν περισσότερες επιθέσεις, εστιάζοντας στην εθνική ταυτότητα του δράστη αντί στην πράξη του. Με βάση την ΚΑΛ, το σχόλιο αναπαράγει ρατσιστικές αφηγήσεις που συνδέουν την ετερότητα με την εγκληματικότητα.

"-Μολις πετυχουν εσας στο δρομο μα δειτε μισος. Αλλα δεν κυκλοφορείτε σε λαικες συνοικιες.

-Ντροπή σου ρε"

Εδώ αντιλαμβανόμαστε την άμεση επίθεση σε όσους καταδίκασαν τη βίαιη πράξη συσχετίζοντας μάλιστα το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των υπερασπιστών του θύματος με υποτιθέμενη αποκοπή τους από τα πραγματικά προβλήματα της κοινωνίας λες και οι μεν τάσσονται εχθρικά κατά των δε, κι έτσι αναπαράγουν και λάθος πρότυπα. Φυσικά ο συνομιλητής εκφράζει την απέχθεια του προς τη διάθεση του πρώτου.

"Ελλαδισταν 2024"

Το σχόλιο συνοψίζει με σαρκασμό την αντίληψη του χρήστη για την ελληνική κοινωνία ως μια χώρα σε παρακμή. Η ίδια χρήση του όρου "Ελλαδιστάν" εμπεριέχει ρατσιστική και υποτιμητική χροιά προς άλλη μεν κατεύθυνση, συγκρίνοντας την Ελλάδα με χώρες που θεωρούνται υπανάπτυκτες. Σε γλωσσικό επίπεδο, πρόκειται για μια μορφή πολιτικής κριτικής που, όμως, αποδεχόμενη τη φύση της βίας ως τρανσφοβική.

"Μηπως τελικά τα αίματα της τρανς ήταν αίματα περιόδου ;;;;;"

Γίνεται ξεκάθαρη η ενσωμάτωση χυδαία; ειρωνείας που αμφισβητεί την ταυτότητα φύλου του θύματος και την αυθεντικότητα της επίθεσης. Η αναφορά στην "περίοδο" επιχειρεί να υποβαθμίσει το φύλο του θύματος, απορρίπτοντας την τρανς ταυτότητά του. Είναι τραγικά και χυδαία η ειρωνία και ο παραλληλισμός του αίματος απέκτησε το θύμα από την απάνθρωπη επίθεση με το αίμα της περιόδου μίας γυναίκας υπονοώντας πως τα τρανς άτομα προσπαθούν πείσουν για κάτι που στην πραγματικότητα δεν είναι, πρόκειται για μία σκέψη του στυλ "μήπως έχεις και περίοδο; είσαι τόσο γυναίκα". Σύμφωνα με την

CDA, η ειρωνεία εδώ υπονομεύει τη σοβαρότητα του περιστατικού και ενισχύει τις κοινωνικές προκαταλήψεις.

"Κάντε μία ερώτηση στο ζευγαράκι τι πράξεις κάνανε στο πίσω κάθισμα του ταξί, μήπως χαϊδεύω Ντούσαν και πήγα να κάνω στοματικό έρωτα"

Η αναφορά σε «πράξεις» στο πίσω κάθισμα του ταξί αναπαράγει στερεότυπα σχετικά με την υπερσεξουαλικότητα των τρανς ατόμων και προσπαθεί να απονομιμοποιήσει την καταγγελία βίας, εστιάζοντας σε υποθετικές ιδιωτικές πράξεις. Ο λόγος εμπεριέχει στοιχεία γλωσσικής αγένειας και ρητορικής μίσους, καθώς επιδιώκει την ηθική εξουθένωση του θύματος. Εδώ, ο συγγραφέας του σχολίου χρησιμοποιεί ειρωνεία και υπονοούμενα για να γελοιοποιήσει την κατάσταση, προβάλλοντας έναν βαθύ κοινωνικό στιγματισμό προς τη διαφορετικότητα, ενώ παράλληλα μεταφέρει τη συζήτηση από την πράξη βίας στον φερόμενο ιδιωτικό βίο, υπονομεύοντας την ανθρώπινη αξιοπρέπεια.

"Δεν υπάρχει έλεος Απάνθρωπο το πληρώνουν Όλοι αυτοί μια μέρα Κ δεν θα αργήσει"

Το σχόλιο παρουσιάζει έναν τόνο οργής και μοιάζει να υιοθετεί έναν ηθικολογικό λόγο που αποδίδει ευθύνες σε συλλογικό επίπεδο. Παρότι φαινομενικά καταδικάζει την πράξη, η φράση «το πληρώνουν όλοι αυτοί» υποδηλώνει μία αποστασιοποίηση από το πραγματικό πρόβλημα και έναν δυνητικό απολογητισμό. Ο λόγος με τη χρήση γενικεύσεων («όλοι αυτοί») παραπέμπει σε ένα είδος καρμικής δικαιοσύνης που εστιάζει στην εκδίκηση και όχι στην επίλυση κοινωνικών ζητημάτων ή την υποστήριξη του θύματος.

"Δυο άντρες που ερχονταν απο παρτι μεταμφιεσμενων, χτυπησαν αλλοδαπο ταξιτζη"

Η επιλογή της περιγραφής «δύο άντρες που ερχόνταν από πάρτι μεταμφιεσμένων» καταδεικνύει μία προσπάθεια υποβάθμισης της τρανς ταυτότητας, αρνούμενη να αναγνωρίσει την αυτοπροσδιοριζόμενη φύση των ατόμων. Το σχόλιο επανεστιάζει την προσοχή του αναγνώστη στη διαφοροποίηση του θύματος από τον «κανονικό» πληθυσμό, παρουσιάζοντας τη διαφορετικότητα ως αποκριάτικη μεταμφίεση. Παράλληλα, η χρήση

του όρου «αλλοδαπός ταξιτζής» αναδεικνύει μία υποβόσκουσα υποτίμηση που όμως θέλει να προκαλέσει συμπόνια προς αυτόν, του στυλ “και αλλοδαπός και χτυπημένος”

"- (χρηστής 1) Στενοχωρήθηκα τώρα

- (χρηστής 2) ε ναι εσυ στεναχωριεσαι μονο για τον Κλασιδιαρη και τον Μιχαλοβλαχο

- (χρηστής 3) Άστα να πάνε δεν θα φάω το μεσημέρι"

Η διάδραση των χρηστών αναδεικνύει την ειρωνεία και τον σαρκασμό ως εργαλεία έκφρασης, τα οποία μπορούν να αποστασιοποιήσουν τον αναγνώστη από τη σοβαρότητα της κατάστασης. Ο χρήστης 2 αξιοποιεί πολιτικές αναφορές για να κατηγορήσει τον χρήστη 1 για επιλεκτική ευαισθησία, εμπλέκοντας το συμβάν σε μια πολιτική αντιπαράθεση. Ο χρήστης 3 υποβαθμίζει πλήρως το περιστατικό, επιστρατεύοντας έναν αυτοσαρκαστικό τόνο («δεν θα φάω το μεσημέρι») που εξανεμίζει κάθε αίσθηση συμπάθειας ή σοβαρότητας απέναντι στα θύματα.

*“Kai poli kala tis ekane o tarifas, tetoia na ginode poio taktika!” □ Καλά.τους.εκανε
χαχαχαχαχα*

-δεν είναι αστειο.

-sobara sopa re"

Το πρώτο σχόλιο επιδοκιμάζει ανοιχτά τη βία, νομιμοποιώντας την ως δίκαιη ή φυσική αντίδραση. Τα επόμενα σχόλια ενισχύουν αυτή τη στάση μέσα από σαρκασμό («χαχαχαχαχα») και περιφρόνηση προς την αντίθετη άποψη. Η ειρωνική απάντηση («σώπα, ρε») επιτίθεται στη σοβαρότητα του σχολίου που διαφωνεί, δημιουργώντας ένα τοξικό περιβάλλον που αποθαρρύνει τον διάλογο. Μέσα από αυτή τη διάδραση, διαφαίνεται η πολιτισμική κανονικοποίηση της βίας κατά της τρανς κοινότητας.

"Το ενδεχόμενο να ηρθαν σε διαπληκτισμο επειδη δεν τον πληρωναν ξερω γω το εχετε σκεφτεί; Αλλα επειδη ηταν διεμφυλικη η μια από τους 2 επιβάτες κατευθείαν να αποδώσουμε τον λογο της επίθεσης εκεί"

Σ' αυτό το σημείο επιχειρείται να υποβαθμιστεί η σημασία της τρανς ταυτότητας ως κεντρικό στοιχείο στην πράξη βίας, προτείνοντας μια εναλλακτική αιτιολόγηση που βασίζεται σε οικονομική διαφορά. Παρόλο που η εστίαση στη μη πληρωμή ενός ναύλου είναι πιθανή εξήγηση, η σύνδεση της επίθεσης με τη διεμφυλικότητα του θύματος δεν μπορεί να παραβλεφθεί, καθώς συνιστά βασικό χαρακτηριστικό της ρητορικής μίσους. Το σχόλιο προσπαθεί να αποσυνδέσει την τρανσφοβία από τη συζήτηση, αγνοώντας την ευρύτερη κοινωνική και πολιτισμική πραγματικότητα που περιβάλλει τέτοια περιστατικά.

"Τραβελι δηλαδή;"

Η χρήση του όρου "τραβέλι" αποτελεί άλλη μία ακόμα υποτιμητική αναφορά στη διεμφυλική κοινότητα, η οποία ενισχύει το στιγματισμό και την κοινωνική περιθωριοποίηση. Πρόκειται για γλωσσική πρακτική που συμβάλλει στη δαιμονοποίηση και γελοιοποίηση των τρανς ατόμων, μειώνοντας την αξία τους ως άτομα. Το σχόλιο, μονολεκτικό και χωρίς πρόσθετο πλαίσιο γι' αυτό αποτελεί παράδειγμα αρνητικής αγένειας, αποτυπώνει τον τρόπο με τον οποίο ο υποτιμητικός λόγος μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο ακύρωσης της ταυτότητας του θύματος.

" -Το τραβελι στον πανικο περασε μεσα απο την τζαμαρια χαχαχαχαχαχαχαχ

- Και εσύ σοβαρά γελάς όταν βλέπεις ανθρώπους σε πανικο; ντροπή σου απλά"

Το πρώτο σχόλιο γελοιοποιεί την κατάσταση, παρουσιάζοντας τη φυγή του θύματος ως κάτι κωμικό. Η χρήση του όρου "τραβέλι" και η εκφραστική υπερβολή ("χαχαχαχαχαχαχα") υποβαθμίζουν τη σοβαρότητα της επίθεσης και ενισχύουν τον τρανσφοβικό λόγο. Από την άλλη πλευρά, η αντίδραση του δεύτερου σχολιαστή ("Ντροπή σου απλά") προσπαθεί να φέρει τη συζήτηση πίσω στην ηθική διάσταση, αλλά η αντιπαράθεση αυτή αναδεικνύει τις διχογνωμίες εντός της κοινότητας χρηστών.

Η χρήση της λέξης τραβέλι και από τους δύο χρήστες έχει υπονομευτικό χαρακτήρα, ταυτοχρόνως περιφρονούν αλλά και θύγουν προσωπικά την τρανς γυναίκα. Έχουν δηλαδή στοιχεία και από την αρνητική αλλά και από την θετική αγένεια.

"Έντωμεταξύ τις πιο πολλές τις εφάγε ο άλλος που ήταν με την τρανς αλλά ποιος ασχολείται με τον άλλον δεν είναι τρανς να πουλάει"

Ο χρήστης επιχειρεί να κριτικάρει τη δημοσιότητα γύρω από την επίθεση, κατηγορώντας τα μέσα ή το κοινό για επιλεκτική ευαισθησία που βασίζεται στη διαφορετικότητα του θύματος, αφήνει δηλαδή την υπόνοια ότι υπάρχει διαχωρισμός ως προς τον τρόπο αναπαράστασης του περιστατικού. Εξαιτίας αυτού, ανήκει το σχόλιο στην έμμεση αγένεια. Ωστόσο, αυτή η προσέγγιση αποσυνδέει την έννοια της τρανσφοβίας από το περιστατικό, παρουσιάζοντας τη βία ως ένα γενικευμένο φαινόμενο, χωρίς να αναγνωρίζει την ιδιαίτερη ευαλωτότητα της τρανς κοινότητας σε τέτοιου είδους περιστατικά.

"Αλβανός ταξιτζής έσπασε στο ξύλο ένα τραβέλι. Εδώ είναι τα δύσκολά για τους "προοδευτικούς", ποιον από τους δύο θα υπερασπιστούν;"

Το σχόλιο συνδυάζει τρανσφοβία και ξενοφοβία, προβάλλοντας τη βία ως αντικείμενο πολιτικής αντιπαράθεσης. Ο συγγραφέας ειρωνεύεται την προοδευτική σκέψη, παρουσιάζοντας τη συζήτηση ως ένα δίλημμα μεταξύ δύο κοινωνικά περιθωριοποιημένων ομάδων. Η γλώσσα αυτή αναδεικνύει την τάση για εργαλειοποίηση των περιστατικών βίας με στόχο τη γελοιοποίηση ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αξιών.

"Καλά να πάθουν που τον σπρώχνει κιόλας η αδερφή με το κίτρινο"

Ο λόγος περιλαμβάνει ομοφοβικό και τρανσφοβικό λεξιλόγιο με τον όρο "αδερφή" να χρησιμοποιείται περιπαικτικά για να στιγματίσει την έκφραση φύλου του ατόμου, αποτελεί θετική αγένεια διότι η λέξη αδερφή, προσβάλει τις ομοφυλόφιλες και τις αμφιφυλόφιλες αρρενωπότητες. Η φράση "καλά να πάθουν" ενισχύει τη ρητορική της ενοχοποίησης του θύματος, παρουσιάζοντας τη βία ως φυσική συνέπεια ή δίκαιη τιμωρία.

"-Καλά ο άλλος ο χεσταράς ο οδηγός του απορριματοφορου, δεν μπορούσε να βάλει μια φωνή, να πατήσει μια κόρνα? Κάπως να σταματήσει την επίθεση ή έστω να βοηθήσει;

-Και γιατί να ασχοληθεί;

-Καλά βλάκας είσαι ή τον παριστάνεις;"

Τέλος, ο διάλογος μεταξύ των χρηστών καταδεικνύει την απάθεια ως στοιχείο της κοινωνικής πραγματικότητας, όπου οι παρευρισκόμενοι επιλέγουν να μην εμπλακούν σε περιστατικά βίας. Το πρώτο σχόλιο θίγει το ζήτημα της ευθύνης του μάρτυρα, ενώ η απάντηση "γιατί να ασχοληθεί;" αποτυπώνει την έλλειψη συλλογικής ευθύνης. Ο τελικός χαρακτηρισμός ("βλάκας είσαι ή τον παριστάνεις;") ενισχύει την αντιπαράθεση, χωρίς να παρέχει ουσιαστική λύση στο ζήτημα της κοινωνικής αδιαφορίας, απέχοντας από ευγενικές προτάσεις με σκοπό να του εξηγήσει γιατί κάποιος να έπρεπε να ασχοληθεί με το περιστατικό βίας. Η επιλογή να μην εκφραστεί ευγενικά αλλά και η ταυτόχρονη υπόνοια πως ο συνομιλητής του είναι βλάκας, οδηγεί στο συμπέρασμα πως το σχόλιο έχει εξήσου στοιχεία από δύο στρατηγικές του Culperet, την απόχρη από ευγενικές χειρονομίες και την θετική αγένεια.

Στο συνολό τους τα σχόλια που αναλύθηκαν και έδειχναν κατανόηση ως προς τα θύματα και έδειχναν την ανησυχία τους ως προς τα φαινόμενα βίας κατά της συγκεκριμένης μειονότητας, δεν είχαν άμεσα χαρακτηριστικά κάποιας από τις στρατηγικές αγένειας που αναλύσαμε στο πρώτο μέρος της εργασίας. Ωστόσο επαναλαμβάνεται συχνά η λέξη: «Ντροπή» στα συγκεκριμένα σχόλια. Με αυτόν τον τρόπο οι συντάκτες των σχολίων πιθανόν να προσπαθούν να έμμεσα να συμμορφώσουν όσους εκφράστηκαν με αγέννη τρόπο ως προς την τρανς γυναίκα ή που πιστεύουν πως τα θύματα της συγκεκριμένης περίπτωσης προκάλεσαν, θύγοντας τον τρόπο έκφρασης τους αλλά και των πιστεύω τους. Υπήρχαν δηλαδή και στοιχεία ευγένειας των Brown και Levinson .

Τα σχόλια που φαίνεται πως συμφωνούν με την πράξη του δράστη ή εκφράζουν την μη κατανόηση της ταυτότητας του θύματος, κατά πλειοψηφία είχαν ξακάθαρα στοιχεία των στρατηγιών του Culperet. Τα περισσότερα δηλαδή θα είχαν μέσα τους υβριστικούς χαρακτηρισμούς όπως: τραβέλι, ανώμαλα όντα κ.λπ ή θα άφηναν την υπόνοια πως τα θύματα προκάλεσαν με την συμπεριφορά τους, είτε "κάνοντας κάτι στα πίσω καθίσματα" είτε από τα χαρακτηριστικά τους που φανερώνουν τις ταυτότητες τους.

Τέλος μετά από μελέτη των σχολίων συνολικά φαίνεται να υπάρχουν έντονα τα χαρακτηριστικά από τις στρατηγικές γλωσσικές ευγένειας του Brown & Levinson (2015). Πιο συγκεκριμένα τα ελάχιστα σχόλια υποστήριξης των θυμάτων, η μη ύπαρξη αρνητικών reaction στα σχόλια που θυματοποιούν τον οδηγό καθώς και η αποφυγή των likes και των dislikes δείχνουν πως οι χρήστες προσπαθούν με αυτόν τον τρόπο να αποφύγουν την απειλητική γλωσσική πράξη.

5. Συμπεράσματα

Η ανάλυση της τρανσφοβίας στην Ελλάδα και της αναπαράστασής της στον γραπτό λόγο μας επιτρέπει να διαπιστώσουμε την έντονη σχέση μεταξύ της γλώσσας, των κοινωνικών στάσεων και της πολιτικής κουλτούρας που διαμορφώνουν τη δημόσια συζήτηση γύρω από τα τρανς άτομα. Μέσα από την κριτική ανάλυση των διαδικτυακών σχολίων και των ειδησεογραφικών άρθρων που σχετίζονται με περιστατικά βίας κατά τρανς ατόμων, καταλήγουμε στο συμπέρασμα πως η γλώσσα αποτελεί ένα μέσο μέσω του οποίου αναπαράγονται και ενισχύονται αρνητικά στερεότυπα και προκαταλήψεις.

Επιβεβαιώνονται τα θεωρητικά στοιχεία του θεωρητικού μέρους, πιο συγκεκριμένα φαίνεται πως και στα άρθρα που κάλυψαν με δημοσιογραφικό τρόπο το συμβάν είχαν στοιχεία της ΚΑΛ και της ευγένειας στον λόγο, ενώ και τα σχόλια των χρηστών είχαν στοιχεία της ΚΑΛ και των στρατηγικές αγένειας. Η εμφανής χρήση ρητορικής μίσους και γλωσσικών στρατηγικών που επιδιώκουν να υποτιμήσουν ή να περιθωριοποιήσουν τα τρανς άτομα, αποτυπώνει την κοινωνική αντίθεση που υφίστανται αυτά τα άτομα, δημιουργώντας ένα κλίμα βίας και στιγματισμού.

Η γλώσσα της τρανσφοβίας συχνά επηρεάζεται από την κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα, με παραδοσιακές αξίες και συντηρητικές αντιλήψεις να ενισχύουν τη διάκριση σε βάρος των τρανς ατόμων. Αυτές οι αντιλήψεις συνήθως εκφράζονται μέσω προσβλητικών χαρακτηρισμών και της άρνησης αναγνώρισης των δικαιωμάτων και της ταυτότητας των τρανς ατόμων. Στο διαδίκτυο, ειδικά, η ανωνυμία που παρέχουν οι πλατφόρμες ενισχύει τη διάδοση αυτών των απόψεων, με την έλλειψη άμεσης κοινωνικής αντίδρασης να επιτρέπει την ανάπτυξη και εξάπλωσή τους (Θεοφιλόπουλος- Σπίνου, 2015). Η ψηφιακή επικοινωνία, λοιπόν, λειτουργεί συχνά ως εκκολαπτήρας ρητορικής μίσους και κοινωνικού αποκλεισμού.

Παρά τις δυσκολίες και τις κοινωνικές αντιφάσεις, υπάρχει μια διάθεση για αναγνώριση της ανάγκης για υπεράσπιση των δικαιωμάτων των τρανς ατόμων, η οποία εκφράζεται από ορισμένους δημοσιογράφους και κοινωνικούς φορείς. Ωστόσο, αυτή η υπεράσπιση

συχνά συγκρούεται με τις κοινωνικές αλλά κυρίως πολιτικές δυνάμεις που επιθυμούν να διατηρήσουν την παραδοσιακή αντίληψη για το φύλο και την ταυτότητα. Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν κράτη που δεν αναγνωρίζουν τα διεμφυλικά άτομα ή που με τις πράξεις τους δεν βοηθούν την μειονότητα να ακουστεί. Οι παραδοσιακές αξίες και οι κοινωνικές δυναμικές επηρεάζουν την αντίληψη για τη τρανσφοβία και τα τρανς άτομα, καθιστώντας την κοινωνική αποδοχή πιο δύσκολη και αμφισβητούμενη από το σύνολο της κοινωνίας.

Η ανάγκη για εκπαιδευτικά προγράμματα και κοινωνική ευαισθητοποίηση είναι επιτακτική, καθώς η γλώσσα και η επικοινωνία παίζουν κεντρικό ρόλο στη διαμόρφωση της δημόσιας γνώμης και στη διατήρηση κοινωνικών προκαταλήψεων. Παράλληλα, η συνεχής εκπαίδευση για τα δικαιώματα και την ορολογία της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας έχει τη δυνατότητα να αποδομήσει παραδοσιακές προκαταλήψεις και να συμβάλει στην εδραίωση μιας κοινωνίας που προασπίζει την ισότητα και την αποδοχή.

Η κριτική ανάλυση λόγου και η συστημική λειτουργική γραμματική προσφέρουν χρήσιμα εργαλεία για την ανίχνευση και αμφισβήτηση αυτών των προκαταλήψεων, ενώ παράλληλα η πολιτική και κοινωνική αλλαγή μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός πιο αποδεκτικού και ισότιμου περιβάλλοντος για τα τρανς άτομα στην Ελλάδα. Η μελέτη αυτή καταδεικνύει τη σημασία της συνεχούς προσπάθειας για την καταπολέμηση της τρανσφοβίας, προκειμένου να διασφαλιστούν τα δικαιώματα και η αξιοπρέπεια όλων των ανθρώπων, ανεξαρτήτως φύλου ή ταυτότητας φύλου. Η ακαδημαϊκή έρευνα, η νομοθεσία και οι κοινωνικές πρωτοβουλίες πρέπει να συνεργάζονται για να διασφαλίσουν ότι η γλώσσα και οι όροι που χρησιμοποιούνται αντανακλούν τις πραγματικές ανάγκες και τα δικαιώματα της ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητας. Για παράδειγμα, οι νομοθετικές ρυθμίσεις σχετικά με τα ίντερσεξ άτομα πρέπει να επικεντρωθούν στην προστασία τους από μη απαραίτητες ιατρικές παρεμβάσεις, ενώ η εκπαίδευση και οι δημόσιες καμπάνιες μπορούν να συμβάλλουν στην άρση του κοινωνικού στίγματος.

Η εξέλιξη της γλώσσας και των ορισμών που σχετίζονται με την κοινότητα ΛΟΑΤΚΙ+ δεν είναι στατική αλλά δυναμική, αντανακλώντας τις κοινωνικές, πολιτικές και πολιτισμικές αλλαγές. Κατά συνέπεια, οι κοινωνίες που επιθυμούν να εξελιχθούν προς την κατεύθυνση της ισότητας και του σεβασμού οφείλουν να παρακολουθούν αυτές τις αλλαγές και να προσαρμόζονται αναλόγως.

Βιβλιογραφία

Ακολουθούν οι βιβλιογραφικές αναφορές της Εργασίας.

Αλβανούδη, Α. (2012). Η κοινωνική και γνωστική διάσταση του γραμματικού γένους (Διδακτορική διατριβή). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ανάκτηση από: <https://search.lib.auth.gr/Record/ikee-131824>

Αρχάκης, Α., & Λαμπροπούλου, Σ. (2011). Γλώσσα και σεξουαλικότητα. Σεξουαλικότητα, αρσενικότητες και η αφηγηματική κατασκευή ταυτοτήτων. Στο Κ. Κανάκης (Επιμ.), *Γλώσσα και σεξουαλικότητα: Γλωσσολογικές και ανθρωπολογικές προσεγγίσεις* (σσ. 183–201). Αθήνα: Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου.

Αρχάκης, Α., & Τσάκωνα, Β. (2011). *Ταυτότητες, αφηγήσεις και γλωσσική εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Ασημακόπουλος, Σ., & Σεραφής, Δ. (2020). Ρητορική και λόγος μίσους: Ομοφοβικές τάσεις σε σχόλια αναγνωστών στο διαδίκτυο. Στο Σ. Μπουκάλα & Α. Γ. Στάμου (Επιμ.), *Κριτική ανάλυση λόγου: (Απο)δομώντας την ελληνική πραγματικότητα* (σσ. 589–621). Αθήνα: Νήσος.

Andermahr, S., Lovell, T., & Wolkowitz, C. (2000). *A glossary of feminist theory*. London: Arnold.

Androutsopoulos, J. (2006). Introduction: Sociolinguistics and computer-mediated communication. *Journal of Sociolinguistics*, 10, 419–438. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9841.2006.00286.x>.Hannover.

Brown, P., & Levinson, S. C. (1987). *Politeness: Some Universals in Language Usage*. Cambridge: Cambridge University Press.

Bousfield, D. (2008). *Impoliteness in Interaction*. UK: John Benjamins Publishing Company.

Bousfield, D., & Culpeper, J. (2008). Impoliteness: Eclecticism and Diaspora An introduction to the special edition. *Journal of Politeness Research-language Behaviour Culture*, 4, 161–168. UK: John Benjamins Publishing Company.

https://www.researchgate.net/publication/249930948_Impoliteness_Eclecticism_and_Diaspora_An_introduction_to_the_special_edition

Bou-Franch, P., & Garcés-Conejos Blitvich, P. (2014). Gender ideology and social identity processes in online language aggression against women. *Journal of Language Aggression and Conflict*, 2(2), 226–248. Netherlands: John Benjamins Publishing Company

Bou-Franch, P., & Garcés-Conejos Blitvich, P. (2014). Conflict Management in Massive Polylogues: A Case Study from YouTube. *Journal of Pragmatics* 73: 19-36. Netherlands: Elsevier

Butler, J. (2006). Από-μίμηση και έμφυλη ανυπακοή. Στο Κ. Γιαννακόπουλος (Επιμ.), *Σεξουαλικότητα, θεωρίες και πολιτικές της ανθρωπολογίας* (σσ. 219–258). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Butler, J. (2009). *Αναταραχή φύλου: Ο φεμινισμός και η ανατροπή της ταυτότητας* (Γ. Καραμπέλας, Μετ.). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.

Γεωργαλίδου, Μ., Σηφianού, Μ., & Τσάκωνα, Β. (2014). Εισαγωγή. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού & Β. Τσάκωνα (Επιμ.), *Ανάλυση λόγου: Θεωρία και εφαρμογές* (σσ. 9–36). Αθήνα: Νήσος.

Γούτσος, Δ. (2013). Γλώσσα και επικοινωνία. Στο Γ. Ξυδόπουλος (Επιμ.), *Γλώσσα, κοινωνία και εκπαίδευση: Εγχειρίδιο μελέτης* (σσ. 238–264). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Carter, M. J. (2014). Gender socialization and identity theory. *Social Sciences*, 3(2), 242–263. <https://doi.org/10.3390/socsci3020242>. Switzerland: MDPI

Crystal, D. (2001). *Language and the Internet*. UK: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9781139164771>

Culpeper, J. (2010). Conventionalized Impoliteness Formulae. *Journal of Pragmatics*, 42, 3232–3245. Amsterdam: Elsevier <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2010.05.007>

Culpeper, J., & Hardaker, C. (2017). Impoliteness. In J. Culpeper, M. Haugh, & D. Z. Kádár (Eds.), *The Palgrave Handbook of Linguistic (Im)politeness* (pp. 199–225). LONDON: Palgrave Macmillan https://doi.org/10.1057/978-1-137-37508-7_9

- Dynel, M. (2015). The landscape of impoliteness research. *Journal of Politeness Research*, 11, 329–354. BERLIN: De Gruyter Mouton. <https://doi.org/10.1515/pr-2015-0013>
- Fairclough, N. (1992). *Discourse and social change*. Cambridge: Polity Press.
- Fairclough, N. (2003). *Analyzing discourse: Textual analysis for social research*. London: Routledge.
- Fairclough, N. (2010). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Harlow: Longman.
- Foucault, M. (2017). *The history of sexuality: An introduction* (R. Hurley, Trans.). New York: Vintage Books.
- Goffman, E. (1967). *Interaction Ritual*. Chicago: Aldine Publishing.
- Halliday, M. (1994). *An introduction to functional grammar* (2η έκδ.). London: Edward Arnold.
- Herring, S. C. (1993). Gender and democracy in computer-mediated communication. *Electronic Journal of Communication*, 3, 1–17.
- Holmes, J. (2022). *Εισαγωγή στην κοινωνιολογία*. Αθήνα: Πατάκης.
- Howansky, K., Cole, S., & Jordan, A. H. (2019). (Trans)gender stereotypes and the self: Content and consequences of gender identity stereotypes. *Self and Identity*, 20(1), 1–18. Philadelphia: Taylor & Francis <https://doi.org/10.1080/15298868.2019.1617191>
- Θεοφιλόπουλος, Θ., Σπίνου, Ε., (2015). *Ομοφοβία και τρανσφοβία στην Ελλάδα. Ένας οδηγός για επαγγελματίες αλλά και για κάθε ενδιαφερόμενο πολίτη*. ΑΘΗΝΑ: Colour Youth - Κοινότητα LGBTQ Νέων Αθήνας.
- International Lesbian, Gay, Bisexual, Trans and Intersex Association - Europe (July 2014). «ILGA - Europe Glossary». Brussels: ILGA – Europe. Διαθέσιμο στην διεύθυνση <http://www.ilgaeurope.org/home/publications/glossary>
- Καμηλάκη, Μ., Κατσούδα, Γ., & Βραχιονίδου, Μ. (2016). *Πιπέρι στο στόμα! Όψεις των λέξεων-ταμπού στη Νέα Ελληνική* (2η έκδ.). Αθήνα: Καλλιγράφος.
- Καμπερίδου, Ε. (2010). Κοινωνικό φύλο - βιολογικό φύλο: Το φύλο στον αθλητισμό και η ιστορικότητα του γυναικείου αποκλεισμού. *Γυναίκα και άθληση*, 7, 7–24. Αθήνα: άρθρο.

- Καντσά, Β. (2012). Ορατά αόρατες/αόρατα ορατές: δύο όψεις της λεσβιακής παρουσίας στην Ελλάδα. Στο Α. Αποστολέλλη & Α. Χαλκιά (Επιμ.), Σώμα, Φύλο, Σεξουαλικότητα: ΛΟΑΤΚ πολιτικές στην Ελλάδα (σσ. 29-52). Αθήνα: Πλέθρον.
- Καραφώτη, Ε. (2014). Ευγένεια, αγένεια και το πρόσωπο του ομιλούντος ατόμου (Αδημοσίευτη διδακτορική διατριβή). Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. <https://doi.org/10.26262/heal.auth.ir.136151>
- Κεκρίδου, Ι. (2022). Γλωσσική Αγένεια στην Ψηφιακή Επικοινωνία: Μια Κοινωνιογλωσσολογική Μελέτη. Αδημοσίευτη μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. <https://apothesis.eap.gr/archive/item/72724>
- Κογκίδου, Δ., & Πολίτης, Φ. (2006). Προλογικό σημείωμα. Στο R. W. Connell, Το κοινωνικό φύλο (Ε. Κοτσιφού, Μετ.) (σσ. 1-29). Αθήνα: Επίκεντρο.
- Κουτσογιάννης, Δ. (2011). Εφηβικές πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού και ταυτότητες. Κέντρο ελληνικής γλώσσας. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Kress, G., & Leeuwen, T. van. (2010). *Η ανάγνωση των εικόνων: Η γραμματική του οπτικού σχεδιασμού* (Φ. Παπαδημητρίου, Μετ.). Αθήνα: Επίκεντρο.
- Λαμπροπούλου, Σ. (2014). Κοινωνικό φύλο: Μέθοδοι και προσεγγίσεις. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού & Β. Τσάκωνα (Επιμ.), Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και εφαρμογές (σσ. 399-440). Αθήνα: Νήσος.
- Leech, G. N. (1983). *Principles of Pragmatics*. Longman.London: Longman.
- Μακρή-Τσιπλάκου, Μ. (2010). Η «γυναικεία» γλώσσα και η γλώσσα των γυναικών. Πρακτικά του συνεδρίου: Το Φύλο Τόπος Συνάντησης των Επιστημών: Ένας πρώτος Ελληνικός Απολογισμός. Μυτιλήνη: Τμήμα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Ιστορίας. Πανεπιστήμιο Αιγαίου. Ανάκτηση από: http://www1.aegean.gr/genderpostgraduate/Documents/Praktika_Synedriou/Praktika_Synedriou.htm
- Μιχάλης, Α. (2014). Κριτική ανάλυση λόγου: Δυνατότητες και προβλήματα εφαρμογής στη γλωσσοεκπαιδευτική διαδικασία. Στο Ε. Γρίβα, Δ. Κουτσογιάννης, Κ. Ντίνας, Α. Γ. Στάμου, Α. Χατζηπαναγιωτίδη & Σ. Χατζησαββίδης (Επιμ.), Πρακτικά Πανελλήνιου Συνεδρίου: Ο κριτικός γραμματισμός στη σχολική τάξη, Δράμα 1-3 Νοεμβρίου. Ανάκτηση από: <http://nured.uowm.gr/drama/Eisegeseis.html>

- Μοσχοβάκου, Ν., & Ντάνη, Σ. (2018). Διακρίσεις λόγω ταυτότητας φύλου και σεξουαλικού προσανατολισμού: δεδομένα, θεσμικό πλαίσιο και ποιοτική διερεύνηση. Αθήνα: Κέντρο Ερευνών για Θέματα Ισότητας (ΚΕΘΙ). Ανάκτηση από: https://www.kethi.gr/sites/default/files/wp-content/uploads/2018/02/FINAL_publication_isbn.pdf
- Μουζάκη, Μ. (2019). Η κοινωνική αντίδραση έναντι της σεξουαλικής ετερότητας. Λάρισα: Το Βήμα των Κοινωνικών Επιστημών, τόμος 18(71), Article 71. <https://doi.org/10.26253/heal.uth.ojs.sst.2019.836>
- Νάκα, Α. (2020). Η γλωσσική ευγένεια στο πλαίσιο της σχολικής διεπίδρασης: η περίπτωση της προστακτικής. Θεσσαλονίκη: Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης https://www.researchgate.net/publication/346651861_E_glossike_eugeneia_sto_plaisio_tes_scholikes_diepidrases_e_periptose_tes_prostaktikes
- Oakley, A. (1972). *Sex, Gender and Society*. Aldershot, Hants: Gower.
- Ochs, E. (1992). Indexing Gender. Στο A. Duranti & C. Goodwin (Επιμ.), *Rethinking Context: Language as an Interactive Phenomenon* (σσ. 335-358). Cambridge: Cambridge University Press.
- Ρεθυμνιωτάκη, Ε., Μαροπούλου, Μ., & Τσακιστράκη, Χ. (2015). *Φεμινισμός και δίκαιο*. Αθήνα: Σύνδεσμος Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών. Ανάκτηση από: <https://www.openbook.gr/feminismos-kai-dikaio/>
- Rubin, G. (1975). The traffic in women: notes on the “political economy” of sex. Στο R. R. Reiter (Επιμ.) *Toward an Anthropology of Woman* (σσ. 157-210). New York: Monthly Review
- Στάμου, Α. Γ. (2014). Η κριτική ανάλυση λόγου: Μελετώντας τον ιδεολογικό ρόλο της γλώσσας. Στο Μ. Γεωργαλίδου, Μ. Σηφianού & Β. Τσάκωνα (Επιμ.), *Ανάλυση Λόγου: Θεωρία και εφαρμογές* (σσ. 149-187). Αθήνα: Νήσος.
- Sagredos, C., & Nikolova, E. (2021). ‘Slut I hate you’: A critical discourse analysis of gendered conflict on YouTube. *Journal of Language Aggression and Conflict* 9(2), Online First. Berlin: De Gruyter Mouton.

Τζάννε, Α. (2021). «Αθλία, άθλια, άθλια συνταγή...»: Περιπτώσεις αγένειας σε ελληνικά ιστολόγια συνταγών. Αθήνα: Πρακτικά του 14ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, 1247-1256. <https://doi.org/10.26220/icgl.v1i1.3757>

Transgender Europe - TGEU (August 2011). «“...And Others!” Argumentation Training for TransgenderInclusion in Europe - A ‘Good Practice’ Toolkit for Trans* Activists and Allies Working for Trans* Equality, Rights and Inclusion». Berlin: Transgender Europe (TGEU).

Διαθέσιμο στη διεύθυνση,
http://tgeu.org/sites/default/files/transgender_inclusion_argumentation_toolkit%20.pdf

Yanagisako, S., & Collier, J. (1987). Toward a unified analysis of kinship. Στο S. Yanagisako & J. Collier (Επιμ.), Gender and Kinship: Essays toward a unified analysis (σσ. 14-50). Stanford, California: Stanford University Press.

Φιλίππου, Δ. (2023). Γλωσσική αγένεια και κατασκευή ταυτοτήτων σε περιβάλλοντα συγκρούσεων και ρητορικής μίσους. Διδακτορική διατριβή., Αθήνα: ΕΚΠΑ. <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/3363626>

Φωτιάδου, Β. (2022). Ταυτότητα φύλου, Σεξουαλικός προσανατολισμός και Μαθηματική Εκπαίδευση. Διπλωματική εργασία., Κοζάνη: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας. <https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2563>

<https://www.newsbreak.gr/ellada/720321/odigos-taxi-xylokopise-agria-trans-sto-kentro-tis-athinas/>

<https://www.iefimerida.gr/ellada/odigos-taxi-ratsistiki-epithesi-se-trans>

<https://luben.tv/article/anakoinosi-gia-tin-epithesi-stin-trans-gynaika-evgale-to-somateio-taxitzidon-249215>

<https://www.megatv.com/2024/10/01/athina-epithesi-sok-taksitzi-se-diemfyliki-gynaika-kai-ton-filo-tis/>

<https://www.koutipandoras.gr/article/taxitzis-epitethike-kai-travmatise-trans-gynaika-metanastria-kai-ton-filo-tis-skliro-vinteo/>

<https://www.youtube.com/watch?v=ANybuK9UZNU>

<https://www.youtube.com/watch?v=Iy6Y02Ix23E>

https://www.youtube.com/watch?v=f_7e8qA_NQ4<https://www.newsbreak.gr/ellada/721314/prokalloysan-leei-o-taxitzis-poy-xylokopise-tin-trans-kai-ton-syntrofo-tis/>

<https://www.thetoc.gr/koinwnia/article/pos-egine-i-epithesi-tou-taxitzi-se-baros-trans-gunaikas-kai-tou-filou-tis---sto-nosokomeio-i-33xroni/>

Παράρτημα Α: «Στιγμιότυπα οθόνης, σχόλια χρηστών»

MENU

NEWS
BREAK

υιοθετούμε τις απόψεις αυτές και διατηρούμε το δικαίωμα να αφαιρέσουμε συκοφαντικά ή υβριστικά σχόλια όπου τα εντοπίζουμε. Σε κάθε περίπτωση ο καθένας φέρει την ευθύνη των όσων γράφει και το [newsbreak.gr](#) ουδεμία νομική ή άλλη ευθύνη φέρει.

Εν ολίγοις δεν πλήρωσαν

110.2024 • 20:24 στις 20:24

ΟΛΑ τα άλλα είναι σάλτσες.

Απάντηση

110.2024 • 19:31 στις 19:31

Γιατί γίνεται αναφορά σε Αλβανό ταξιτζή; Αν ήταν γηγενής θα γράφατε Έλληνας ταξιτζής; Επίσης, να ευχαριστούν το Θεό που ο ταξιτζής δεν ήταν κανένας φανατισμένος μουσουλμάνος γιατί αυτοί δεν ανέχονται τέτοια.

Απάντηση

110.2024 • 21:46 στις 21:46

Δεν καταλαβαίνεις ότι θέλαν να πληρώσουν σε είδος και όταν αυτός συμφώνησε για πίνα κατόλαβε ότι ήταν τραβελι και ζήτησε τα κούλουμα Εν τώ μεταξύ το τραβελιτέρμα ΧΑΖΗ αφού μπορούσε να τρέξει οπούδήποτε κουτούλιε στο τζαμι

Απάντηση

110.2024 • 19:08 στις 19:08

Πολύ καλά τους έριξε ξύλο αφού πολλοί ανώμαλοι έχουν ξεφύγει τελείως και προκαλούν δημοσίως χωρίς ντροπή και όρια την κοινωνία μετά την άμετρη προβολή και υποστήριξη τους από την σκοτεινή woke ατζέντα.

Απάντηση

NEWS
BREAK

τα εντοπίζουμε. Σε κάθε περίπτωση ο καθένας φέρει την ευθύνη των όσων γράφει και το [newsbreak.gr](#) ουδεμία νομική ή άλλη ευθύνη φέρει.

30.09.2024 • 22:39 στις 22:39

Αφου ηταν αντρας γιατι δεν βαραγε πιασω

Απάντηση

09.2024 • 21:27 στις 21:27

Η τρανς δηλαδή είναι θηλυκού γένους και την αποκαλούν με θηλυκά χαρακτηριστικά της ιδιότητάς της? Σαν δεν ντριπάμαστε λέω εγώ που την αναφέρετε σαν γυναίκα. Μήτρα έχει? Όχι. Ε τότε δεν είναι γυναίκα. Είναι ένα κάποιο ουδέτερο γένος ως μεταλλαγμένο τεκνητή ον κατά την σάρκα του...

Απάντηση

ΠΡΟΣΘΗΚΗ ΣΧΟΛΙΟΥ

Σχόλιο *

Sχόλια

X

... πριν από 3 μήνες

Αφού διάβασα και είδα σε πολλές ιστοσελίδες την συγκεκριμένη ειδηση... Έλληνες ΛΟΑΤΚΙ, επιτέθηκαν σε αλλοδαπό ταξιτζή με ρατσιστικά κίνητρα. Τους σάπισε στο ξύλο. (Ο αληθινός τίτλος)

👍 3 🗨️ 📄

G

... πριν από 3 μήνες

βρε πως τους πετοσκοφες έτσι!!!!!! 😂😂😂😂😂😂

👍 4 🗨️ 📄

D

... πριν από 3 μήνες

Χαoooooooooooozzzzz

👍 3 🗨️ 📄

... πριν από 3 μήνες

Εγώ πάλι είδα δύο άτομα να φωνάζουν έντονα (προφανώς τον έβριζαν) σε ένα τρίτο άτομο, αυτά τα δύο άτομα να σηκώνουν χέρι πρώτοι στο τρίτο άτομο κι αυτ... Διαβάστε περισσότερα

👍 5 🗨️ 📄

K

... πριν από 3 μήνες

Όλα καλά αλα θα μας πιτε τη προηγίτικε κατι του κανανε

👍 3 🗨️ 📄

Σχόλια

Επάνω
Νεότερα

A [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Δικάζεται χωρίς να μάθετε τα γεγονότα, λάθος ντροπή να αλλάξετε επάγγελμα.

👍 1 🗨️ 📧

E [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Μηπως είχε περίοδο η τρανς και είχε νεύρα;;;

👍 1 🗨️ 📧

G [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Μα ο άνθρωπος δεν άντεξε με το θράσος της ανωμαλίας.
Οι ανώμαλοι αν δεν διορθώνονται, να κρύβονται.
Είναι συχαμερο να τους αντικρίζουμε.

👍 🗨️ 📧

U [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Δημοσιογραφικά υπαλληλάκια...

👍 🗨️ 📧

P [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

😞 έλεος τόσα γίνονται αυτό τον πείραξε ελεοοοοοος

👍 1 🗨️ 📧

Σχόλια

Γ [απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Ρε παιδιά αυτοί οι άνθρωποι είναι εγκλωβισμένοι ψυχολογικά κ νοητικά στο.... δεν ξέρω τί μου γίνεται.... είναι κρίμα....μην τους χτυπάτε κιόλας....ας αποδεχτούμε ότι ζούμε την εποχή του παραλόγου.....

👍 🗨️ 📧

[απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Δεν μας απασχολεί αν είναι τρανς, μπαρνς ή εξωγήινος ο τρανς, το θέμα είναι γιατί τσακώθηκαν.
Ο ταξιτζής καλά έκανε και αμύνθηκε αφού πρώτος ο κιτρινομπλουζάκιας πάει να του επιτεθεί και ποιος ξέρει τι θα γινόταν αν έπεφτε κάτω ο ταξιτζής και ήταν από πάνω τους 2 άντρες ξέρω γω.
Πολλά γίνονται την νύχτα και ο ταξιτζής ήξερε τι έκανε.

👍 1 🗨️ 📧

[απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

ο τραβεστι δεν πληρωσε την κουρσα και ο γκομενος της χτυπησε τον αλοδαπο ταξιτζη

👍 1 🗨️ 📧



[απόκρυφο] πριν από 3 μήνες

Αφού διάβασα και είδα σε πολλές ιστοσελίδες την συγκεκριμένη είδηση... Έλληνες ΛΟΑΤΚΙ, επιτέθηκαν σε αλλοδαπό ταξιτζή με ρατσιστικά









Σχόλια

-  πριν από 3 μήνες
Ο τύπος με το μπλε πουκάμισο δεν θέλει να δεχθεί ότι υπάρχει κίνητρο ρατσισμού πίσω από την αντίδραση του οδηγού ταξί.
-  πριν από 3 μήνες
Ψευδείς ειδήσεις.....
-  πριν από 3 μήνες
Πολύ φοβάμαι πως όλη αυτή η υπερπροβολή και υπερεκθεση των λωατκι θα γεννήσει κι άλλα τέτοια περιστατικά. Φοβάμαι μήπως κλάψουν μανούλες.
-  πριν από 3 μήνες
😄😄😄😄😄😄👍
- 1 απάντηση

← Απαντήσεις

-  πριν από 3 μήνες
😄😄😄😄😄😄👍
-  πριν από 3 μήνες
Γιατί γελάτε έναν άνθρωπο ξυλοκοπούν δεν είναι αστείο ούτε για γέλια ΝΤΡΟΠΗ

Σχόλια

-  πριν από 3 μήνες
Ρατσιστικό κίνητρο λέει ο άλλος!!!! Σύνελθε ανόητε, κάτι έχει συμβεί, δεν αποφάσισε ξαφνικά ο ταξίφας να τους δέρνει. Αν ήταν Ρατσιστής δεν θα τους έβαζε καν στο ταξί. Φυσικά και πρέπει να τιμωρηθεί παραδειγματικά από την στιγμή που ασκήσε βία και ποσο μαλλόν σε ένα άτομο που πήγε να τους χωρίσει και στη συνέχεια στο τράνς άτομο. Και εγώ με την γιαγιά μου να ήμουν πάλι θα μας έδερνε...
-  πριν από 3 μήνες
Ετσι απλα τους πλακωσε στο ξυλο,,,, Δε νομιζω κατι του εκαναν σίγουρα.....
-  πριν από 3 μήνες
Ήρεμα ρε, Ήρεμα .
-  πριν από 3 μήνες
Βρε;πεδια;ηελληνες;εχουν;τρελαθη;καλα;ηδημοσιογραφηκαι;δελεναι;ητανχρησαυγητες;παλιο;τοκολπω;ελαδαρα;αυτοι;ξεφτηλες;πολητικοι;σε;διαλησαν;το;βλεπο;εδω;κα... Διαβάστε περισσότερα
-  πριν από 3 μήνες
Δεν παρ καθόλου καλά,σε μεγάλη κρίση η κοινωνία μας.Αυτός ο άνθρωπος έκανε τον ταξιτζή,για νονός της νύχτας κάνει.
- 2 απαντήσεις
-  πριν από 3 μήνες
Ελα κατι θα του εκαναν δεν μπορει χωρις λογο να εγινε αυτο
- 3 απαντήσεις
-  πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε)
Την προηγούμενη εβδομάδα μετά τη συναυλία του Οικονομόπουλου στο Κατράκειο ,βγήκα να πάρω ταξί από την πιάτσα που είχε εκεί απέξω .Έχω να πω ότι ... Διαβάστε περισσότερα
- 1 απάντηση
-  πριν από 3 μήνες
ΦΥΣΙΚΑ ΜΟΥΣΟΥΛΜΑΝΟΣ ΟΠΩΣ ΠΑΝΤΑ! ΑΛΛΑ ΠΟΥ ΞΕΡΟΥΜΕ ΑΝ ΔΕΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΘΗΚΕ ΡΑΤΣΙΣΤΙΚΑ ΟΠΩΣ ΚΑΝΟΥΝ ΠΑΝΤΑ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΤΗΝ ΔΥΣΗ, Η ΑΠΛΑ Η... Διαβάστε περισσότερα

L [redacted] • πριν από 3 μήνες
Δεν πάμε καθόλου καλά,σε μεγάλη κρίση η κοινωνία μας.Αυτός ο άνθρωπος έκανε τον ταξιτζή,για νονός της νύχτας κάνει.
👍 13 🗨️ 📧

R [redacted] • πριν από 3 μήνες
👍👍👍
👍 2 🗨️ 📧

M [redacted] • πριν από 3 μήνες
Pesta
Μετάφραση στα Ελληνικά
👍 🗨️ 📧

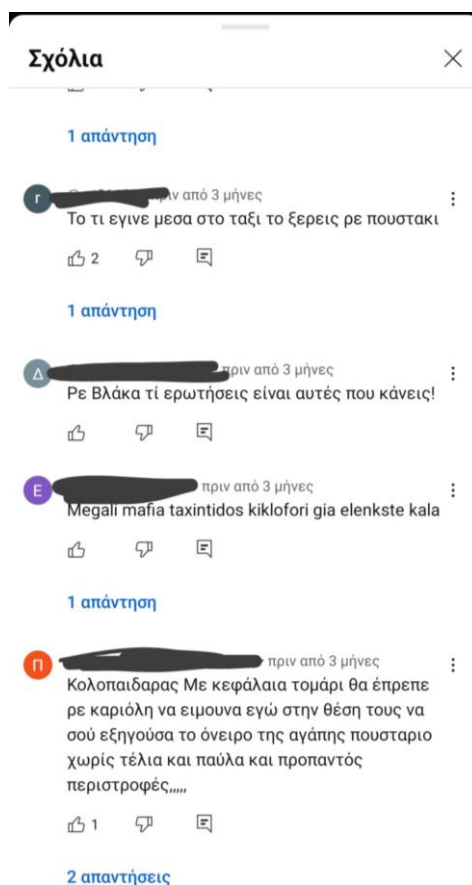
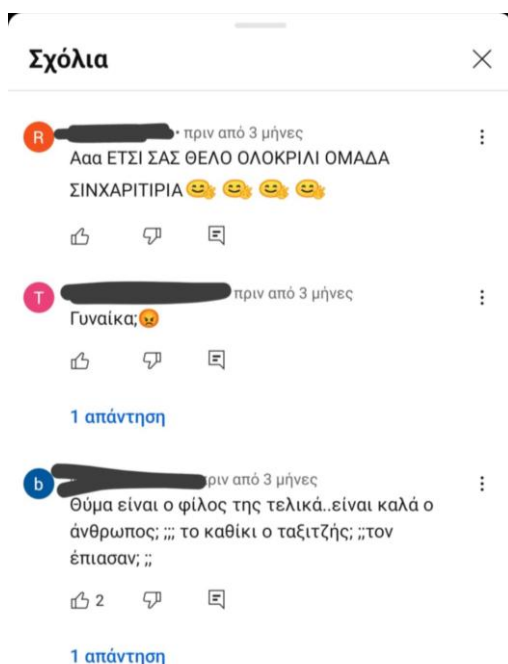
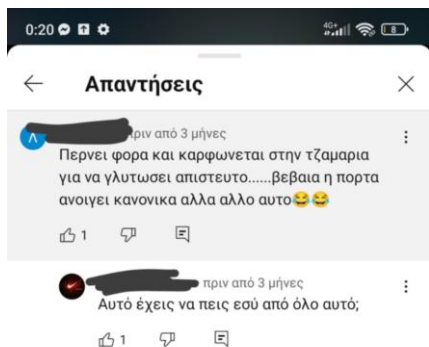
← **Απαντήσεις** ✕

C [redacted] • πριν από 3 μήνες
Ελα κατι θα του έκαναν δεν μπορεί χωρίς λόγο να έγινε αυτο
👍 10 🗨️ 📧

S [redacted] • πριν από 3 μήνες
Anoite
Μετάφραση στα Ελληνικά
👍 1 🗨️ 📧

N [redacted] • πριν από 3 μήνες
Σκάσε [@sofiazingeridou4490](#)
👍 🗨️ 📧

P [redacted] • πριν από 3 μήνες
Ο λόγος ήταν ο σεξουαλικός προσδιορισμός του τρανς ατόμου!!! Ομοφοβικός!
👍 🗨️ 📧



Σχόλια

Επάνω **Νεότερα**

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Περνει φορα και καρφωνεται στην τζαμαρια για να γλυτωσει απιστευτο.....βεβαια η πορτα ανοιγει κανονικα αλλα αλλο αυτο 😊😂

1 1 1

1 απάντηση

Α [redacted] πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε) :
Γιατί δεν λέτε ότι είναι Πακιστανός ο ταξιτζής??

1 5 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε) :
Μολις πετυχουν εσας στο δρομο μα δειτε μισος. Αλλα δεν κυκλοφορειτε σε λαικες συνοικιες.

1 3 1

1 απάντηση

Υ [redacted] πριν από 3 μήνες :
Ελλαδισταν 2024 🇬🇷

1 5 1

Ε [redacted] πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε) :
Μηπως τελικά τα αίματα της τρανς ήταν αίματα περιόδου

Υ [redacted] πριν από 3 μήνες :
μην τα δειχνετε αυτα ρε παιδια. πολυ βία πιά.. το σουβλακι ποσο εχει παιι ρε παιδιά???

1 2 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Κάντε μία ερώτηση στο ζευγαράκι τι πράξεις κάνανε στο πίσω κάθισμα του ταξι, μήπως χαϊδεύω Ντούσαν και πήγα να κάνω στοματικό έρωτα

1 4 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Δεν υπάρχει έλεος
Απάνθρωπο το πληρώνουν
Όλοι αυτοί μια μέρα
Κ δεν θα αργησει

1 1 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Δυο άντρες που ερχονταν απο παρτι μεταμφιεσμενων ,χτυπησαν αλλοδαπο ταξιτζη

1 1 1

Απαντήσεις

Α [redacted] πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε) :
Μολις πετυχουν εσας στο δρομο μα δειτε μισος. Αλλα δεν κυκλοφορειτε σε λαικες συνοικιες.

1 3 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Ντροπή σου ρε

1 1 1

Απαντήσεις

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Στενοχωρήθηκα τώρα

1 6 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
ε ναι εσυ στεναχωριεσαι μονο για τον Κλασιδιερη και τον Μιχαλοβλαχο

1 7 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Αστα να πάνε δεν θα φάω το μεσημέρι

1 1 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Το ενδεχόμενο να ηρθαν σε διαπληκτισμο επειδη δεν τον πληρωναν ξερω γω το εχετε σκεφτει; Αλλα επειδη ηταν διεμφυλικη η μια από τους 2 επιβάτες κατευθειαν να αποδώσουμε τον λογο της επίθεσης εκει

1 1 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Τραβελι δηλαδή;

1 1 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Το τραβελι στον πανικο περασε μεσα απο την τζαμαρια χαχαχαχαχαχαχ

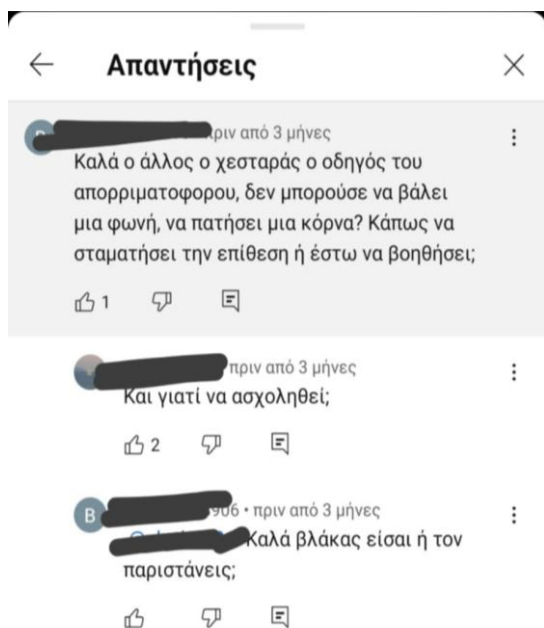
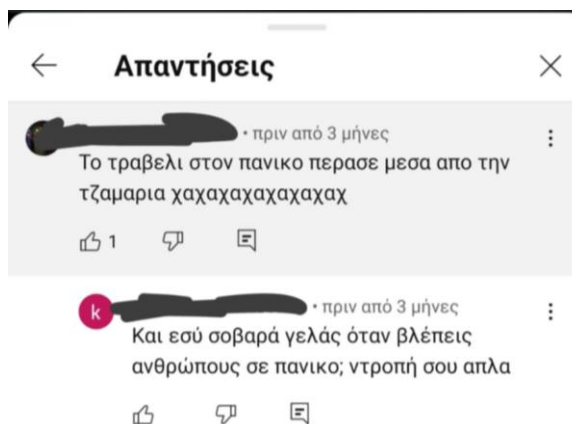
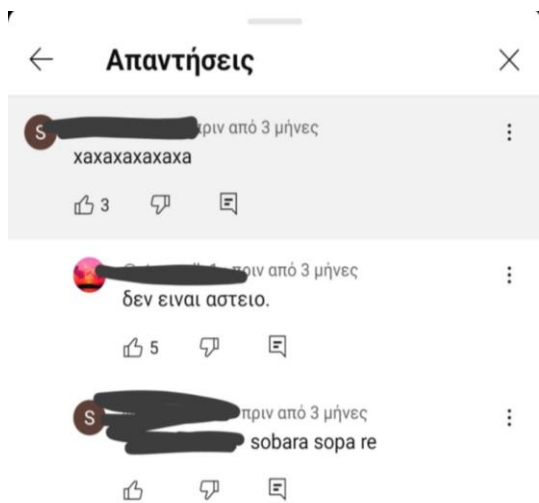
1 1 1

1 απάντηση

Β [redacted] πριν από 3 μήνες (τροποποιήθηκε) :
Εντωμεταξύ τις πιο πολλές τις εφαγε ο άλλος που ήταν με την τρανς αλλά ποιος ασχολείται με τον άλλον δεν ειναι τρανς να πουλάει

1 3 1

Α [redacted] πριν από 3 μήνες :
Αλβανός ταξιτζής έσπασε στο ξύλο ένα τραβέλι.



Υπεύθυνη Δήλωση Συγγραφέα:

Δηλώνω ρητά ότι, σύμφωνα με το άρθρο 8 του Ν.1599/1986, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής μου εργασίας, δεν προσβάλλει κάθε μορφής δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, προσωπικότητας και προσωπικών δεδομένων τρίτων, δεν περιέχει έργα/εισφορές τρίτων για τα οποία απαιτείται άδεια των δημιουργών/δικαιούχων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής, οι πηγές δε που χρησιμοποιήθηκαν περιορίζονται στις βιβλιογραφικές αναφορές και μόνον και πληρούν τους κανόνες της επιστημονικής παράθεσης.